ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1292

5 динара

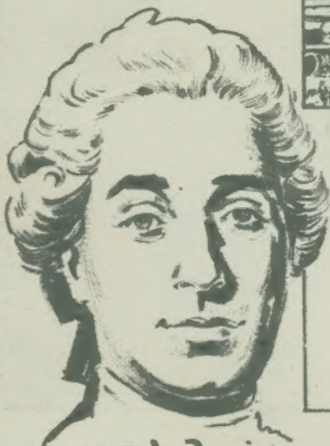
1.10.1976. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVII

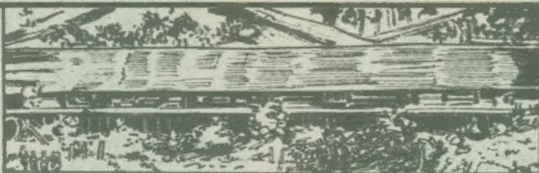

КОМПЛЕТАН СТРИП

КЛОПКА

Ripley **Веровали или не!**

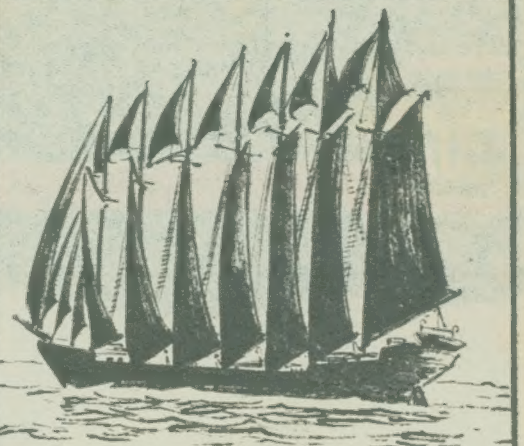

ЗАЈЕДНИЧКЕ КУЋЕ

ДАЈАКА, НАРОДА КОЈИ ЖИВИ НА БОРНЕУ, ЧЕСТО СУ ДУГАЧКЕ КАО **ДВА ФУДБАЛСКА ИГРАЛИШТА.**

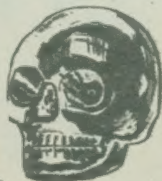

МАРКИЗ Д' БИЈЕВР

(1747–1789)

ПОЗНАТИ ФРАНЦУСКИ ДРАМСКИ ПИСАЦ, НУДИО ЈЕ **ЧИТАВО БОГАТСТВО** СВАКОМ ОНОМ КО БИ МУ ПОСТАВИО ПИТАЊЕ НА КОЈЕ ОН НЕ БИ МОГАО ЛОГИЧНО ДА ОДГОВОРИ **НЕКИМ ЦИТАТОМ ИЗ ВИРГИЛИЈА.**

ОВУ **ЛОБАЊУ ОД КРИСТАЛА**

ИЗРАДИО ЈЕ НЕКИ АСТЕЧКИ УМЕТНИК ГЛАЧАЈУЋИ КРИСТАЛ КОМАДИЋИМА ВЛАЖНЕ КОЖЕ ЗАМОЧЕНИМ У ПЕСАК.

ЧОВЕК КОЈИ СЕ САМ ПРОГЛАСИО ЗА ЦАРА

ЏОШУА НОРТОН

(1818–1880)

ЧУДАК ИЗ САН ФРАНЦИСКА КОЈИ ЈЕ ПРОГЛАСИО СЕБЕ ЗА „НОРТОНА I, ЦАРА СЈЕДИЊЕНИХ ДРЖАВА И ПРОТЕКТОРА МЕКСИКА" ИЗДАО ЈЕ СВОЈ ПАПИРНИ НОВАЦ КОЈИ СУ МУ МНОГЕ БАНКЕ МЕЊАЛЕ ЗА ПРАВИ **ИАКО ЈЕ БИО ПОТПУНО БЕЗВРЕДАН.**

ТОМАС В. ЛОСОН

ПОРИНУТ У БОСТОНУ 1902. ГОДИНЕ БИО ЈЕ У ИСТОРИЈИ ПОМОРСТВА **ЈЕДИНИ БРОД СА 7 КАТАРКИ.** ЈЕДРЕЊАКОМ СЕ ВЕОМА ТЕШКО УПРАВЉАЛО И ОН ЈЕ НА ЈЕДНОЈ ПЛОВИДБИ ПОТОНУО СА ЦЕЛОМ ПОСАДОМ.

СТАРИ ГУРМАНИ ТОЛИКО СУ ЦЕНИЛИ ЦРВЕНУ РИБУ

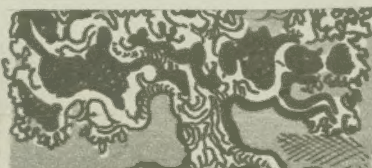
ДА СУ РИМЉАНИ ЧЕСТО ПЛАЋАЛИ ЗА ЈЕДНУ РИБУ ЦЕНУ КОЈА БИ ДАНАС ИЗНОСИЛА ОКО 6.000 Н. ДИНАРА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● Пјер де Кубертен, оснивач модерних олимпијских игара, никако није успевао да и, поред свег настојања, у програм игара уврсти свој омиљени спорт — мачевање на коњу.

● бели бор може да достигне старост од 500, маслина од 700, храст од 2000 а тиса и од 3000 година.

● први близнаци лансирани су у космос 23. марта 1965. године. Били су то Американци Вирџил Грисом и Џон Јанг. У капсули Џемини, тешкој 3200 килограма, направили су три обртаја око Земље.

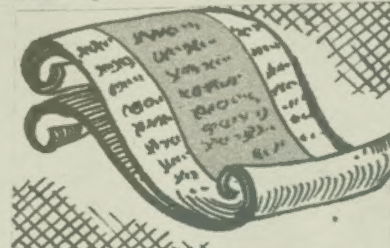

● Данијел Дингмен (1775—1862) био је 26 година судија у Пајк Каунтију (Пенсилванија) и за то време сва суђења обављао је тек пошто би свинуо сако и ципеле да би био „комотнији".

● прво омладинско првенство света у шаху одржано је јуна 1951. године у енглеском граду Бирмингену. Победио је наш земљак Бора Ивков са 9,5 поена.

● прве речнике — називали су их глосарима — саставили су стари Грци у петом веку пре наше ере.

● у Шекспировим делима љубав се помиње 2559 пута, а мржња свега 228 пута.

● једна врста америчког кактуса има цвет чији се мирис осећа на даљини од једног километра.

● борови хране преко 200 инсеката, тополе 250, брезе 240, шљиве 220, крушке и јабуке 170, букве 160 итд.

● раније се сматрало да су звезде у галаксијама међусобно веома удаљене једна од друге. Међутим, испитивања која је вршила Ромела Шахбазјан, сарадница Бјураканске астрофизичке опсерваторије (СССР) показала су супротно. Шахбазјанова је открила мањи скуп галаксија у коме преовлађују компактни звездани системи. Шта-

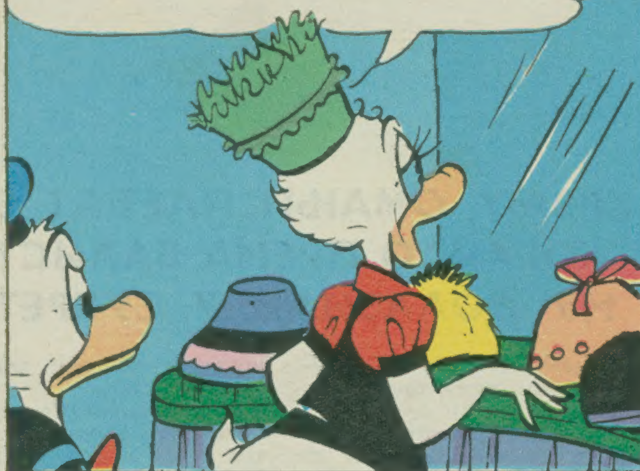
више, и саме галаксије у том скупу налазе се необично близу једна друге. Астрономи су тај скуп галаксије назвали „Шахбазјан-1". Постојање компактних звезданих система је од нарочито великог значаја за решавање питања порекла галаксија.

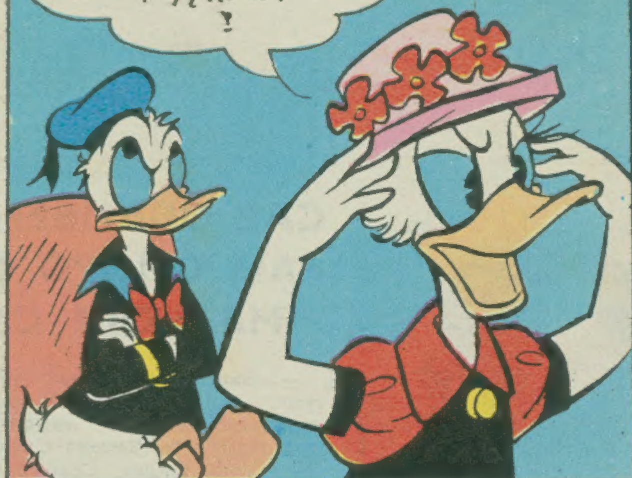

● у Кини су се некада правили напрсци од слоноваче у облику лотосовог цвета.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

Губи се, ђаволе!

САВ ОБЛИВЕН КРВЉУ, ОМАЊИ ПЛЕЋАТ БОРАЦ СПОРО ЈЕ КОРАЧАО ПРЕМА БАЛИСТИМА КОЈИ СУ МУ ДОЛАЗИЛИ У СУСРЕТ.

СРЕТЕН ТЕОФИЛОВСКИ: „Џемо је био чудовиште!"

Прохладни ветар на Шари није престајао већ други дан. Завлачио се у одећу уморних бораца Тетовског партизанског одреда и продирао им до костију. Ипак, био је сношљивији од кише која га је сменила. Лила је као да се небо провалило. Натапала је земљу, али и борце који су морали да се повуку са планине и никакво застајање није долазило у обзир.

За циљ свога пута одред је изабрао крај изнад Маврова где је намеравао да се склони. Али, да би стигао тамо није могао да заобиђе неколико села, а није знао да ли су их балисти у међувремену заузели и да ли их тамо чекају у заседи.

После кише нашила је магла, густа и непрозирна. Чинило се да се све заверило против 36 исцрпљених бораца. Када су коначно стигли изнад кањона реке Радике, били су при крају снаге. Пред њима се налазило још село Беличица.

Био је крај септембра 1944. године. Зора се помаљала.

ГДЕ ЈЕ ИЗВИДНИЦА?

Као што су то увек чинили, и овог пута партизани су послали извидницу у село. Остали су поседали на влажну траву ливаде удаљене педесетак метара од првих кућа.

Негде у селу огласили су се пси.

Тишина праскозорја притискала је околину као неки невидљиви големи тег. Сви су ћутали. На ливади окруженој са три стране шумом, само кратки, шкрти кашаљ понеког борца реметио је дубоки мир. Минути су споро пролазили.

— **Зашто их нема?** — гурнуо је друга до себе осамнаестогодишњи лимарски радник из Тетова Сретен Теофиловски Срећко.

Друг му даде знак прстом да ћути.

У селу поново залајаше пси. Сивило новог дана полако се губило; свитало је. Борци су постали нестрпљиви. Шта се то догађа са извидницом, зашто се не враћа, питали су један другог. Неки поустајаше.

— Партизани, предајте се! Опкољени сте! — изненада се проломи нечије наређење. Глас је припадао некој грлатој људини. Засекао је јутарњу тишину попут ножа. Реченице су казане на чистом албанском језику. Борци су одмах схватили да имају посла с балистима а то је значило само једно: њихова извидница улетела је у заседу, они такође.

КАО ЛАВОВИ

Ту није више имало шта да се размишља о тактици, неком плану одбране, било чему. Требало је јурнути према шуми, она је била спас.

У трену, партизани су били на ногама. Зачас су се распршили на све стране и потрчали према дрвећу кроз плотуне какве нису очекивали. Једни су падали, други прескакали мртве. Ватра из машинки косила је опкољене људе, али преживели нису посустајали. Борили су се као лавови, пуцали, јуришали — други, трећи, пети пут, опет, па опет.

Шест часова трајао је неравноправни бој. А онда је све замукло. Неколико партизана се извукло из обруча, многи су изгинули, рањени су лежали на ливади притајени, правећи се да су мртви. Тек тада балисти су почели своју крваву представу. Идући од борца до борца, свлачили су са њих одећу, пуцали у мртве и рањене, масакрирали их.

Неочекивано, као да је изникао из земље, устао је негде на средини ливаде низак, али јак човек — Сретен Теофиловски. Из ране на врату текла му је крв и сливала се низ кошуљу и копоран који је имао на себи.

У раскораку Срећко се неколико тренутака клатио напред-назад. Гледао је балисте равно у очи. Израз запрепашћења на њиховим лицима брзо је уступио место злурадим осмесима. Корак по корак, уживајући у сопственој сло~~рости~~ рости која је у Срећку требало да изазове страх од будућег мучења и смрти, кренули су према својој жртви.

Али и Срећко је кренуо према њима. Ходао је усправно, забачене главе унзад. Балисти уплашено устукнуше.

ЈАЧЕ ОД МРЖЊЕ

Први метак погодио га је у руку. Рањени човек је застао, спустио поглед према руци, поново подигао очи и наставио даље као да се ништа није догодило.

Нов хитац зарио му се у главу. Срећко се занео, тресао се и наставио да корача. Следећи метак погодио га је у врат. И овог пута се Срећко затетурао, али остао је на ногама. Гледајући с мржњом балисте кроз полуспуштене трепавица поново је кренуо према њима. После неколико корака добио је још један метак. Ни он га није зауставио!

Буљећи у Срећка као у неку авет, командант балиста Аћиф Речани нагло подиже руку и издра се на своје људе:

— Станите! Овај има нешто у себи! Водићемо га Џеми на нека он одлучи шта ће с њим!

Заједно са Срећком балисти су повели још два преживела партизана: Андру Ристовског и Младена Симовског. Сва тројица су дотерана у дворишите цркве Светог Николе у Тетову. Ту је по наређењу, по злу чувеног Џеме, команданта балиста целог тетовског краја, доведен сав народ из града да присуствује стрељању комуниста.

Ристовски и Симовски су стрељани одмах после претећег Џеминог говора окупљеном народу. Срећко, наг до појаса, сав у ранама и крвав, ни овог пута није поклекао: стајао је усправно као да није ни стребан, иако га је снага издавала, а свест му се мутила.

— А ти, ти да идеш! — дрекнуо је Џемо на Срећка. **— На тебе не вреди трошити муницију кад те неће смрт! Ти имаш неку магију, ђаволе!**

Сујеверје злогласног Џеме било је јаче од мржње према младом партизану.

Сретен Теофиловски данас живи у Тетову као пензионер. Носилац је Ордена заслуга за народ и Медаље за храброст.

М. Тодоровић

И ВОЛТЕР СЕ

У прошлости се не једном догодило да аргументована научна предвиђања буду подвргнута не само сумњичењима већ и исмејавањима. Понекад, она су потицала и од најблиставијих умова.

Исак Њутн (1642—1727), један од најзначајнијих личности у науци уопште, писао је непосредно пред своју смрт предвиђајући још већи успон науке, да ће човек врло брзо моћи да се креће брзинама већим од 50 миља на час. Може се претпоставити какву је то революцију изазвало обзиром да су тада биле познате само бр-

НЕОБИЧНИ ПРОНАЛАСЦИ

ТОП ЗА КИШУ

Пре йола века и сшаро и младо у Аусшралији несшрйљиво је очекивало дан који ће ући у исшорију.

Усред градића Чарлвила у Аустралији налазио се необичан споменик човековој давнашњој жељи да укроти природу — старински топ за кишу. Пошто је у дну ужи него при врху, личи на неки џиновски чирак окренут наопако.

Последњи пут је употребљен пре двадесет година, када је овакав начин борбе против градоносних облака већ одавно био превазиђен. Испаљен је само зато да би група научника — задовољила своју радозналост!

ГВОЗДЕНА НАКАЗА

По сунчаном дану без облачка, на аеродром у Чарлвилу спустио се авион-лабораторија који је припадао Организацији за научна истраживања британског Комонвелта. Треба ло је да „засеје" хемикалијама облаке и тако изазове кишу изнад ове области, познате по дуготрајним сушама које су јој наносиле огромне штете. Али, проблем је био како уопште наћи облаке изнад Чарлвила!

Шетајући градом, пилот и неколико чланова екипе угледали су у једном дворишту овај топ. Личио је на гвоздену наказу постављену усред лепо оплевљених леја са поврћем. Када су пришли, могли су на цеви да прочитају урезане речи:

ТОП ЗА КИШУ УПОТРЕБИО У ЧАРЛВИЛУ 1898. КЛЕМЕНТ ВРАЦ.

Док су посматрали овај „музејски" предмет, на вратима куће појавио се старац.

— **Је ли ово ваше?** — упитали су га.

— **Јесте. Последњи из своје врсте, сви остали су пропали!** — одговори он не скривајући понос.

Старац се звао Боб Меква и још као дете први пут је чуо за ове топове. Клемент Врац чије је име уклесано на „последњем Мохиканцу", био је тада познати метеоролог у Бризбејну. Страшна суша која је почела 1896. године и потрајала читавих шест година, навела је Враца да опроба технику за коју је сазнао да се користи у северној Италији. Јер, прилике су у овом делу Аустралије постале неподношљиве: све се осушило, поцркали су милиони грла стоке, многе фарме су напуштене.

Врац је отпутовао у Европу.

СВЕ СЕ ЗАТРЕСЛО

Пронашао је Немца Штигера који је измео топове за кишу, за које се говорило да врло успешно раде разбијајући градоносне облаке. Врац је сматрао да, пошто стварају снажна струјања ваздуха, могу можда и да изазову кишу чак и кад нема таквих облака, као што је случај у Чарлвилу.

Пошто је од Штигера добио све потребне податке, вратио се у Бризбејн и у Аустралији приступио изради спасоносних топова. Направљено их је десет и постављени су у круг, око Чарлвила.

Меква се добро сећао дана кад је први пут испаљен плотун из њих. Било је то, како је он тврдио, 1902. године, а не 1898. као што стоји на његовом топу. Тог дана у Чарлвилу је завладала велика пометња: људи су били узбуђени очекујући историјски догађај. Када је одјекнула страшна експлозија, све се затресло, а пијачни коњ преплашено је појурио заједно са колицима просипајући гајбице са воћем и поврћем на све стране. Ваздух је после тога јако заструјао, али — кише се Меква није сећао!

Заузврат, узбудили су се духови. Враца су напали што је улудо потрошио државни новац, а афера је одјекнула све до Европе. Када је Штигер чуо шта се догодило у далеком аустралијском градићу, на сва уста је напао Враца за „лудорије" што покушава да створи кишу средством које уопште није предвиђено за то. Топови служе само да, по усеве опасне градоносне облаке, разбијају у безазлену кишицу, сиктао је љутито Немац, а не да је стварају тамо где ни облачка на небу нема.

Недуго после овог неуспелог испаљивања, топове је купио трговац у чијој је радњи тада радио Боб Меква. Он је одлучио да пошто-пото откупи једног од њих и тако се чувени топ нашао у његовом повртњаку...

ЗАКАСНЕЛИ ПАТЕНТ

После овако необичне приче, метеоролози су пожелели да испробају топ. Меква се успротиво:

— То ће изазвати прави пакао у граду! бунио се он.

На крају је ипак попустио, можда и зато што је била суша и ко зна, можда ће Штигеров патент овога пута направити чудо?

Било је потребно да се неколико људи добро напрегне како би тежак топ усправили сасвим вертикално, тако да његова цев буде устремљена у небо. Тада је Меква донео пакет барута који су набили у узано подножје, кроз вратанца предвиђена за то.

— Чиме га потпаљујете? — упитали су га научници.

— Било чиме, може и старим новинама — одговорио им је старац.

Тако су и учинили.

Док су се вршиле ове необичне припреме, већ се неколико радозналаца окупило у малом повртњаку, и пристизали су и нови пошто се прочуло за експеримент. Неки су, видећи да је топ био набијен, покрили главе новинама: сигурно су поверовали да ће збиља пасти киша.

Када је Меква пришао са запаљеним новинама, сви су се измакли и он је принео пламен вратанцима. Али, барут није прихватио. Старац је покушао још неколико пута и — најзад!

Експлозија је била толико јака да се сигурно чула на километар у круг. Људи су истрчали из кућа, пси и мачке се препали, једном речју — створила се општа гужва. Али, осим звука који је подсетио на фијук ветра, ништа друго се није ни чуло ни видело. Додуше, сат касније, објављено је да је у Кинамули, месту удаљеном око шездесет километара од Чарлвила, пала кишица.

Можда је патент хер Штигера ипак „прорадио" на себи својствен начин, ко зна...

М. К.

ПРЕВАРИО

зине које је човек постизао коришћењем сопствених ногу или коришћењем појединих животиња.

Један од најжешћих противника ових предвиђања био је и сам Волтер један од најслободоумнијих људи свога доба. Поводом писања забележио је:

„Њути, који је пронашао силу Земљине теже, прича о некаквим чудима да би нас збунио. Потребно је да му верујемо да ћемо се ускоро кретати брзином од 50 миља на сат... Сиромах, детињасти старац..."

МИНИ-КВИЗ

1. **Шта је кинетоскоп?**
2. **Знате ли како се звала прва жена професор математике на универзитету?**
3. **Ко је написао роман „Деца капетана Гранта"?**
4. **Постојбина пчела је:**
5. **Морис Утрило је:**

ОДГОВОРИ:

1) Кинетоскоп је апарат за посматрање фотографских снимака који се брзо смењују. Овај апарат пронашао је Едисон 1894. године и то је био један од претеча биоскопа; 2) Софија Ковалевска (1850—1891), истакнута руска математичарка. Била је професор универзитета у Стокхолму јер тада у Русији жене нису имале приступа на универзитет; 3) Жил Верн (1828—1905), популарни француски писац; 4) Постојбина пчела је тропска Индија. Пчеле нису могле да прелете преко океана који раздвајају стари свет од новог. Због тога се у новом свету није знало за пчеле, па према томе ни за мед, све до доласка Европљана. У Америку, а затим и у Аустралију превезли су их бродовима у време великих географских открића; 5) Морис Утрило (1883—1955) је француски сликар. Његова најбоља дела настала су између 1908. и 1916 године.

Хектор Берлиоз

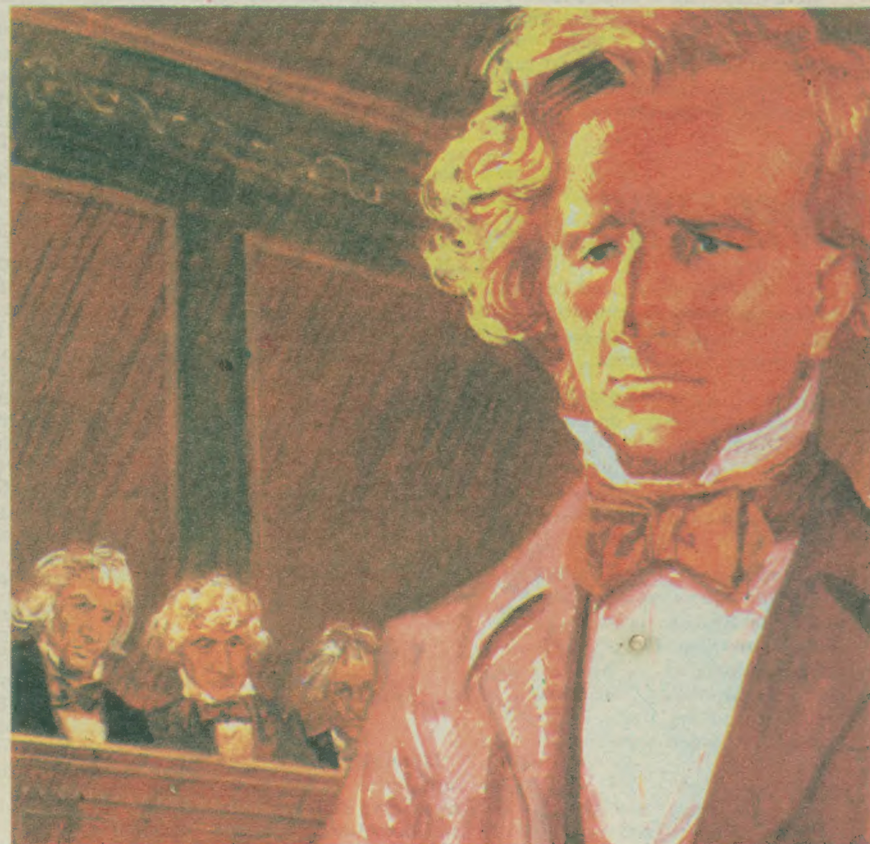
1 **ДЕЧЈИ СНОВИ** — Француски композитор Хектор Берлиоз рођен је 11. децембра 1803. године у месташцу Кот-Сен-Андре, недалеко од Гренсбла. **Још као дечак маштао је да једног дана постане славни композитор и читав свој живот посвети музици. Међутим, ти његови снови били су у супротности са очевим: отац је желео да му син заврши медицину и постане лекар као што је и сам био. Хектор се покорио очевој вољи, али је ипак сваког дана вредно вежбао да свира флауту и гитару.**

2 **УЖАСНУТИ СТУДЕНТ** — Када је 1821. године напунио 18 година, отац га је послао у Париз да упише медицински факултет. И тако је, додуше нерадо, пошао да похађа часове анатомије. Међутим, није прошло дуго, а Хектор је много чешће посећивао музичке приредбе него медицинска предавања. Студије медицине није смео да напусти иако је сваки пут кад би ушао у собу за сецирање желео да побегне. **Призор који је тамо затицао био је у потпуном нескладу са визијама о свету младог поклоника романтизма.**

5 **СУКОБ СА КЕРУБИНИЈЕМ** — Осим на музичке приредбе, Хектор је често одлазио и у библиотеку Конзерваторијума. **Једног дана ушао је у библиотеку на службена врата и тадашњи директор Конзерваторијума, чувени композитор Луиђи Керубини, наредио му је да изађе на улаз који користе посетиоци. Хектор је одбио.** На то је Керубини позвао чувара који је младића избацио напоље. Овај инцидент никад није заборавио. Чак и кад је Хектор постао познат композитор, Керубини му је оспоравао таленат.

6 **ПРЕПУШТЕН САМ СЕБИ** — Очево незадовољство, кад је чуо за његову одлуку да се бави музиком, и непријатељство с Керубинијем приморали су Хектора да одустане од учења на Конзерваторијуму и пронађе приватног учитеља. Плодан композитор опера и предавач на Конзерваторијуму Жан-Франсоа Лезие пристао је да га припреми за пријемне испите. Међутим, Хектор није успео да их положи, због тога што није прихватио традиционалне начине компоновања, а и због сукоба с Керубинијем.

...НТАСТИЧНА СИМФОНИЈА

3 **СУСРЕТ С ОФЕЛИЈОМ** — Да би ствари биле још горе, отац је престао да му шаље издржавање надајући се да ће га тако приморати да се врати студијама медицине. Али, преварио се. **Уместо тога, Хектор се запослио у хору једног париског позоришта где је зарађивао тек толико да се прехрани и плати часове Лизиеу који га је упућивао у тајне драмске музике.** У том позоришту Хектор је упознао и енглеску глумицу Херијет Смитсон која га је очарала улогом Офелије у Шекспировом „Хамлету".

4 **ПРИЗНАЊЕ ИЗ ИТАЛИЈЕ** — Године 1826. коначно је успео да се упише на Конзерваторијум и постао редовни слушалац предавања из композиције, контрапункта и фуге. Међутим, оно што је за њега карактеристично и ново, односно револуционарно третирање оркестра, није ниоткога научио. **Изразит смисао за комбиновање оркестралних боја, склоност за нагле контрасте, романтичарски немир и вулканска снага донели су му 1830. године Римску награду за кантату „Последња ноћ Сарданапале".**

7 **КАД ЉУБАВ ИНСПИРИШЕ** — **Као добитник Римске награде, Хектор је провео једва годину дана у Риму, разочаран сиромаштвом и застарелошћу музичког живота.** Па ипак, утисци које је на њега оставила Италија јасно се назиру у „Харолду у Италији" и „Бенвенуту Челинију". Још пре одласка у Рим, Хектор је понесен љубављу коју је осећао према енглеској глумици, компоновао једно од својих најбољих дела „Фантастичну симфонију". По повратку у Париз срећа као да му се осмехнула: Херијет се удала за њега.

8 **ПАРИЗ ГА НЕ ПРИЗНАЈЕ** — Временом, постајао је све познатији и славнији, али не и у Паризу где је водио немиран живот критичара, фељтонисте и композитора. **За разлику од читаве Европе Париз је остао готово потпуно хладан према темпераментном, маштовитом песнику, аутору изванредних дела као што су „Ромео и Јулија", „Проклетство Фауста", „Тројанци", „Краљица Маб" и многа друга.** Чувен али несређан, јер никако није успевао да среди свој приватни живот, Хектор Берлиоз је умро 8. 3. 1869. у Паризу.

КРИВО ЈЕ СУНЦЕ

ФРАНКО ЈЕ, НЕ ГУБЕЋИ НИ ГЛАВУ НИ ВРЕМЕ, ОДМАХ ПОЧЕО ДА ОТКОПАВА НАЈБЛИЖУ ХУМКУ. ИЗ СНЕГА СЕ УСКОРО ПОЈАВИЛА РУКА ЗАТРПАНОГ ДЕТЕТА.

Римски адвокат Фабио Фјорентино и његова супруга Енрика одлучили су да први викенд у априлу проведу негде у природи заједно са своје троје деце, четрнаестогодишњим Андреом, дванаестогодишњом Ливијом и деветогодишњим Луиђијем. Изабрали су планину Гран Сасо која се уздиже изнад Терама, само тридесетак километара од Јадранске обале, али је на својим највишим врховима прекривена вечитим снегом.

Фјорентинови су позвали и своје добре пријатеље Франка и Розану ди Ритис са њиховом децом, петнаестогодишњом Данијелом и осмогодишњим Рикардом. Кренули су у два аутомобила, по лепом суботњем јутру које је обећавало добар провод.

Снег је попустио

Две породице су преспавале у планинском месташцу Изола Гран Сасо и следећег дана рано ујутру кренуле према шуми Сан Пјетро. Пролазили су сада кроз дивне пределе прекривене снегом који се светлуцао под зрацима априлског сунца. Пред подне су одлучили да ручају на месту одакле се пружао изванредан поглед на море чије је плаветнило необично деловало испод овог снажног пејзажа.

Из кола су извадили камп-опрему и ручак. После обилног обеда оба родитељска пара седела су уз кафу и дивила се пределу, док су деца уживала у снегу, грудвала се и трчала.

Али, сунце које је тако пријатно грејало, одједном је овај излет претворило у катастрофу! Под његовим топлим зрацима снег је попустио и за само неколико секунди, пре него што су излетници могли и да примете шта се спрема, велики глечер у чијем подножју су се налазили, срушио се на њих.

Тоне снега и леда за час су прекрили људе, столове, столице, све. Као да никога није ни било на том месту.

Франко ди Ритис имао је срећу да га снег затрпа само до рамена и успео је брзо да се спасе. Када је бацио поглед око себе, схватио је да од осталих нема ни трага, само су се на неким местима уздизале снежне хумке.

Франко је, не губећи главу ни време, одмах почео да откопава најближи такав брежуљак. Из њега је с муком успео да извуче Андреа Фјорентина који је био без свести, а онда је зачуо иза себе глас своје супруге. Она је, исто тако, за длаку успела да избегне судбину осталих. Сада су њих двоје стали да грозничаво копају по снегу.

Узалудно трагање

Успели су да пронађу и спасу сву децу. Али, од брачног пара Фјорентино није било ни трага ни гласа. Тада је Франко отрчао до својих кола и пожурио по залеђеном путу до оближњег места, Изола Гран Сасо, да потражи помоћ. Спасилачке екипе одмах су пошле на место несреће, да пренесу преживелу децу у болницу и покушају да пронађу Фабија и Енрику.

До девет сати увече тумарали су по снегу заједно са ди Ритисовима који нису хтели да оду док не пронађу пријатеље, али све је било без успеха. Када се већ сасвим смркло, морали су да прекину трагање: више није имало смисла разгртати снег, јер било је јасно да Фјорентинови нису могли да преживе. Сутрадан ујутру, одлучено је: спасиоци ће опет покушати...

Док су се деца опорављала у болници у Тераму, мала Ливија је једнога дана рекла:

— Знам да су мама и тата мртви у снегу — и бризнула у плач.

На жалост, била је у праву, баш као да је предосетила: тела Фабија и Енрике пронађена су тек после три недеље.

Да би трагедија била већа, када су се њихова деца вратила кући, у Рим, затекла су стан потпуно испражњен. Прочитавши у новинама о несрећи у Гран Сасу, лопови су искористили прилику да из њега изнесу све што се могло...

М. К.

НОВИ ШАМПИОН

Често се људи нађу пред проблемом — како да дешифрују нечији рукопис! Зато је у САД конструисана нарочита машина која може да растумачи све врсте рукописа. Она је веома прецизна и прави грешке само код слова која личе једно на друго.

НАША СРЕДЊОВЕКОВНА ПОВЕСТ

ОТРОВ НА СЛОВЕНСКИМ СТРЕЛАМА

Ратници у нашим земљама средњег века били су наоружани обичним мачевима, али и тешким, којима се замахивало и ударало обема рукама. Мач је старије оружје од сабље, која је туранског порекла и јавља се тек у 14. веку.

Топуз или буздован носили су обични војници, сељаци, али познато је да су њиме били наоружани и византински императори Манојло Комнен и Алексије. И највећи јунак наших народних песама, Марко Краљевић, није се раздвајао од свог чувеног буздована.

Лук и стрела били су главно оружје лако наоружане средњовековне војске, као данас пушка. Домет стрела био је око 200 метара, а врхови су им често били премазани отровом. Ово бележи и псеудо Маврикије при доласку Словена на Дунав, затим крсташи Хајнриха Лава 1172. као и крсташи трећег похода 1189. године. Отров се справљао од лишћа и корена биљке једић или налеп.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

БРАЋА СА ДВА КОНТИНЕНТА

ДЕЧАК СА ЦРНОМ МАСКОМ

Гитеови никад нису заборавили необично пријатељство из далеке Африке, али после шеснаест година ћутања изгледало је немогуће ући у траг дечаку.

Једне јунске суботе 1975. године прослављало се венчање у француском месту Сен-Жени-Лавал. Млада Карол Гите удавала се за Жана Жилберта, а међу сватовима нарочиту пажњу је привлачио први сведок, висок млад црнац одевен у свечани плави „буду", народну ношњу Малија. Када је церемонија обављена он је зграбио младу, подигао је увис и пољубио. У први мах сватови су се згледали, а онда и сами придружили тој радости својим честиткама...

Овај млади црнац звао се Мамаду Кулибали и дошао је из далеке Африке, само да би присуствовао венчању. Када му је било десет година упознао је породицу Гите под необичним околностима.

ТРЕБА МУ ПОМОЋИ!

Отац Гите је у то време, 1957. године, био на служби у Судану, заједно са породицом: супругом Жаклином и троје деце, десетогодишњим Жоржем, седмогодишњим Жан-Клодом и трогодишњом Карол.

Шетајући једног августовског поднева црначком четврти, угледао је призор од [illegible] му се следила крв у [illegible]. Неки огромни чо[illegible]чки је тукао камџијом дечака који је носио црну маску преко носа и уста. Окупљена светина гледала је потпуно равнодушно, не показујући ни најмању жељу да заштите дете.

Гите је пришао и истргао човеку камџију, а дете је уграбило тај тренутак да побегне.

Од тог догађаја прошло је десетак дана и Гите је већ престао да мисли на необичног дечака, када је једног јутра приметио у песку испод своје веранде отисак као да је ту неко лежао. Зачудио се и одлучио да следеће ноћи провери у чему је ствар.

Устао је пред зору и имао шта да види: испод веранде је спавао овај дечак са маском. Гите је пришао и додирнуо га руком по рамену. Дечак се одмах пренуо и када је видео да је откривен, хитро се подигао и побегао без речи.

Гите је одлучио да се распита по селу о том чудном детету. Није морао дуго да тражи, јер сви су, изгледа, знали за случај малог Мамадуа: он је пре две године, играјући се пушком свог стрица повукао обарач и разнео себи део образа, носа и уста. Остао је тако унакажен па је сам себи направио црну маску која је ужасну рану скривала од погледа, али то није спречавало децу да га задиркују.

Када се Мамаду побио у школском дворишту са двојицом дечака који су га вређали, био је избачен из школе. Од тада је почео да лута, усамљен и напуштен од свих осим својих најближих.

Гите је био дирнут судбином овог детета. Када је следеће ноћи видео да Мамаду опет спава испод његове веранде, наредио је да се детету ујутру остави доручак.

НЕРАЗДВОЈНИ ПРИЈАТЕЉИ

Од тада је Мамаду сваке ноћи спавао испод Гитеове веранде и ујутру добијао доручак. И опет је Гите приметио нешто необично: посуда са храном увек је била испражњена до краја, иако су му сваки дан остављали све више. Постало је невероватно да дечак може толико да поједе. Гите га је једног јутра кришом пратио: Мамаду је носио доручак да га подели са својом бројном а сиромашном породицом.

Гите је опет био дирнут до суза. Мамаду је очигледно имао златно срце и Гите је желео да му некако помогне. Први му се у тој жељи придружио десетогодишњи Жорж. Он је свакодневно малом принцу доносио банане и друго воће, а понекад и играчке. Мало по мало и њих двојица су постали нераздвојни пријатељи.

Дошао је и дан када је Мамаду први пут крочио у кућу Гитеових. Ушао је заједно са Жоржем, али када га је мала Карол угледала с маском, уплашила се, вриснула и полетела мајци у крило. **Ипак Мамаду је постепено освојио срца Гитеових. Са децом се одлично слагао, стално су се играли заједно, а Жорж је почео да га назива братом. Учио је Мамадуа да пише и чита француски, а овај њега свом родном језику бамбара. Пријатељство између деце постало је толико јако, да је Мамаду најзад спавао у истом кревету са Жоржем.**

ТАЈНА

Све би текло у најбољем реду да међу белцима у том крају нису почели да се шире гласови како мали Мамаду у ствари има лепру и да је то узрок што му је лице онако унакажено. Били су то зли језици, али Гитеови пријатељи поверовали су у приче и — престали да му долазе у кућу.

Гитеови се нису много узбуђивали око тога. Они су Мамадуа волели и није му сметало што су остали напуштени од свих. Али, гласине су направиле исувише велику пометњу међу белцима: одлучено је да лекар за сваки случај прегледа Мамадуа.

Стигао је доктор Рузо. Пажљиво је испитао дечака и на крају установио да његове ране нису последица болести. Таман се ова афера мало стишала, кад се Мамаду стварно разболео од маларије. Имао је такву грозницу да су га однели у болницу. Остао је у њој четири месеца, а онда, једнога дана — нестао!

Доктор Рузо је објаснио Гитеу да је Мамаду отпутовао у Сегу, прилично удаљено место, да посети рођаке. То је звучало врло чудно, али Гите је тек касније схватио у чему је била ствар.

Рузо је имао план, причао је касније он.

Тај план изишао је на видело тек у мају 1959. године, када је неко закуцао на врата Гитеових. Отворила је мајка и упитно погледала у црног младића на прагу. Ни је га познавала. Тек када је проговорио, када се насмејао, постало је јасно: Мамаду!

Хтео сам да вас изненадим — причао је он мало касније када су сви седели окупљени око стола.

У ствари, доктор Рузо је одлучио да помогне дечаку да поново задобије људско обличје. Упутио га је свом пријатељу, младом хирургу коме је ово била прва пластична операција. Успела је савршено и тако је Мамаду опет могао да хода својим селом уздигнуте главе, без црне маске.

ДОГОДИЛО СЕ ЧУДО

Године су прошле од тада. Гитеови су се 1959. године вратили у Француску и ускоро изгубили везу са Мамадуом, мада га никад нису заборавили. Октобра 1965. године, дан пре свог осамнаестог рођендана, Жорж Гите је умро од леукемије. Био је то тежак ударац за његову породицу и тада су решили да покушају све како би пронашли дечака којег је њихов син називао братом.

Није им то полазило за руком пуних десет година. И, кад су већ изгубили сваку наду да ће икада видети Мамадуа, догодило се чудо.

Слушали смо радио једног дана, прича Гите, када су објаснили да траже занимљиве приче слушалаца и ми смо се јавили са нашом. Имали смо среће: епизоду је ухватио дежурни уредник Радио-Малија и у фебруару 1975. године добили смо писмо које је почињало са „Драги мама и тата..." Писао је Мамаду...

Младић им је описао цео свој живот од тренутка када су се растали. Живео је сада у главном граду Бамаку и радио у једној фабрици. У априлу ће се оженити.

Гитеови су, пресрећни, одмах одговорили и писма су почела редовно да путују. Када се приближио дан Каролиног венчања, Гитеови су позвали Мамадуа да проведе месец дана код њих и буде први сведок. Тако је, 27. јуна 1975. године, после скоро шеснаест година растанка Мамаду, на аеродрому Шарл де Гол, опет загрлио своју другу породицу...

М.К.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

КЛОПКА У ПОДРУМУ

— Готови смо! — промуцао је Мадинг. — Бићемо живи сахрањени ако се пре експлозије не подавимо!

Нећемо успети! — рекао је Мадинг.

Чуо сам како му зуби цвокоћу и уперих батеријску лампу у његове очи пуне страха.

— Сабери се — рекао сам. — Спашћемо се!

— Спашћемо се? — заурлао је. — Зар ти није јасно — умрећемо!

Једва сам се уздржао да га не одаламим лампом.

— Умукни! — повикао сам.

Мадинг је ућутао. За тренутак ме је гледао дрхтавих усана а онда је зарио главу међу скупљена колена.

Прешао сам светлошћу преко влажних зидова подрума а онда преко водом орошених цеви над нашим главама. Ништа ново. Кренуо сам кроз воду до колена да изблиза испитам зидове и осветлим сваки мрачни кутак надајући се да ћу открити неки отвор за проветравање који смо можда превиделии, неки излаз. Нисам нашао ништа.

Поново сам дошао пред тешка челична врата која су била крива за све. Испитао сам браву, притиснуо кваку и повукао из све снаге. Нису се померила. Треснуо сам шаком и врата су мукло зазвечала као неки метални бубањ. Мора да је и мене захватила Мадингова паника јер сам наставио избезумљено да ударам рукама и ногама.

ИДИТЕ БЕЗ ЈАВЉАЊА!

Наша агонија почела је нешто пре пет сати претходног поподнева, тачније, у петак 3. августа 1973. године. Управо смо приводили крају дневни посао у старој згради на југу Кливленда која је била пред рушењем када нам је пришао предрадник смене Чак Калбак и саопштио да је вода однекуд продрла у једну од подрумских просторија.

— Није ми мило, момци, што морам да вас запослим пред крај радног времена, али треба да откријете где цури иначе ће нам стићи велики рачун за воду.

Мадинг је нешто прогунђао, али нам није било друге. Док смо силазили Калбак је довикнуо:

— Кад завршите, идите кући без јављања. Иначе ћемо сви ускоро поћи!

Рупа је морала бити већа него што смо мислили јер се у малој просторији, иза ложионице за парно грејање, већ накупило за два прста воде. Светиљка над нашим главама није давала довољно светлост. Извадио сам батеријску лампу из торбе с алатом те смо почели прегледати цеви.

Прошло је свега неколико секунди кад смо зачули неко шуштање и нагло се окренули, управо на време да видимо како се затварају тешка челична врата. Када смо ушли, заглавили смо их гуменим клином, али га је сигурно вода избацила.

ДИНАМИТ

— Задржи их! — повикао сам Мадингу који је био ближи. Он се бацио према вратима, али прекасно. Притрчао сам да му помогнем и неко време смо очајнички ударали песницама, али тешка врата нису се мицала.

Схватили смо, најзад, да могу само споља да се отворе. Облио ме је хладан зној када сам се присетио да је петак и да нико неће доћи пре понедељка. Следећег тренутка само што се нисам онесвестио — у понедељак ујутро минери ће динамитом за неколико минута сравнити читаву грађевину са земљом не слутећи да су два човека затворена у подруму.

Али, излаза није било. Постојао је само мали прозор на нивоу улице, високо изнад нашег домашаја и обезбеђен жичаном мрежом.

Када смо престали да ударамо по вратима која се нису дала развалити, мало смо се смирили. Из торбе сам извадио преостали сендвич и ножем га пресекао на четири дела. Једну четвртину дао сам Мадингу, једну сам појео. У торби сам имао и целу поморанџу, а воде је, на нашу несрећу, било напретек.

Та прва ноћ као да није имала краја. Провели смо је седећи на великој, дебелој цеви уза зид на око пола метра изнад пода. Било је неудобно, али суво. Вода је неколико пута у току ноћи нагло пунила канале у поду и на тајанствен начин се повлачила. Тако је било и следећег дана, и следеће ноћи.

СИЈАЛИЦА СЕ УГАСИЛА

Недељно јутро, 36 часова од када смо се нашли у клопци, затекло нас је на ивици снаге. Поделили смо другу и последњу половину поморанџе и буљили у празно као да смо у подруму провели неколико година. Нисмо проговарали ни реч, нисмо се више плашили, били смо тупи, неиспавани, преморени.

Седели смо сатима беспомоћно а вода је поново почела да надолази и то брже него досад. За кратко време цев на којој смо седели нашла се под водом и били смо мокри до појаса. Сада сам и ја делио Мадингово мишљење да ћемо се подавити.

Та последња ноћ, када је дошла, била је најгора у мом животу. Угасила се и слаба сијалица на таваници — вода је вероватно продрла и до електричних инсталација. Батерију смо морали да штедимо. Повремено сам силазио са наше цеви да измерим ниво воде. Око два сата по поноћи досезала ми је већ до струка!

КАМИОНИ ОДЛАЗЕ

Најзад, око 7 ујутро, чуо сам звук камиона који су се зауставили пред зградом. То су били наши минери. Морали смо некако да привучемо њихову пажњу мада нисам знао како. Стајали смо у води до рамена, а ја сам држао око паса Мадинга који више није могао да стоји сам.

Довукли смо се, корак по корак, до челичних врата и ја сам почео бесомучно да ударам по њима чекићем. Ништа. Људи су постављали динамит, могли смо лепо да их чујемо како се крећу по згради, али они нас, вероватно због буке коју су сами правили, нису чули.

— **Готови смо!** — промуцао је Мадинг. — **Бићемо сахрањени живи, ако се пре експлозије не подавимо!**

Нисам одговорио. Ускоро смо зачули најстрашнији звук на свету — неки од камиона почели су да одлазе! То је значило да су завршили са постављањем динамита и да нас од експлозије дели у најбољем случају неколико десетина минута. Охладио сам се.

Тада сам чуо слаб звук из цеви што се кроз таваницу спуштала низ подрумски зид. На неком од спратова неко је нешто радио око те цеви. Можда су је пунили динамитом или нешто слично. Почео сам да лупам по њој из све снаге. Није било одговора.

Сада сам лупнуо трипут у правилним размацима, мало причекао, па опет ударио трипут. Па поново, па поново, у правилном ритму. Тренутак касније најзад, зачули смо одговор — три правила „кланк", кланк, кланк!" Чули су нас!

Убрзо су се зачули кораци, а потом удврци по челичним вратима. Али, та проклета врата отварала су се према нама и због притиска воде никаква сила није могла да их помери.

— Прозор! викнуо сам. — **Потопљени смо, брзо ослободите прозор!**

Неколико минута касније два минера разбила су прозор, поцепала мрежу и спустила мердевине у подрум. Један је сишао да нам помогне. Затим су нас сместили у камион, дали нам врућу кафу и повели нас према најближој болници.

— Момци, имали сте луду срећу! — рекао нам је један од спасилаца. — **Кроз десет минута динамит ће разнети зграду!**

Ал Лоу

ПОСЛЕДЊИ ДВОРАЦ ИЗ 1001 НОЋИ

Почетком VIII века Арабљани су из северне Африке прешли у Шпанију (711) и освојили је целу за само неколико година. Упоредо са арабљанском владавином поклапа се реконкиста — борба Шпанаца за ослобођење од Арабљана, која ће трајати неколико векова. Циљ реконкисте је уједињење шпанских покрајина. Првих година VIII века Шпанци стварају своје државице: Краљевину Астурију (касније Леон), затим Навару, а у XI веку најснажније државе су Арагонија и Кастиља.

Врхунски домет исламске цивилизације у Шпанији је Кала Алхамбра (Црвени дворац)- утврђени двор маурских владара крај Гранаде. Градњу Алхамбре (која траје од 1248—1354), започео је Мухамед Ибн Јусуф ал Амнар. Богатство, разноликост и оригиналност у украшавању чине је једном од најлепших тврђава у свету.

Хришћани су, током векова, ослобађали стопу по стопу Шпаније с циљем да освоје и Гранаду — последње упориште Арабљана које ће пасти у руке Кастиљанаца тек 1492. године, а заједно с њом и тврђава Алхамбра.

Алхамбра

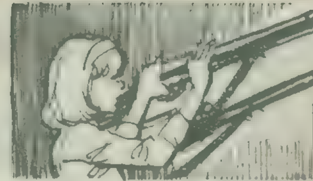
1. Дворски церемонијал-мајстор; 2. Предводник чувара градских бедема; 3. Чувар градске капије; 4. Египатски плаћеник (најамник); 5. Чувар дворца; 6. и 7. Маварски краљеви Гранаде; 8. Великаш у одећи за пут; 9. Велики везир; 10. Високи функционер; 11. Принц краљевске лозе; 12. Девојка из народа; 13. Дворска служавка; 14. Трговац; 15. Тежак; 16. Сељак; 17. Жена из народа у градској одећи; 18. Поглед на Алхамбру; 19. Алказава, најстарији део маварског утврђења; 20. Алказар, најлепши део тврђаве; 21. Вртови; 22. Градски бедем; 23. Арабљанске територије у време највећег процвата ислама; 24. Мала шпанска краљевства која су одолела муслиманима; 25. Гр бови четири слободна шпанска краљевства слева надесно: Навара, Арагон, Леон и Кастиља; 26. Положај последњег маварског краљевства, Гранаде; 27. и 28. Маварски мачеви; 29. Кула Комарес; 30. Велика престона дворана; 31. и 32. Унутрашњи стражарски ходници; 33. Осматрачница; 34. Сала за коморнике и достојанственике из владареве личне гарде; 35. Суд ница; 36. Двориште Мексијара; 37. Мексијар, седиште чиновничких и суд ских служби и сала за са станке краљевског савета; 38. Одаја за спавање; 39. Краљевско купатило; 40. Одаја за одмор; 41. и 42. Амами; 43. Дворана Ажимес; 44. Дворана „Две сестре“; 45. Двориште лавова (чувена фонтана у цен гру приказана је угеђана између бр. 9 и 10); 46. Дворана краљева; 47. Дворана Абансераж; 48. Дворана Мозараб; 49. Двориште мирти; 50. Велики базен.

18
20
21
22
19
25
24
23
26
5
46
43
44
45
38
39
40
42
41
47
48
49
50
15
16
14
10
11
12
13
17

ВЕЛИКИ СТРАХ

ЗАКЉУЧАНА СОБА

КАДА СУ МИ СЕ ОЧИ НАВИКЛЕ НА ТАМУ, СХВАТИЛА САМ ДА МЕ МНОГОБРОЈНИ ПОГЛЕДИ ПРАТЕ СА ЗИДОВА, ПОДА И ПОЛИЦА КОЈЕ СУ БИЛЕ ПОРЕЂАНЕ УЗА ЗИД.

Увек сам се питала шта се налази у соби која је стално била закључана. Често сам седела испред тих белих врата, зурила и замишљала рај који се иза њих налази — веровала сам да је ту скривен читав непознати свет. Стриц ми је забранио да улазим у собу јер је у њој држао свој ловачки прибор. Шта знам, можда ћеш дирати пушке, несрећа лако може да се деси — говорио је.

А мене су баш та неизвесност и опасност привлачили.

ИДЕМ И ЈА!

Сваке године, за школски распуст долазила сам код рођака на село. За мене, дете из великог града то је био прави доживљај, купање у реци, шетње кроз густе шуме... толико узбуђења нисам могла да доживим у Београду. Стриц ми је дозвољавао да свуда идем и — никоме нисам полагала рачуне. Само у ту собу нисам смела да уђем!

Зашто ме не пусти да макар провирим? Покушавала сам кроз кључаоницу да видим шта у њој има, али пошто су застори били спуштени на прозорима, сем мрака ништа друго нисам разазнавала.

Стриц је био страстан ловац, често је причао о својим доживљајима а ја сам га после тога преклињала да и мене једном поведе са собом.

— То је опасно, — говорио је и миловао ме по коси. — **Никад се не зна каква те животиња чека иза дрвета.**

Тако ми је једино преостало да га погледом испраћам, док је с чопором паса пролазио кроз двориште и одлазио у шуму.

А када би се вратио из лова, с убијеним зечевима и лисицама, спуштао их је на кућни праг, а затим одлазио у тајанствену собу и унутра остављао сав ловачки прибор. После тога постајала сам још радозналија...

Тако, једног дана, док сам доконо пролазила кроз кућу, одједном сам у вратима угледала — кључ. Осврнула сам се неколико пута, сви укућани били су у дворишту, и знајући да ме нико не гледа, полако откључах врата и уђох у собу.

Дуго је требало док су ми се очи навикле на таму. А онда сам са зидова, пода и полица схватила да ме неко — посматра! Многобројне стаклaсте очи нетремице су ме гледале. Од ужаса нисам смела да се померим. И док сам унатрашке ишла према вратима све сам схватила: препарирани зечеви, лисице, птице, читаво животињско царство налазило се у тој соби. Какав рај!

Тада сам на зиду угледала две пушке, једна од њих — двоцевка, блистала се, вероватно је недавно била купљена. Скинула сам је са зида и почела радознало да је преврћем по рукама.

НЕШТО ПУЧЕ!

Како ли она ради? Шта треба да повучем да би опалила? Аха, ево ово! И док сам дирала кундак, па цев, изненада нешто на пушци кврцну. Сада ће стриц сигурно приметити да сам је дирала, сину ми кроз главу, вероватно сам је покварила. Зато брже-боље почех да је „оправљам". Повлачила сам на њој све што ми је личило на неку полугу не знајући да сам је у ствари откочила. И тако повукох ороз!

Као да је читава соба експлодирала. Пала сам на под. Црвени крутови почели су да ми играју пред очима. Можда је то крв? Али, схватила сам да сам жива када сам почела да кашљем од загушљивог дима.

Тада су се врата отворила, угледала сам преплашено стричево лице. Скочила сам с пода, projурила поред њега, само што даље од тог места!

Ипак, после неколико сати, сва уплакана вратила сам се кући. Покуњена, ушла сам у двориште док су ме рођаци прекорно гледали. Али, у њиховим очима видела сам и искре радости. То ми је било довољно.

Биљана Тодоровић
Гаврила Принципа
број 2, Београд
(Хонорар 150 динара)

АРХИМЕДОВ ГРОБ

У 1. веку пре наше ере млад човек сјајног ума, који ће касније постати једна од најславнијих личности Римске републике, послат је на дужност квестора колоније Сицилије. Овај положај високог финансијског чиновника и контролора пореза обично је био први степеник према великим државничким положајима.

Чим се нашао у Сиракузи, млади квестор пожелео је да ода пошту гробу највећег математичара и физичара старог века чувеног Архимеда који је умро око 100 година раније. Али, на његово неописиво изненађење, нико није умео да му каже где се налази Архимедов гроб.

Ево шта је младић о томе забележио:

„Када сам био квестор, тражио сам Архимедов гроб, али Сиракужани нису знали где је, а неки су чак тврдили да научник уопште и није ту сахрањен. Ипак сам га нашао зараслог у трновито шипражје.

Ево како: присетио сам се стихова за које сам знао да су записани на Архимедовом гробу. Стихови су казивали да се на врху гроба налазе кугла и ваљак.

Пажљиво сам проматрао — код капије Агрићента има доста старих гробова — и угледао камени стуб који је једва вирио из травуљине, а на њему куглу и ваљак.

Рекох Сиракужанима који су ме пратили, са мном су биле најугледније градске личности, да мислим како је то гроб који тражим. Одмах су послати људи са срповима и косама да рашчисте пут. Пришао сам стубу и на његовом доњем делу угледао једва читљива слова."

Тако би један град, који се својевремено могао подичити високом културом, заборавио гроб генија рођеног међу његовим зидинама да му га није открио „неко из Арпина".

Тај „неко из Арпина", млади квестор Сицилије, био је Цицерон, највећи римски говорник! **Д. Б.**

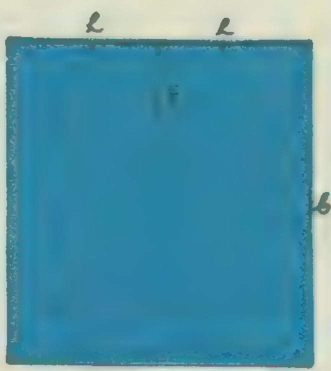
С првим јесењим данима џемпери постају неопходни. Предлажемо вам да за почетак, ако нисте највештији у плетењу, узмете опарану стару вуницу и од ње направите овај леп џемпер са кратким или дугачким рукавима. А ако сте храбри и џемпер на закопчавање. Предњи и задњи део су потпуно исте величине (крој А). Крој В је рукав, а испрекидана линија је мера за кратки рукав.

Да бисте што пре видели дело својих руку плетите иглама број 4 и дебелом вуницом. И предњи и задњи део радите са 100 петљи (то је ширина а, око 50 цм). Цео џемпер можете плести истим радом, рецимо рамфлом (једна права, једна обрнута) или жерсе бодом (један ред право, један обрнуто, па опет право...). Висина b износи 55 цм. Ако напред правите отвор он треба да буде дугачак 15 сантиметара (дужина f). Кратак рукав има дужину c, а дугачак дужину d. Рукав се плете попреко тако да је c = 30 петљи a d = 80 петљи. Обим рукава e = 35 сантиметара.

Цртеж број 2 показује како се џемпер саставља. Предњи и задњи део се ушију са стране и остави се по 17 цм спреда и позади за рукаве. Изрез за врат h-1 треба да буде 26 цм. Рукави се прво споје по шаву па се затим ушију за џемпер.

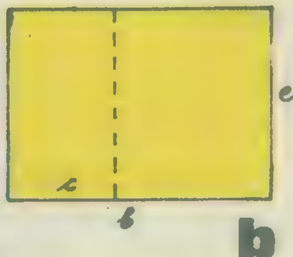
Пажња! Мера џемпера дата је за девојчице високе око 160 цм. Уколико вам мера не одговара, број петљи одредићете тако што ћете рачунати да је 10 петљи = 5,5 цм. Као што смо већ рекли, ово је само приближна мера.

ИСПЛЕТИТЕ СЕБИ ЏЕМПЕР

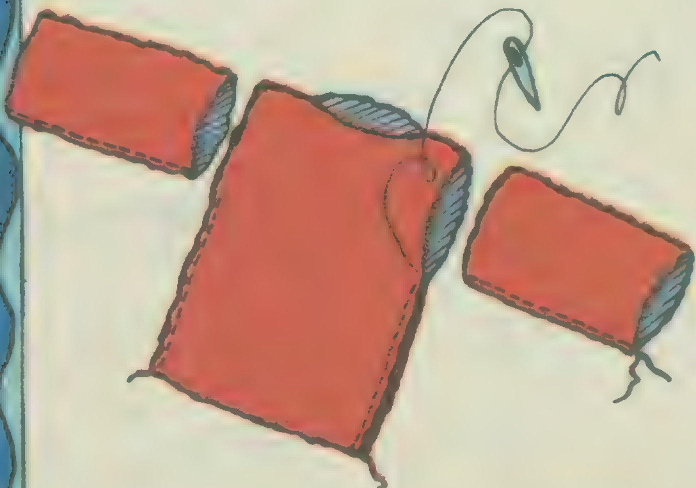
a

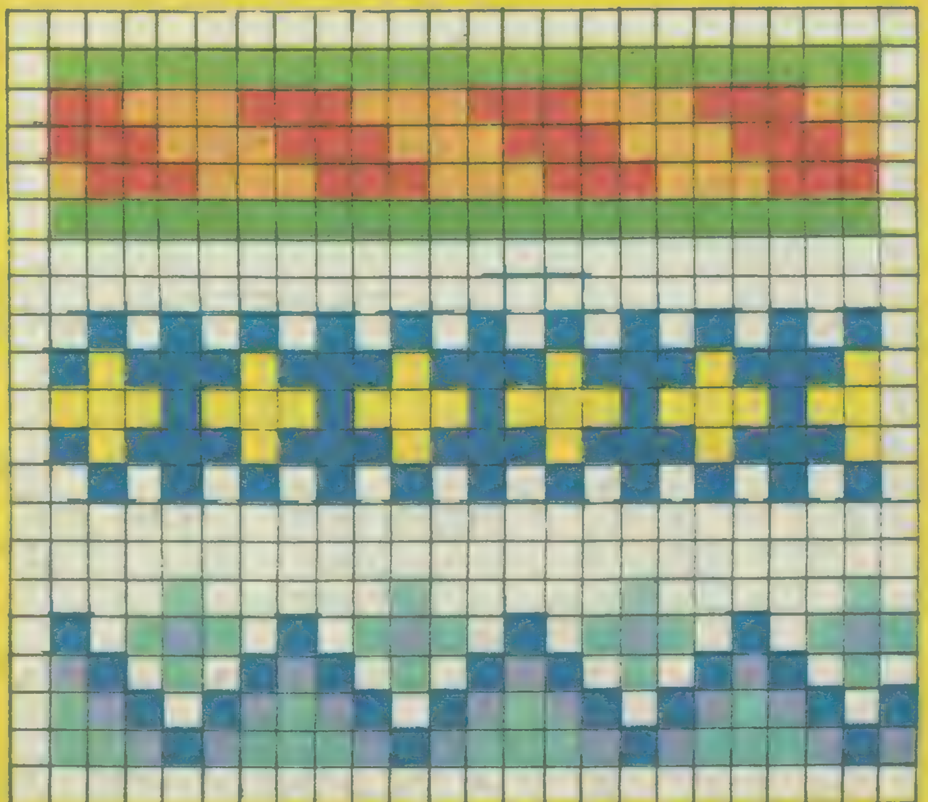
2

b

1

3

Истина о Моби Дику

ГДЕ ЈЕ БРОД?!

Све се одиграло за мање од четврт сата. Први официр Чејз и његови људи налазили су се усред океана, више од хиљаду миља од најближе обале. Имали су један једини неоштећен чамац док је у китоловац „Есекс“ вода продирала таквом снагом да су пумпе биле немоћне. На брзину су убацили у чамац два квадранта, наутичке мапе и бусоле. За тим су ускочили у чамац и брзо се удаљили.

Још су унезверено буљили у лађу која је, нагнувши се на страну, лагано тонула, када су пристигли други чланови посаде који су ловили на другом месту. Запрепашћење придошлица први је прекинуо кормилар узвиком:

— Где је брод?

Капетан Полард упитао је не верујући очима:

— Господе боже, Чејз, шта се догодило?!

— Огроман кит потопио је брод, капетане!

Фатаморгана

Дванаестог августа 1818. године у луци Нантакет, варошици америчке државе Масачусетс са око 8.000 становника, рођаци и пријатељи окупили су се на доку да испрате двадесет чланова посаде китоловца „Есекс“ који је полазио у лов по Тихом океану.

Лов на китове био је тежак посао који је захтевао много храбрости али у 19. веку били су на цени китово уље, мирисна амбра и месо, а посао се добро плаћао, па се нашло доста људи који су се њиме бавили без обзира на ризик.

Уз доста среће китоловац је могао да се врати и после неколико месеци, али се дешавало да остане на пучини и дуже од две године. Због тога је капетан

— То није кит већ натприродна неман пуна беса — шапутало је двадесет бродоломника стиснутих у чамцима један до другог.

„Есекса“ Џорџ Полард натоварио на брод воду и намирнице, довољне за две и по године боравка на мору.

„Есекс“ је пловио већ недељу дана када је осматрач са врха јарбола узвикнуо: „Китови!“ Заиста, у даљини су се видели млазеви воде, несташни мали водоскоци, као да се у мору играло читаво јато китова.

Посаду је захватила ловачка грозница. Спуштени су чамци са опремом и људи су се поделили у три групе. Прву је водио капетан Полард, другу — први официр Чејз, а трећу — други официр „Есекса“. Сви су кренули у истом правцу где се наслућивало велико јато.

Када су пришли, китова није било нигде, мирна вода простирала се у недоглед, а малопређашњи млазеви као да су били фатаморгана. Да би ушли у траг јату чамци су се раздвојили и убрзо се изгубили из вида.

Мржња у очима

Одједном, кит се појави у близини чамца којим је командовао Чејз. Бачени харпуни су га погодили али кит је, у очајничком покушају да се ослободи, репом снажно ударио чамац.

Вода је почела опасно да продире и морнарима није остало друго него да животињу ослободе и побрину се да запуше велику рупу. Некако су успели помоћу кошуља и јакни и тако се једва домогну „Есекса“.

Док су Чејз и морнари извлачили чамац на палубу процењујући штету, један од њих угледао је на око километар и по од брода огромног кита који је избацио неколико млазева воде и заронио.

Људи су радили на оштећеном чамцу када се исти кит указао поред самог „Есекса“. **„Гледајте како нас посматра!“** узвикнуо је један морнар. И остали су подигли главе и у китовим очицама угледали нешто што им је личило на праву мржњу.

У том тренутку кит се муњевито устремио на „Есекса“ и страшном силином ударио главом у његово корито. Брод се уздрмао, неки од морнара су попадали, а кит је заронио испод кобилице, изронио мало, онда застао као да жели да га добро виде и запамте, и удаљио се. Био је огроман, права неман.

Морнари се нису честито ни прибрали од чуда, а „Есекс“ је почео да тоне. Чејз је управо издавао наређење да се да сигнал чамцима капетана Піларда и другог официра, када је чуо крик једног морнара и погледао у том правцу. Огроман кит поново је стреловито јуришао на „Есекс“ подижући велике таласе.

„Окрени брод!“ наредио је кормилару да би избегао други ударац. Али, није било времена. Кит је грунуо, разбио крму, загњурио се и нестао.

ИЛУСТРАЦИЈА ИЗ 19. ВЕКА ЈЕДНЕ ЕПИЗОДЕ МЕЛВИЛОВОГ РОМАНА „МОБИ ДИК“. НА МАЛОЈ СЛИЦИ ЈЕ ХЕРМАН МЕЛВИЛ.

Рођена је легенда

Капетан Полард, коме је све ово на брзину испричано, наредио је да се са „Есекса“ спасе све што би могло да им помогне да преживе у чамцима. Из готово потонулог брода морнари су, уз огроман ризик, извукли око 300 кг двопека, довољно воде за пиће и неколико великих корњача као резерву свежег меса.

Спустила се ноћ и морнари су, збијени један до другог у чамцима, покушали да се присете свих могућих легенди о китовима које су слушали од својих очева и дедова. Али, нико никада није чуо за кита који напада брод!

Морнари су се шапатом сложили да ово није обичан кит већ интелигентно биће, натприродна сила. Нису му дали име, али те страшне ноћи рођена је легенда о Моби Дику.

Када је свануло, посада „Есекса“ кренула је чамцима да тражи спас. Чекали су их 93 страшна дана лутања пучином. Један од чамаца је потонуо, на другима је, како су се смењивали бескрајни дани и ноћи, стално понеко умирао. Најзад, када су срели два брода, од 20 људи који су кренули из Нантакета само неторица била су у животу.

Међу преживелима налазио се и први официр Овен Чејз који је написао и објавио невероватну авантуру са страшним китом. У његовом тексту осећала се крајња збуњеност, не због величине и изгледа немани, већ због „натприродне силе“ која га је водила.

Касније је, на основу овог догађаја, амерички писац Херман Мелвил написао чувени роман „Моби Док“ о белом киту који излази као победник из непоштене борбе са капетаном Ахабом одвлачећи на морско дно његов брод „Пекод“.

Б. Д.

БРАЗИЛСКИ ГЕНЕТИЧАР КЕР ОДЛУЧИО ЈЕ ДА ДОМАЋУ ПЧЕЛУ УКРСТИ СА ОПАСНИМ АФРИЧКИМ СРОДНИКОМ. У ТОМЕ ЈЕ И УСПЕО, АЛИ ЗАТО ЦЕО КОНТИНЕНТ САДА ЖИВИ У СТРАХУ.

ТЕРОР ИНСЕКАТА

РОЂЕНЕ КАО УБИЦЕ

У животињском свету, једно од чуда природе свакако су — пчеле, опнокрилци са жаоком којом застрашују или убијају непријатеља. Ако убоду човека или животињу, после тога и саме угину јер се кожа стеже око жаоке, пчела не може да је ишчупа, па заједно с њом откида и део тела. У случају да убоде неког инсекта, из нееластичног хитинског омотача жаоку извлачи без последица.

Пошто су инсекти постали тако рећи човекове домаће животиње, научници одавно траже начин како да производе што више меда. Тако је још 1916. године бразилски генетичар Варвик Естевам Кер дошао на идеју да укрсти две врсте пчела: афричку (Apis mellifera adanosinii) која је веома издржљива, изванредан летач, али и веома „љута“ са италијанском (Apis mellifera ligustica) питомом врстом које највише и има у Бразилу.

Исте године, из Африке у Бразил допремио је 48 афричких матица, али после нагле промене климатских услова само их је 26 преживело. Кер их је ставио у кошницу у коју је убацио италијанске трутове. Тако је дошло до међусобног укрштања и после неколико година и низа генерација научник је могао задовољно да трља руке: добио је потпуно нову и до тада непознату пчелу. За разлику од својих предака, била је много крупнија, ревноснија у послу. пре изласка сунца одлетала је у поље а одатле се враћала тек у позни сумрак, могла је да лети веома високо и производи два пута више меда него обична пчела.

НАПАД НА ЈАХТУ

Али, тек касније се показало да су ови хибриди и праве — убице!

Несмотреношћу чувара лабораторије, док су вршени експерименти са ројем, једног јутра стотинак пчела предвођено матицом побегло је кроз отворен прозор у поље. Нико томе није придавао посебан значај јер је доста пчела остало у лабораторији Али, сви су се забринули када су после неколико дана почеле да стижу пријаве: нова врста пчела убија људе!

Први смртни случај догодио се 1969. године када се велики рој, недалеко од луке Салвадор у Бразилу без разлога устремио на једну усидрену јахту. Изненађени и преплашени људи потражили су спас у кабинама, али су пчеле цео дан стрпљиво чекале да изађу. Том приликом, после уједа ових страшних инсеката, један човек је још на јахти умро, а дванаесторо их је у критичном стању пребачено у болницу.

После тога, скоро свакодневно, из многих бразилских градова и села стизали су извештаји о терору ових инсеката. И не само одатле: према писању неких венецуелских листова, оне су 1973. године извеле праву инвазију на периферију града Каракаса. Тада су убиле — 35 људи.

Ова нова врста пчела размножава се невероватном брзином. па данас живи у две трећине Јужне Америке јер је већ уништила све своје питоме и мирољубиве рођаке. Људи не смеју да их гаје у кошницама, плаше се да им приђу, па зато оне живе у густим шумама. А када из њих излете у поља да скупљају мед, уз пут нападају и убијају све што се креће — краве, коње, псе, пилиће...

Ипак, најстрашнија је чињеница што је до данас, после њихових смртоносних убода умрло преко — 150 људи!

КАКО ИМ ДОСКОЧИТИ?

Неки фармери су покушали да се заштите од ове напасти тако што су по шумама спаљивали њихове гроздасте ројеве или су око својих имања правили димне завесе. Убрзо су схватили да тако ништа не могу да учине јер су пчеле, чим би осетиле дим, пролетале кроз њега, бежале у густе шуме или високо у ваздух, па су чак улетале на фарму да би се осветиле људима.

После тога, тимови јужноамеричких научника озбиљно су се замислили. Покушали су да овим летећим убицама доскоче тиме што су из авиона посипали веома отровна хемијска средства, али су убрзо схватили да ће тако пре уништити цео биљни и животињски свет него отпорне пчеле.

Опасне пчеле већ су мигрирале према северу, прелетеле су Мексико и границу САД, а према најновијим подацима иду према Њујорку. На том путу, где год застану у потрази за храном, праве ројеве у шупљим стаблима дрвећа, у напуштеним термитњацима, па чак и у рупама у земљи.

Као што свака медаља има две стране, тако од ових хибрида људи имају и неку корист. Пошто су добри радници, оне више него обичне пчеле опрашују цветове, па се принос воћа и поврћа на многим имањима и учетворостручио.

Сем тога, нове пчеле много боље разликују боје, услед чега се повећао број биљних врста које опрашују. Досад је, наиме, италијанска пчела правила мед искључиво од нектара који је скупљала са цвећа плаве или љубичасте боје.

Решење се налази у рукама генетичара: они морају да створе нову „линију“ пчела, добрих особина и отпорну на убод ових убица, коју треба да пусте у природу да би се укрстила са опасном врстом. А њихово потомство тада не би имало негативне особине.

— За такав посао потребно је и десетак година — каже Кер кога сматрају за највећег кривца. — А за то време, и поред упозорења, неки страсни одгајивач може да их пренесе у Европу или Азију. О последицама не смемо ни да размишљамо!

Б. Ј

АНЕГДОТА

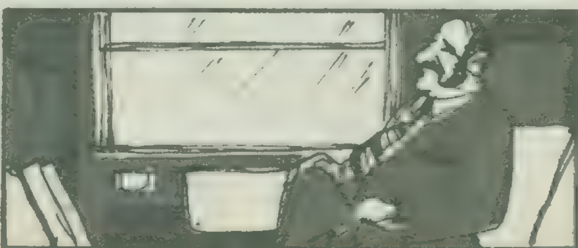
ЕДИСОНОВА ГЛАВОБОЉА

Чувени амерички проналазач Томас Алва Едисон (1847 — 1931), вратио се једном са некаквог пута по Сједињеним Америчким Државама и када је дошао кући почео је жени да се жали како га је на путу страшно болела глава.

— Глава ме је, сигурно, болела због тога што сам леђима био окренут у правцу вожње, а не лицем како сам то, иначе, навикао.

— Па зашто ниси замолио неког путника са суседног седишта да ти уступи место и да онда будеш окренут лицем у правцу вожње приметила је на то његова жена.

— Е па, то ми никако не би успело да урадим — одговорио је Едисон, осмехујући се крајичком усана на жену — јер сам у купеу био једини путник.

БИМ И БУМ
Joe Musial

ОХ! ПРЕТЕКЛИ СУ МЕ!
ВИШЕ ВРЕДЕ ДВЕ ПИТЕ НЕГО ЈЕДНА!

ХИ! ХИ! НАМЕСТИЋУ ИМ ЈА ИГРУ ПРЕ НО ШТО ПОЈЕДУ ПИТУ!
МНОГО ФИНО!
И ЈОШ ЈЕ ИМА!

КОСТИМИ ЗА СВЕ ПРИЛИКЕ

ЛАВ! СПАСАВАЈМО СЕ!
ЈАО!
ГРРР РРРР ГРРРР ХИИХИ!

ОХО-ХО! МЕНИ ЈЕДНОМ ОСТАЛА ЦЕЛА ПИТА!
ПА ТО ЈЕ БАМ!
ЗНАМ ШТА ЋЕМО! НАХУШКАЋЕМО КАПЕТАНА!

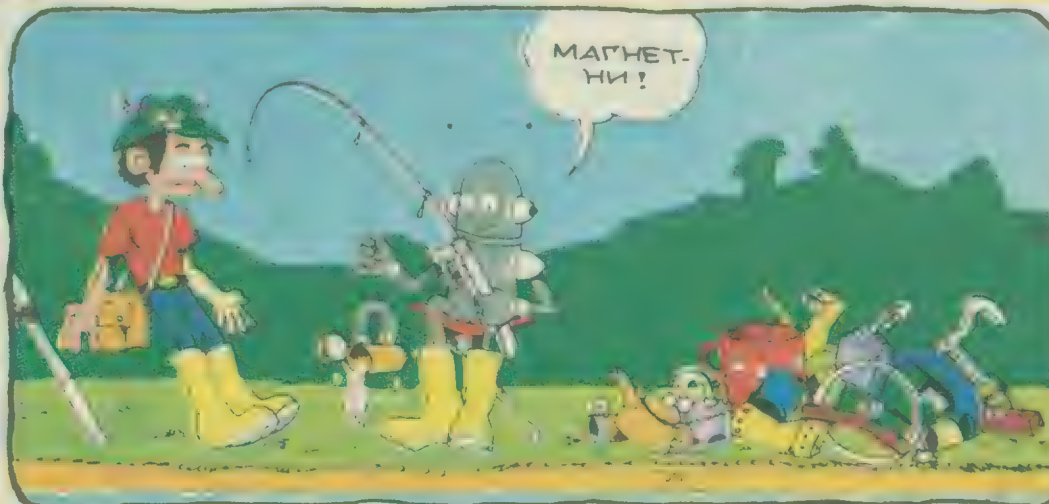

ЕНО, КАПЕТАНЕ... ЛАВ... ЧАСНА РЕЧ... ПОЈЕДЕ НАМ ПИТЕ!
АКО ЈЕ НЕКА ПРЕВАРА... БЕРИТЕ КОЖУ НА ШИЉАК!
МЉАЦ МЉАЦ

ЖИВОГ ЋУ ЈА ЊЕГА...
УФ!

ШТА?
НЕБЕСА! ЈЕ Л' ТО ЛАВ ПРОГУТ'О БАМА?
ЦМОК
MUSI

ШРАФКО

КОЈИ МАМАЦ КОРИСТИШ?

МАГНЕТНИ!

КЛОПКА

ЛЕМ ФУЛТОН, РАЗБОЈНИК И УБИЦА, ПОСМАТРАО ЈЕ КРОЗ РЕШЕТКЕ ЗАТВОРА КАКО ПОДИЖУ ВЕШАЛА — ЗА ЊЕГА ...

ЛЕМ СЕ ОДМАКАО ОД ПРОЗОРА И СЕО НА КРЕВЕТ...

ИЗНЕНАДА, ЛЕМ ЈЕ ЧУО НЕКЕ ГЛАСОВЕ ...

ЛЕМ ЈЕ ПОСМАТРАО ШТА СЕ ДОГАЂА ИСПРЕД ЗАТВОРА ...

ГОДИНУ ДАНА ТЕ ТРАЖИМО! ГДЕ СИ САКРИО НОВАЦ КОЈИ СИ УКРАО ИЗ ПОШТАНСКЕ КОЧИЈЕ?

РАЗБОЈНИК О'БРАЈЕН УПОРНО ЈЕ ОДБИЈАО ДА КАЖЕ...
НЕ СЕЋАМ СЕ, ШЕРИФЕ!
ТРАЖ

МОЖДА ЋЕ ТИ ОВО ОСВЕЖИТИ ПАМЋЕЊЕ!

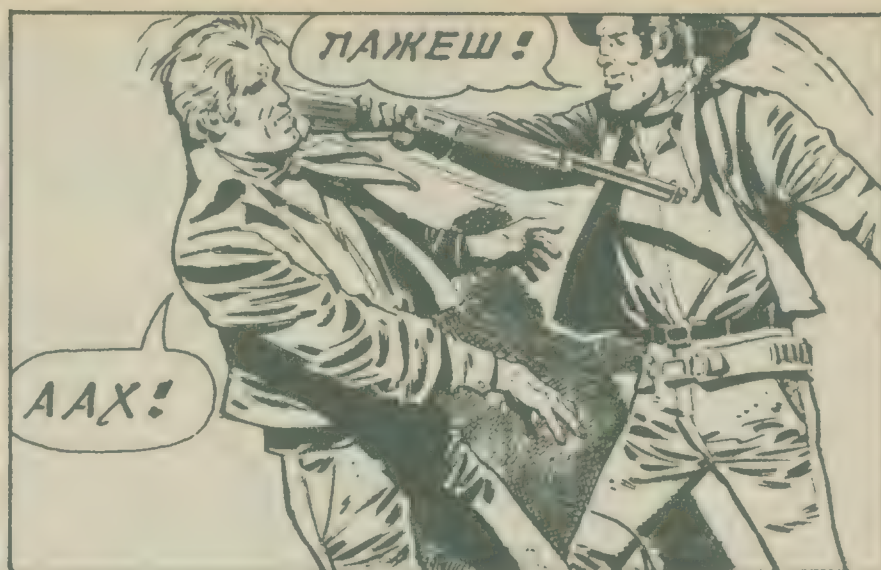

БИЛО ЈЕ ТАМО ДВАДЕСЕТ ХИЉАДА ДОЛАРА!

ПРЕПУСТИТЕ ГА МЕНИ, ШЕРИФЕ!

НАТЕРАЋУ ГА ДА ПРОГОВОРИ!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕМО СЕ НАС ДВОЈИЦА ЈОШ СРЕСТИ, АЛИ ОНДА ЋЕМО ДРУГАЧИЈЕ РАЗГОВАРАТИ!
ВИДЕЋЕМО СЕ ЈОШ ЈЕДИНО НА ТВОМ ВЕШАЊУ!
ТРАЖИ СЕ

ХАЈДЕ, О'БРАЈЕНЕ, ПРИСЕТИ СЕ БРЗО ГДЕ СИ ОСТАВИО ДОЛАРЕ!
ЗАБОРАВИО САМ!

ЛАЖЕШ!
ААХ!

ДОСТА, КУПЕРУ! ЗАТВОРИМО ГА! МОЖДА ЋЕ СЕ ПРЕДОМИСЛИТИ У ЋЕЛИЈИ!

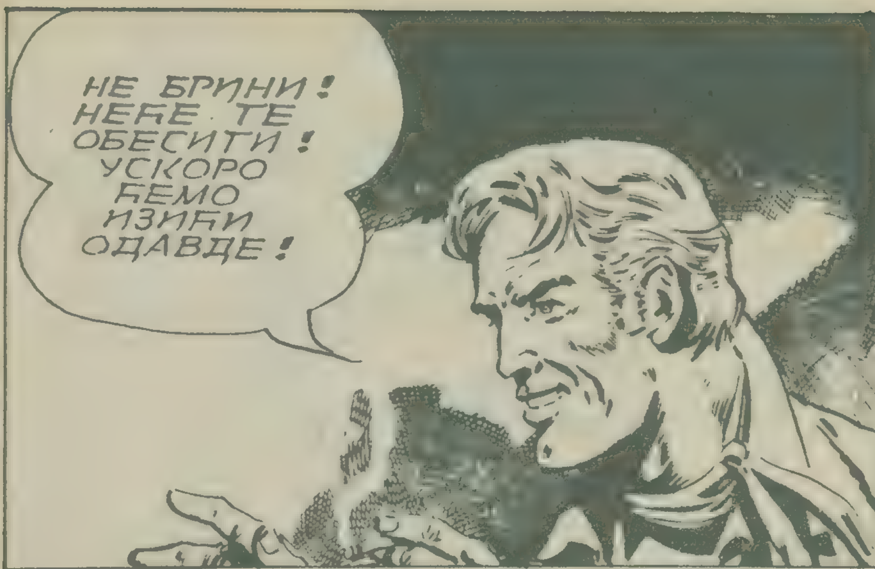

ПАЗИ ДА НЕ ЗАВРШИШ КАО ЛЕМ ФУЛТОН! С ЊИМ ЋЕМО ТЕ ЗАТВОРИТИ!

УСКОРО ЈЕ ЛЕМ ДОБИО ДРУШТВО...
ДВА ПАЦОВА ЗАЈЕДНО!

ЛОШЕ ТИ СЕ ПИШЕ, ПРИЈАТЕЉУ! СВЕ САМ ЧУО И ВИДЕО!

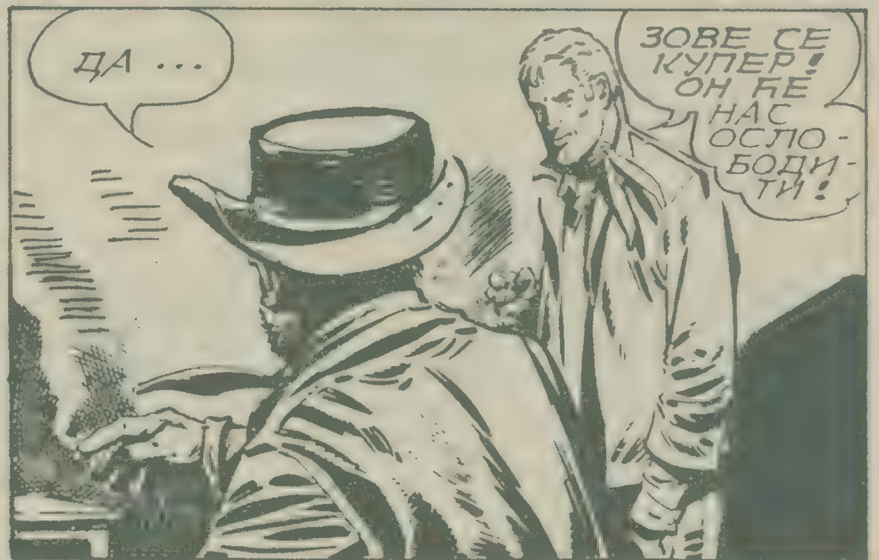

ЈЕСУ ЛИ ОНА ВЕШАЛА СПРЕМНА ЗА ТЕБЕ?
ДА! ЕВО ТИ ДУВАН!

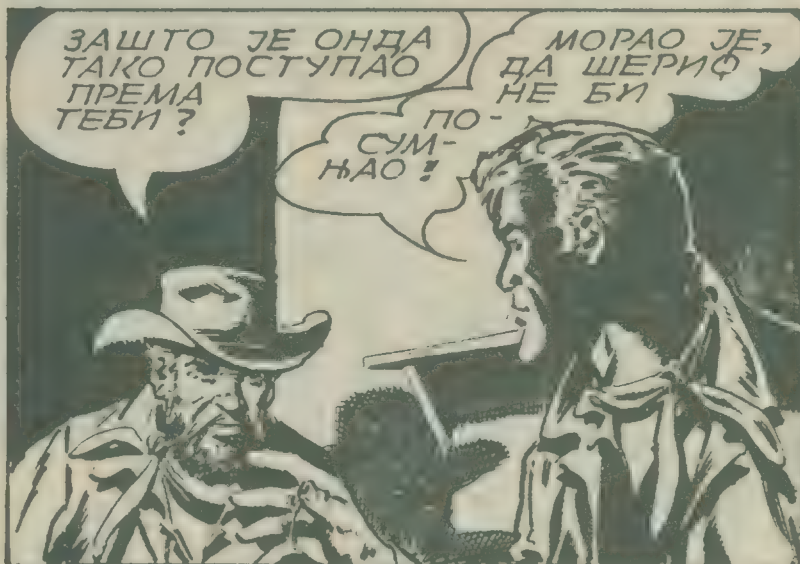

ХА, ХА, ХА!
ЗАШТО СЕ СМЕЈЕШ?

НЕ БРИНИ! НЕЋЕ ТЕ ОБЕСИТИ! УСКОРО ЋЕМО ИЗИЋИ ОДАВДЕ!

КАКО? КО ЋЕ НАМ ПОМО-ЋИ?
МОЈ НОВАЦ!

ДВАДЕСЕТ ХИЉАДА ДОЛАРА ЈЕ ВЕЛИКА СУМА! ЈЕСИ ЛИ ВИ-ДЕО МОМКА КОЈИ МЕ ЈЕ УДАРИО КУНДАКОМ?

ДА ...
ЗОВЕ СЕ КУПЕР! ОН ЋЕ НАС ОСЛО-БОДИ-ТИ!

ЗАШТО ЈЕ ОНДА ТАКО ПОСТУПАО ПРЕМА ТЕБИ?
МОРАО ЈЕ, ДА ШЕРИФ НЕ БИ ПО-СУМ-ЊАО!

У ЗОРУ...
ИЗЛАЗИ О'БРАЈЕНЕ! ПОЖУРИ ДОК СЕ ШЕРИФ ЈОШ НИЈЕ ПОЈАВИО!

ФУЛТОН ЋЕ ПОЋИ С НАМА!
ТАКО СЕ НИСМО ДОГОВОРИЛИ! АЛИ, МОЖЕ АКО УДВОСТРУЧИШ СУМУ КОЈУ СИ МИ ОБЕЋАО!

БРЗО ОНДА ДА ОСЕДЛАМО ЈОШ ЈЕДНОГ КОЊА!
ОКЕЈ!

МАЛО КАСНИЈЕ СВА ТРОЈИЦА НАПУСТИЛА СУ ГРАДИЋ ЈУМУ...

УБРЗО...
ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА ЈЕ НОВАЦ ОВДЕ ЗАКОПАН?
ЈЕСАМ! КОД ОВОГ ДРВЕТА!

АЛИ, ТО ЈЕ БИЛО ПРЕ ГОДИНУ ДАНА!
НИШТА НЕ МАРИ! НОВАЦ ЈЕ ДОБРО УПАКОВАН!

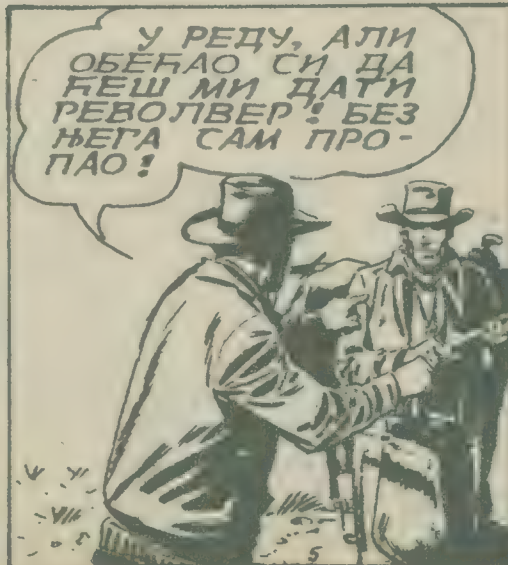

ЕВО ГА!
ДАЈ ДА ПОГЛЕДАМ!

ЕВО!
ХУ! ЧИТАВО БОГАТСТВО!

ТАДА...
ОСТАВИ ТАЈ НОВАЦ!
ШТА ТИ ЈЕ, КУПЕРУ?

ДОБИЋЕШ ПОЛОВИНУ!
НЕ! ХОЋУ САВ НОВАЦ!

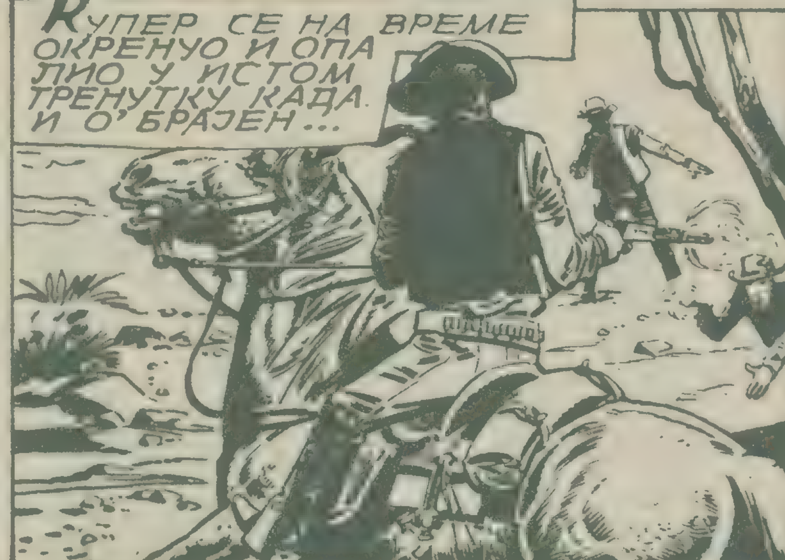

ВАС ДВОЈИЦА ЋЕТЕ НАСТАВИТИ ДА ПЉАЧКАТЕ И УБРЗО ЋЕТЕ ОПЕТ ДОЋИ ДО НОВЦА!

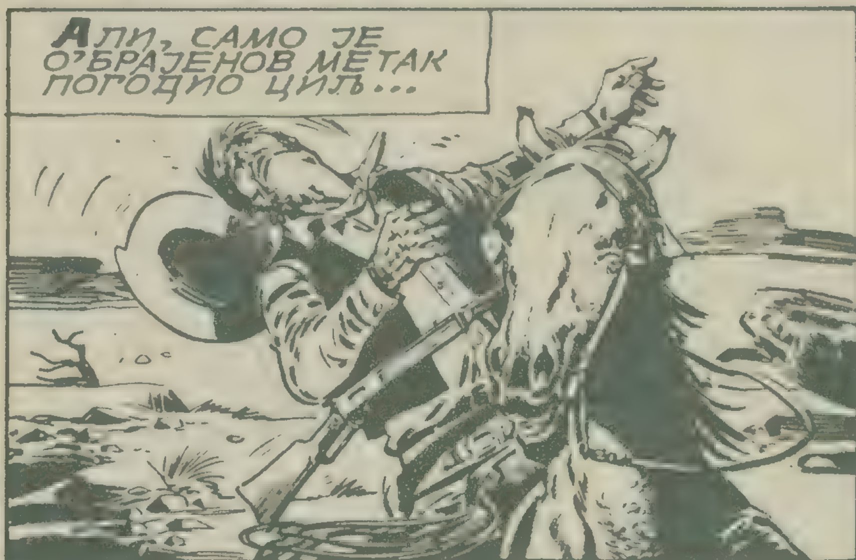

У РЕДУ, АЛИ ОБЕЋАО СИ ДА ЋЕШ МИ ДАТИ РЕВОЛВЕР! БЕЗ ЊЕГА САМ ПРОПАО!

ЈА СВОЈА ОБЕЋАЊА УВЕК ИСПУНИМ!

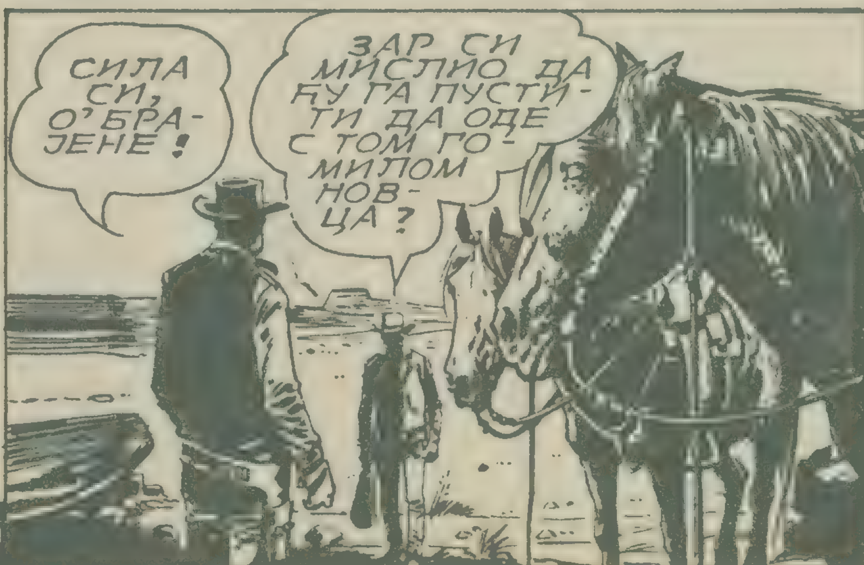

ЕВО ТИ РЕВОЛВЕР И ХВАЛА НА НОВЦУ!

КАО МУЊА, О'БРАЈЕН СЕ БАЦИО НА РЕВОЛВЕР...
НЕЋЕШ ДАЛЕКО ОДМАЋИ!

КУПЕР СЕ НА ВРЕМЕ ОКРЕНУО И ОПАЛИО У ИСТОМ ТРЕНУТКУ КАДА И О'БРАЈЕН...

АЛИ, САМО ЈЕ О'БРАЈЕНОВ МЕТАК ПОГОДИО ЦИЉ...

ЗАБОРАВИО СИ ПРИЈАТЕЉУ, ДА ЈЕ ГРАМЗИВОСТ ЧЕСТО УЗРОК ПРОПАСТИ!

СИЛА СИ, О'БРАЈЕНЕ!
ЗАР СИ МИСЛИО ДА ЋУ ГА ПУСТИТИ ДА ОДЕ С ТОМ ГОМИЛОМ НОВЦА?

НИСАМ ВЕРОВАО ДА СИ ТАКО БРЗ!
ЈОШ САМ БРЖИ!

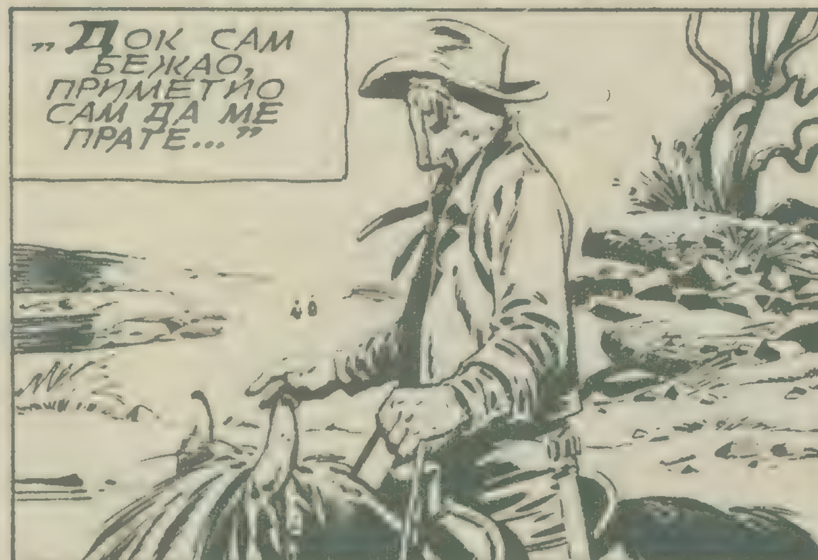

ФУЛТОН ЈЕ ЗАДИВЉЕНО ПОСМАТРАО О'БРАЈЕНА...
ОВО ЈЕ ЧОВЕК КАКАВ ЈЕ ПОТРЕБАН НАШОЈ ДРУЖИНИ!

ДА ЛИ БИ ТИ РАДИО ЗА МОГ ГАЗДУ?
А КО ЈЕ ОН?

УСКОРО ЋЕШ ГА УПОЗНАТИ! СЈАЈАН И УТИЦАЈАН ЧОВЕК!

ПРИСТАЈЕШ?
ДА! САМО, МОРАМ ДА СРЕДИМ НЕКЕ РАЧУНЕ!

„КАДА САМ ОПЉАЧКАО ОНУ КОЧИЈУ, ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА НЕЋЕ БИТИ ПРОБЛЕМА...”
НЕ ПОКУШАВАЈТЕ НИШТА ДА НЕ БИСТЕ ЗАЖАЛИЛИ!

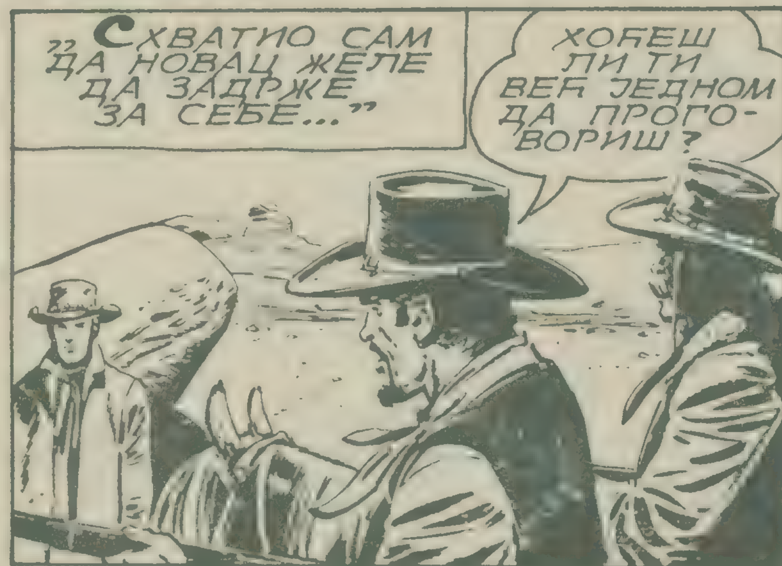

„ДОК САМ БЕЖАО, ПРИМЕТИО САМ ДА МЕ ПРАТЕ...”

МОРАО САМ БРЗО ДА САКРИЈЕМ НОВАЦ!

ШТА СЕ ОНДА ДОГОДИЛО?
БАШ КАД САМ ЗАКОПАО НОВАЦ...

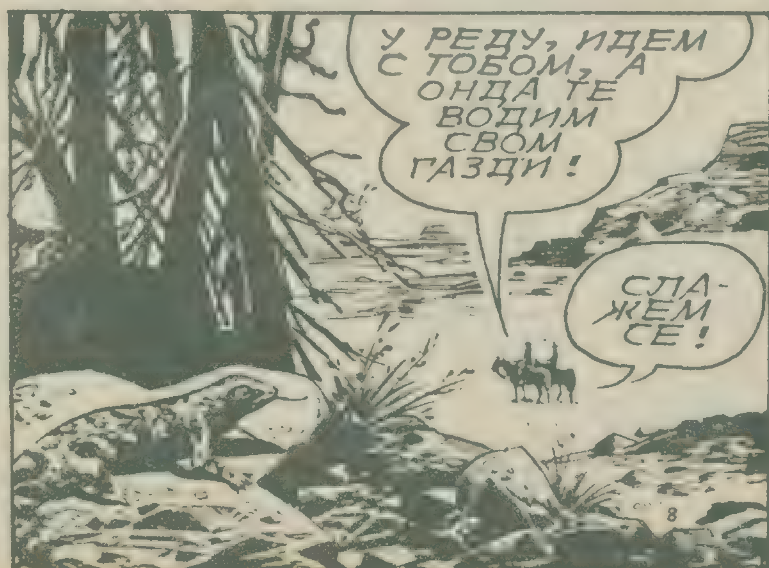

„... ПОЈАВИЛИ СУ СЕ МОЈИ ГОНИОЦИ ...”
БАЦИ РЕВОЛВЕР!
ХАЈДЕ, ПОЖУРИ!

ГДЕ СИ САКРИО НОВАЦ?
АКО НАМ ГА ПРЕДАШ, НИШТА ТИ СЕ НЕЋЕ ДОГОДИТИ!

БИЛИ СУ ТО ПУТНИЦИ ИЗ КОЧИЈЕ!

„Схватио сам да новац желе да задрже за себе...”
ХОЋЕШ ЛИ ТИ ВЕЋ ЈЕДНОМ ДА ПРОГОВОРИШ?

„Изгубили су стрпљење и почели да ме ударају...”
ПОЛОМИЋУ ТИ СВАКУ КОШЧИЦУ!

„Онако испребијаног оставили су ме без коња револвера и воде...”

САДА ЋЕ МИ ЗБОГ ТОГА ПЛАТИТИ!

У РЕДУ, ИДЕМ С ТОБОМ, А ОНДА ТЕ ВОДИМ СВОМ ГАЗДИ!
СЛАЖЕМ СЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ЈУМИ...
ЗАТВОРЕНИЦИ СУ ПОБЕГЛИ!
ШЕРИФ ЈЕ У БАНЦИ!
ШЕРИФОВА КАНЦЕЛАРИЈА
СУД

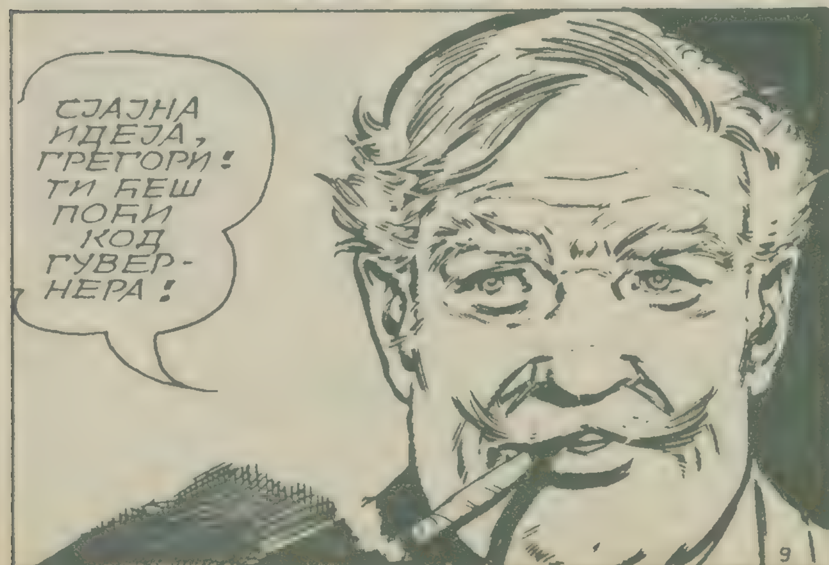

А У БАНЦИ...
ДАСТЕРЕ, ПРЕДЛАЖЕМ ДА ПОЂЕМО У ПОТЕРУ ЗА ТИМ РАЗБОЈНИЦИМА!
КАКО МИСЛИТЕ ДА ТО ОРГАНИЗУЈЕТЕ?

ПОТРЕБНО МИ ЈЕ ПЕДЕСЕТ ЉУДИ!
ТО БАШ НИЈЕ МНОГО ПАМЕТНО!

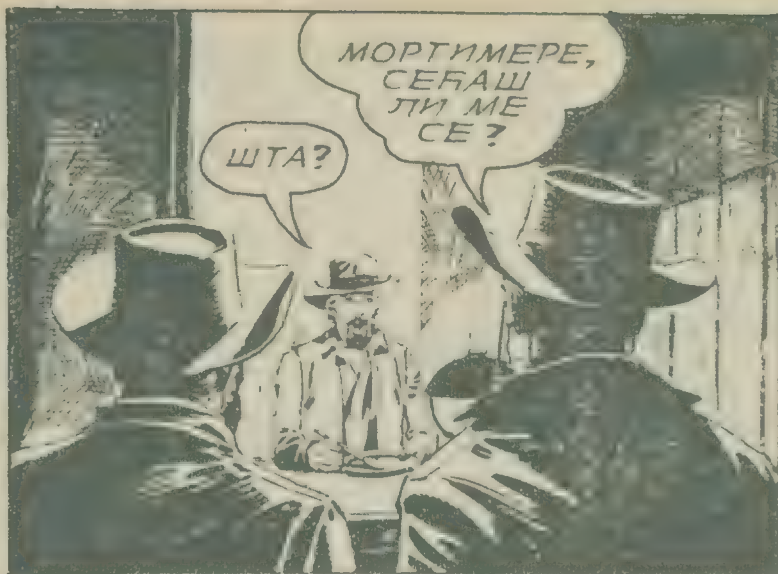

КО ЋЕ ОНДА ОСТАТИ У ЈУМИ ДА СЕ БРИНЕ О РЕДУ И ЗАКОНУ? МНОГИ БИ ИСКОРИСТИЛИ ТУ ПРИЛИКУ И ОПЉАЧКАЛИ БАНКУ!

МОЈ ПОМОЋНИК ЈЕ У ПРАВУ! ТАКО СЕ ДОГОДИЛО ПРОШЛЕ ГОДИНЕ КАДА ЈЕ УБИЈЕН БЛАГАЈНИК!

ТРЕБА ОБАВЕСТИТИ ГУВЕРНЕРА ИЗ ФЕНИКСА О ОВОМЕ И ПОЗВАТИ РАНЧЕРЕ У ПОМОЋ!

СЈАЈНА ИДЕЈА, ГРЕГОРИ! ТИ ЋЕШ ПОЋИ КОД ГУВЕРНЕРА!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ЈЕДАН ОД ОНЕ ДВОЈИЦЕ ЗОВЕ СЕ МОРТИМЕР! ОН ЖИВИ ОВДЕ!

МОРТИМЕРЕ, СЕЋАШ ЛИ МЕ СЕ?
ШТА?

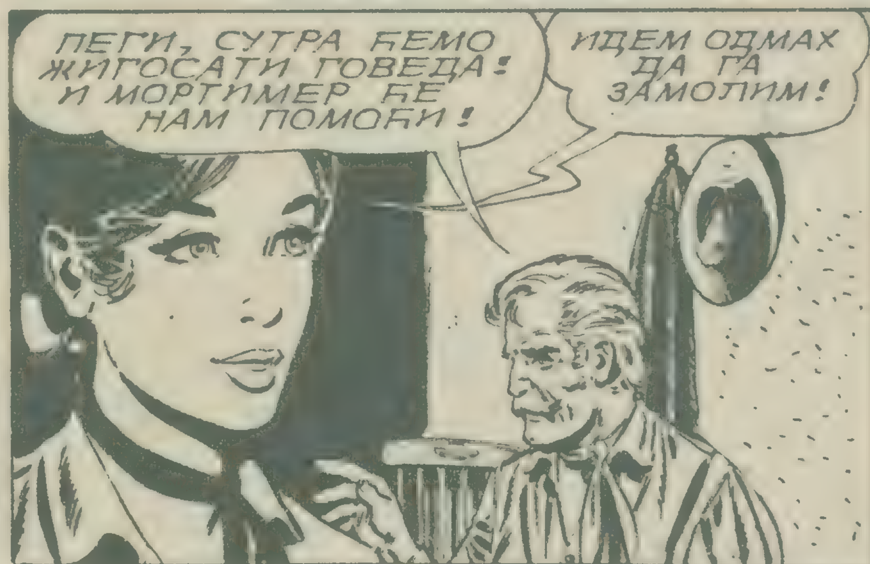

ИСКОПАО САМ ОНАЈ НОВАЦ КОЈИ САМ ЗБОГ ТЕБЕ МОРАО ДА САКРИЈЕМ И ДОШАО ДА ТИ ДАМ ТВОЈ ДЕО!
НЕ РАЗУМЕМ!

ЖАО МИ ЈЕ ШТО ЋУ ТИ ПЛАТИТИ У ОЛОВУ!
АААХ!

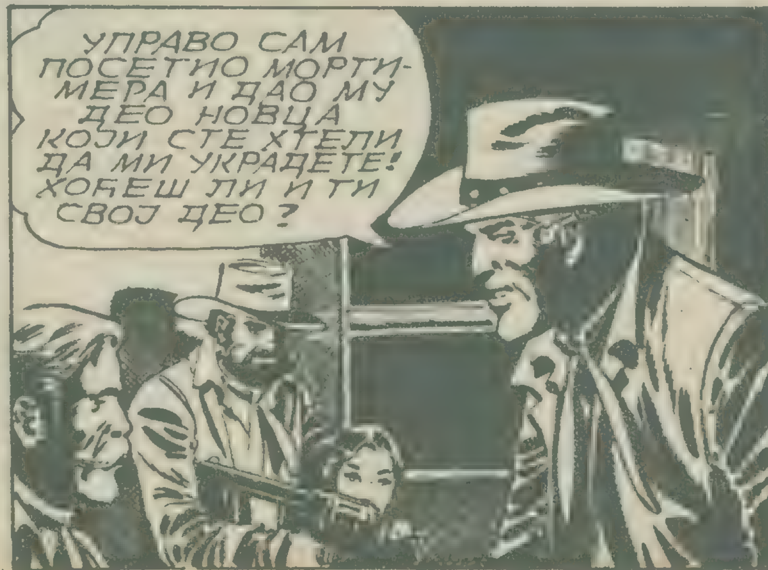

НЕ РАЗМИШЉАШ МНОГО КАД ПОВЛАЧИШ ОБАРАЧ! ЗАИСТА СИ БРЗ!
А ТИ СИ МИСЛИО ДА СИ НАЈБРЖИ РЕВОЛВЕРАШ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ОВДЕ ЖИВИ ОНАЈ ДРУГИ! ЗОВЕ СЕ ХОЛИСТЕР И ИМА КЋЕРКУ!

ПОЂИ СА МНОМ! ТИ ЋЕШ СЕ ПОБРИНУТИ ЗА ДЕВОЈКУ!
У РЕДУ!

ПЕГИ, СУТРА ЋЕМО ЖИГОСАТИ ГОВЕДА! И МОРТИМЕР ЋЕ НАМ ПОМОЋИ!
ИДЕМ ОДМАХ ДА ГА ЗАМОЛИМ!

ИЗНЕНАДА...
ШТА ОВО ЗНАЧИ?
ИЗВИНИ ШТО ОВАКО УПАДАМ, ХОЛИСТЕРЕ! ВЕЖИ ДЕВОЈКУ, ФУЛТОНЕ!

УПРАВО САМ ПОСЕТИО МОРТИМЕРА И ДАО МУ ДЕО НОВЦА КОЈИ СТЕ ХТЕЛИ ДА МИ УКРАДЕТЕ! ХОЋЕШ ЛИ И ТИ СВОЈ ДЕО?

НЕ! НЕ ЖЕЛИМ НОВАЦ КОЈИ ЈЕ УКРАДЕН!
ГЛЕ, ГЛЕ! ИЗМЕНИО СИ СЕ!

ХАЈДЕ, УБИЈ МЕ! АЛИ, ПРЕ ИЛИ КАСНИЈЕ ЗАВРШИЋЕШ НА ВЕША-ЛИМА!

ЖАО МИ ЈЕ, ХОЛИ-СТЕРЕ!
НЕ! НЕ ПУЦАЈТЕ!

О'БРАЈЕН МОРА ДА ПОДМИРИ СВЕ СВОЈЕ РАЧУНЕ!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕ СЕ УБРЗО ПОЈАВИТИ НЕКО ДА ТЕ ОДВЕЖЕ, ЛЕПОТИЦЕ!

КАСНИЈЕ...
ГАЗДА ЋЕ БИТИ ОДУШЕВЉЕН ТОБОМ!
ЗАР ТИ НИКАД НИСИ НИКОГ УБИО?

ОТКУД ТИ ТА ИДЕЈА?
ИМАМ УТИСАК ДА СИ БЛАГЕ НАРАВИ!

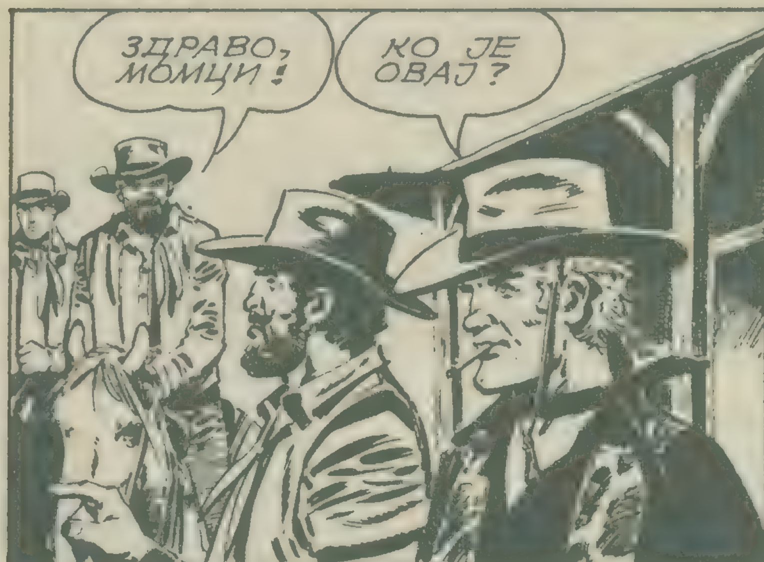

ГЛУПОСТИ! ПРОШЛЕ ГОДИ-НЕ КАДА САМ УКРАО НОВАЦ ИЗ БАНКЕ У ЈУМИ...

„... БЛАГАЈНИК ЈЕ ПОКУШАО ДА МЕ ЗАУСТАВИ...”
МОЛИМ ВАС, НЕМОЈТЕ УЗЕТИ ТАЈ НОВАЦ! УПРОПАСТИЋЕТЕ СВЕ РАНЧЕ-РЕ!

„МОРАО САМ ДА ПУЦАМ...”
АААХ!

УБРЗО...
ГДЕ ЋЕМО НАЋИ ТВОГ ГАЗДУ?
ВЕРО-ВАТНО МЕ ЧЕКА У ФЕНИКС-СУ!

И ТАКО...
ОВО ЈЕ ГАЗДИН РАНЧ!
ЛЕПА КУЋА!

ЗДРАВО, МОМЦИ!
КО ЈЕ ОВАЈ?

НОВАЈЛИЈА! ЈЕ ЛИ ТУ ГАЗДА?
ДА! СТИГАО ЈЕ ПРОШЛЕ НОЋИ!

АЛИ, КАДА ЈЕ О'БРАЈЕН УГЛЕДАО ГАЗДУ...
ТИ? НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ!

ИЗНЕНАЂЕН СИ? ПЛАТА КОЈУ ПРИМАМ У БАНЦИ СУВИШЕ ЈЕ МАЛА! ЛЕМ И ЈА СМО СЕ УДРУЖИЛИ И ОВАКО МНОГО ВИШЕ ЗАРАЂУЈЕМО!

ДАСТЕР, ЗА КОГА РАДИМ, ИМА ШЕСТ БАНАКА, А ЛЕМИ И ЈА ИХ ПОСТЕПЕНО ПРАЗНИМО!

СИГУРНО НИСИ ЗНАО ДА ЈЕ БЛАГАЈНИК КОГА СТЕ УБИЛИ МОЈ БРАТ, А ЈА САМ ФЕДЕРАЛНИ АГЕНТ!

УБИЋУ ТЕ!
НЕ, ЈА ЋУ ТЕБЕ!

ПРАВДА ЈЕ ЗАДОВОЉЕНА!

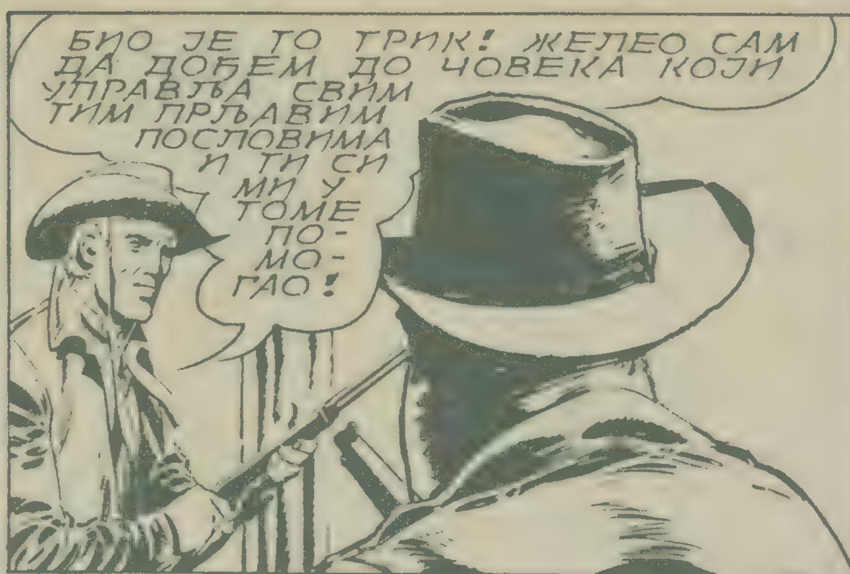

ЗНАЧИ, ТИ СИ АГЕНТ! БАЦИ ПУШКУ!
САВЕТУЈЕМ ТИ ДА НИШТА НЕ ПОКУШАВАШ!

ЈА САМ УБИО ТВОГ БРАТА У БАНЦИ, А ТИ СИ САДА МОГ! ЈА НИСАМ ФУЛТОН ВЕЋ ЛЕМ МОЛЕР!

САМО, НИЈЕ МИ ЈАСНО ЗАШТО СИ УБИО ШЕРИФОВОГ ПОМОЋНИКА И ОНУ ДВОЈИЦУ!
НИКОГ ЈА НИСАМ УБИО!

РЕВОЛВЕРИ СУ БИЛИ НАПУЊЕНИ ЋОРЦИМА!

ЛА-
ЖЕШ!
НЕ! САМО
ЈЕ ПУШКА
БИЛА
НАПУЊЕНА
ПРАВИМ
МЕЦИМА!

БИО ЈЕ ТО ТРИК! ЖЕЛЕО САМ
ДА ДОЂЕМ ДО ЧОВЕКА КОЈИ
УПРАВЉА СВИМ
ТИМ ПРЉАВИМ
ПОСЛОВИМА
И ТИ СИ
МИ У
ТОМЕ
ПО-
МО-
ГАО!

ЛАЖЕШ!
УБИЋУ ТЕ
И УЗЕТИ
САВ ОВАЈ
НОВАЦ!

ЛЕМ ЈЕ ПОВУКАО ОБАРАЧ И
НИШТА СЕ НИЈЕ ДОГОДИЛО...
ПРИЗНАЈ
ДА СИ
ПОБЕЂЕН!

НЕ ЈОШ!
НЕ ПРЕ-
ДАЈЕШ
СЕ,
ЈЕ ЛИ?

АЛИ, О'БРАЈЕН ЈЕ БРЗО РЕАГОВАО...
УУУУХ!

ЛЕМ ЈЕ ПОЛЕТЕО НА О'БРАЈЕНА...
САМ СИ
ОВО
ТРАЖИО!

ЈЕСИ ЛИ ЧУО ПУЦАЊ, БИЛЕ?
ДА! УЂИМО УНУТРА! МОЖДА ЈЕ ГАЗДА У НЕВОЉИ!

НИСИ ТЕШКО РАЊЕН! ОДВЕШЋУ ТЕ У ЈУМУ И ПРЕДАТИ ШЕРИФУ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ТИ ТО НЕЋЕШ УЧИНИТИ ЈЕР ОСТАЈЕШ ОВДЕ... ЗАУВЕК!

АЛИ, О'БРАЈЕН СЕ БРЗО БАЦИО НА ПОД...

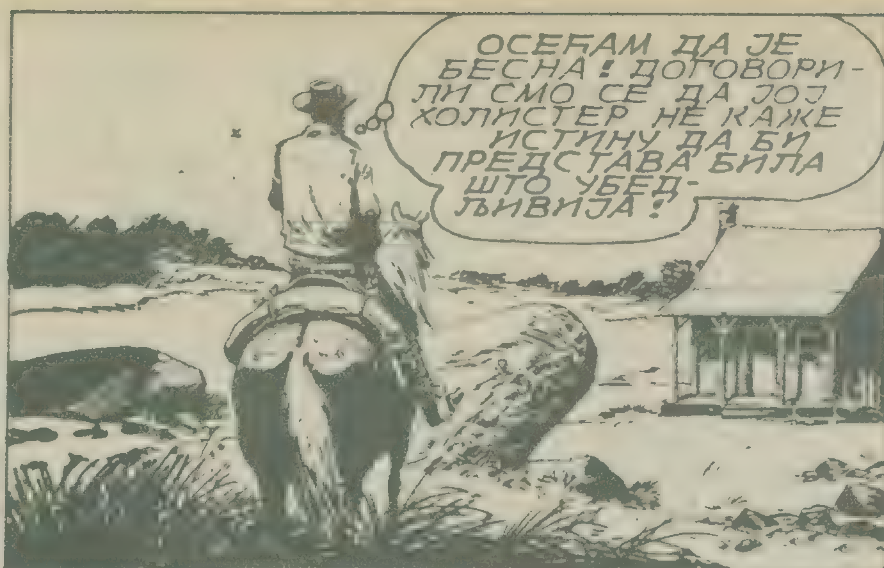

ОКРЕНУО СЕ...

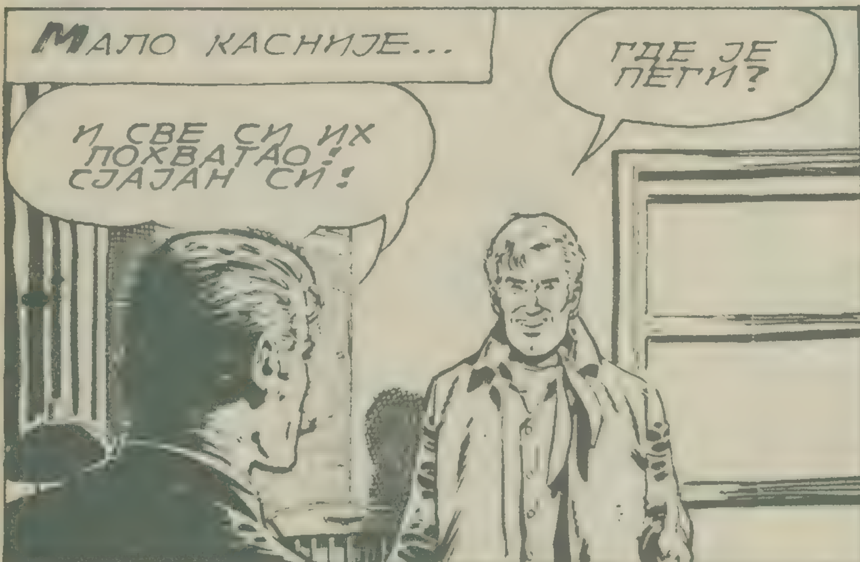

... И ДВА ПУТА ОПАЛИО...

ОНА ДВОЈИЦА СЕ СРУШИШЕ НА ПОД...

СУТРАДАН У ЈУМИ...
ОДЛИЧНО СИ ОБАВИО ПОСАО, О'БРАЈЕНЕ! ШТЕТА ШТО ТВОЈ БРАТ НЕ МОЖЕ ОВО ДА ВИДИ!
СРЕЋАН САМ ШТО САМ ГА ОСВЕТИО!

О'БРАЈЕН ЈЕ УСКОРО НАПУСТИО ГРАД...
НАДАМ СЕ ДА ВИШЕ НИЈЕ ВЕЗАНА ЗА ОНУ СТОЛИЦУ!

ОСЕЋАМ ДА ЈЕ БЕСНА! ДОГОВОРИЛИ СМО СЕ ДА ЈОЈ ХОЛИСТЕР НЕ КАЖЕ ИСТИНУ ДА БИ ПРЕДСТАВА БИЛА ШТО УБЕДЉИВИЈА!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ГДЕ ЈЕ ПЕГИ?
И СВЕ СИ ИХ ПОХВАТАО! СЈАЈАН СИ!

ЕВО МЕ, НИТКОВЕ! РУКЕ УВИС! ТАТА, ВЕЖИ ГА ЗА СТОЛИЦУ!
ШТА?

НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИЈЕ...
ШТА ОВО ЗНАЧИ?
ОБЈАСНИЋУ ТИ!

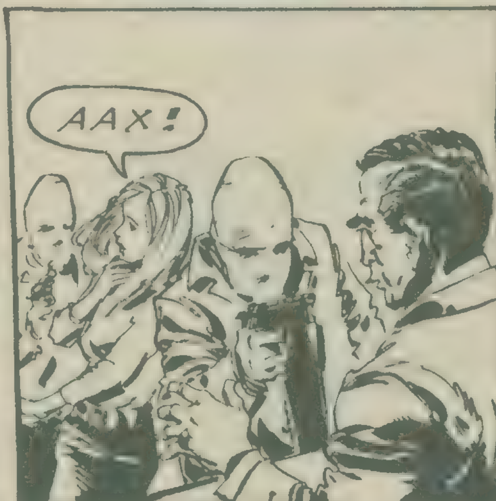

ВРЕМЕ ЈЕ ДА СЕ УДАМ! ОБЕЋАЈ ДА ЋЕШ СЕ ВЕЋ СУТРА ОЖЕНИТИ СА МНОМ, ИЛИ ЋЕШ НЕДЕЉУ ДАНА СЕДЕТИ ТУ ВЕЗАН!

ЗАШТО СЕ ЈОШ ДАНАС НЕ БИСМО ВЕНЧАЛИ?
ТО ВЕЋ ОДАВНО ЖЕЛИМ ДА ЧУЈЕМ!
TR
КРАЈ

САЊИВА ПАТРОЛА

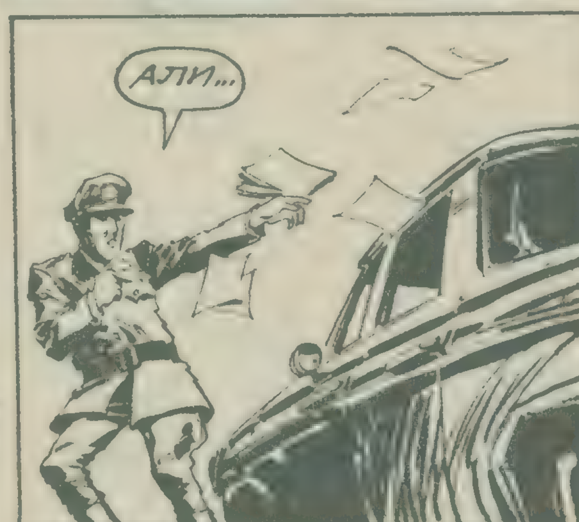

СПАВАЈУ НА ДУЖНОСТИ!

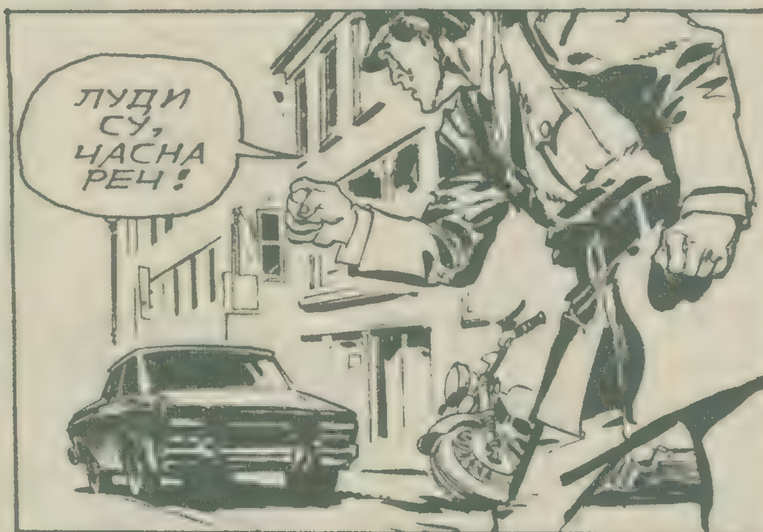

ПАЖЊА, ПАЖЊА! ПОЂИТЕ ОДМАХ У ЗЛАТАРСКУ РАДЊУ...
ХЕЈ!
КАКВА ЈЕ ТО ГАЛАМА?

ДАЈ ГАС!
...У ОСАМДЕСЕТ СЕДМУ УЛИЦУ!
ИДЕМ, ИДЕМ!

ДРЖ' СЕ ЧВРСТО!
ИДЕМО ТАМО!

АЛИ...

АЛИ...
ДУУМ!

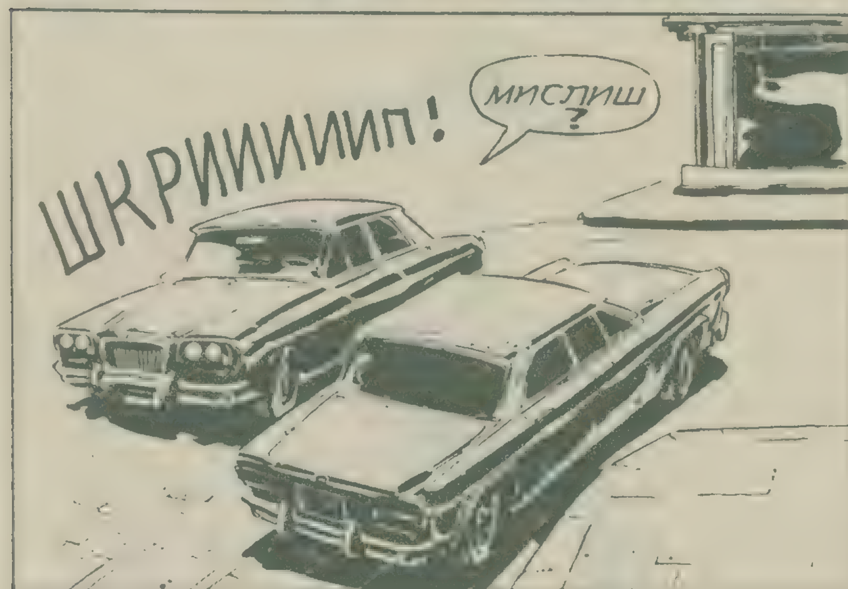

ЛУДИ СУ, ЧАСНА РЕЧ!

ХЕЈ! ШТА СМО ТО ОБОРИЛИ!
НЕ ЗНАМ, АЛИ ЛИЧИЛО МИ ЈЕ НА ПОЛИЦИЈСКИ МОТОЦИКЛ!

!!

ПУСТИМО САД ТО! НЕГО КУДА ТРЕБА ДА ВОЗИМ?
У ОСАМДЕСЕТ СЕДМУ УЛИЦУ!

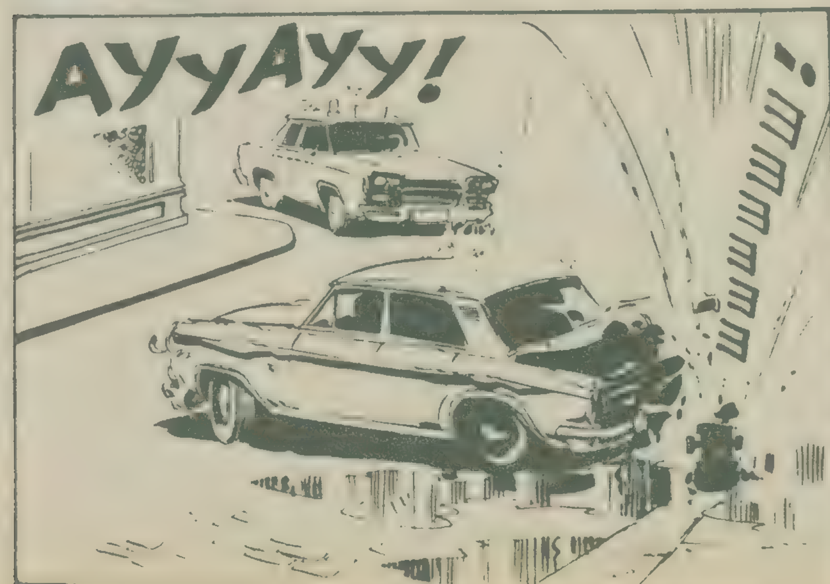

ДА, СТИГЛИ СМО!

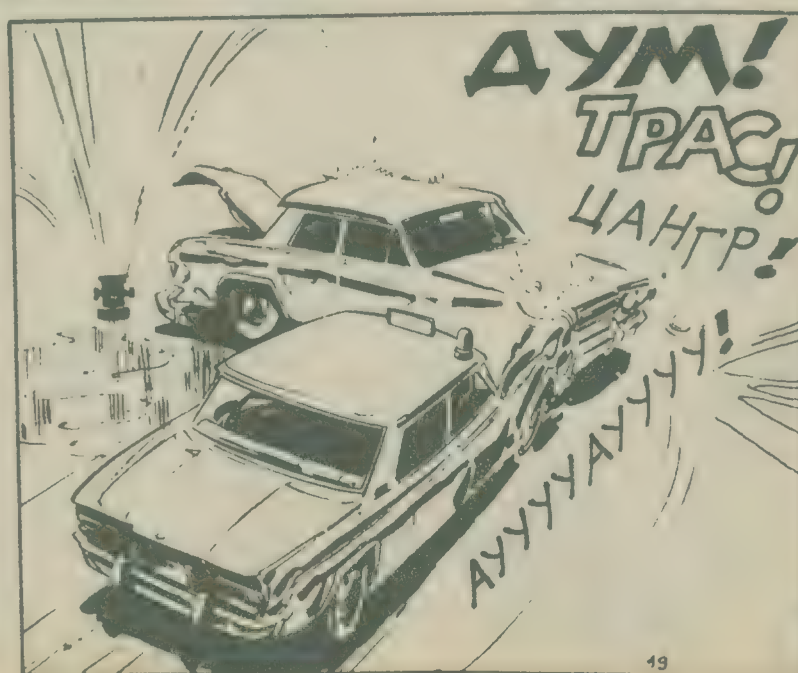

ШКРИИИИИП!
МИСЛИШ?

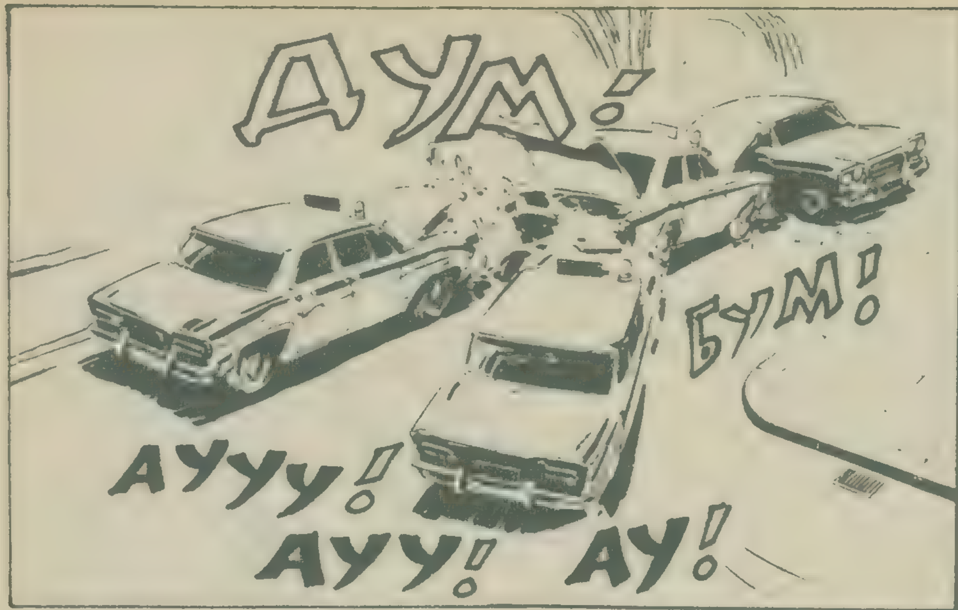

ОКРЕНИ АУТО! ОНИ СУ ЛОПОВИ!
ОДМАХ!

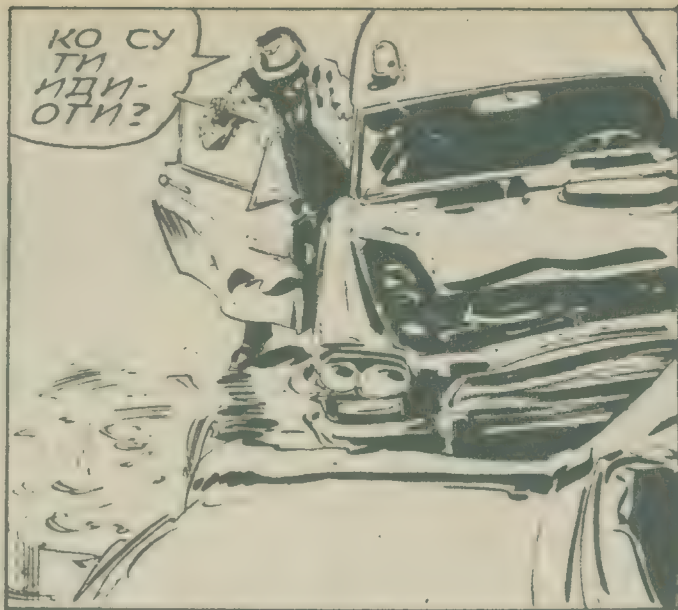

ШКРИИИП!

ДУМ!
ШКРИИИП!

АУУАУУ!

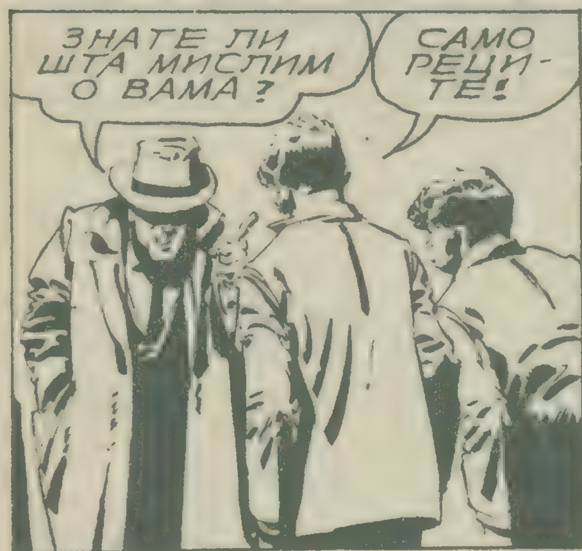

ДУМ!
ТРАС!
ЦАНГР!
АУУУАУУУ!

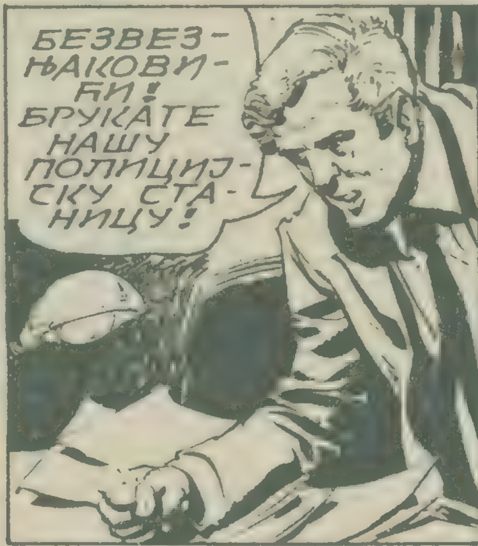

ДУМ!
БУМ!
АУУУ!
АУУ!
АУ!

КО СУ ТИ ИДИ-ОТИ?

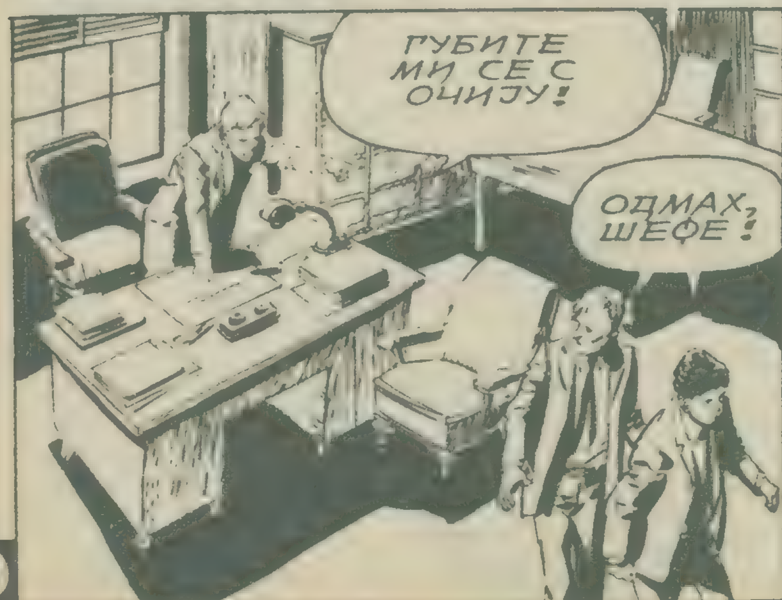

НЕ! ПА ТО СУ ЛЕЈК И ПАЛМЕР!
ДУМ!

СТОЈИМО ВАМ НА РАСПО-ЛАГАЊУ!

ЗНАТЕ ЛИ ШТА МИСЛИМ О ВАМА?
САМО РЕЦИ-ТЕ!

БЕЗВЕЗ-ЊАКОВИ-ЋИ! БРУКАТЕ НАШУ ПОЛИЦИЈ-СКУ СТА-НИЦУ!

ЗБОГ ВАС НЕ САМО ДА НИСМО УХВАТИЛИ ПРОВАЛНИКЕ, ВЕЋ СМО УНИШТИЛИ ЧЕТИРИ АУТОМОБИЛА!

ГУБИТЕ МИ СЕ С ОЧИЈУ!
ОДМАХ, ШЕФЕ!

НИКАКВЕ КОРИСТИ ОД ТЕ ДВОЈИЦЕ!

ХЕЈ, ПА ОВА НАША КРНТИЈА И НЕ ИЗГЛЕДА ТАКО ЛОШЕ!
НЕ, УОПШТЕ!

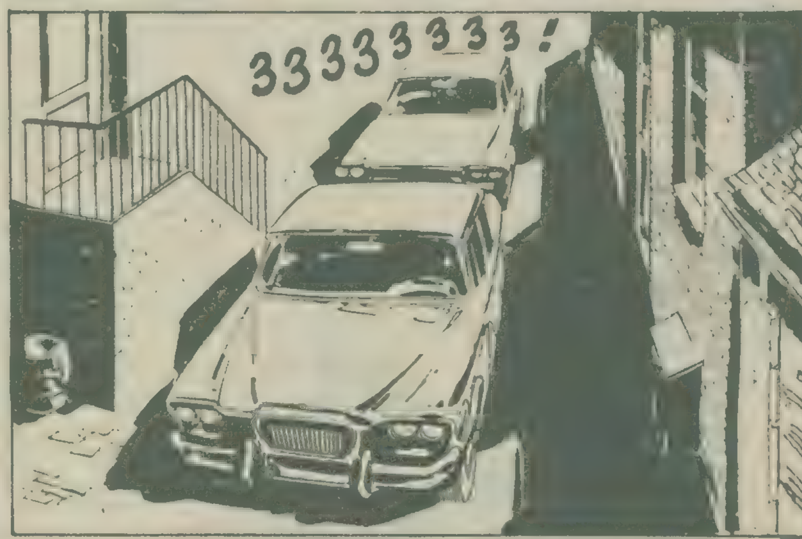

УЛАЗИМО!

ШТА МИСЛИШ, ДА НАСТАВИМО ДА СПАВАМО?
АХА! ПРОБУДИЛИ СУ МЕ ИЗ НАЈСЛАЂЕГ СНА!

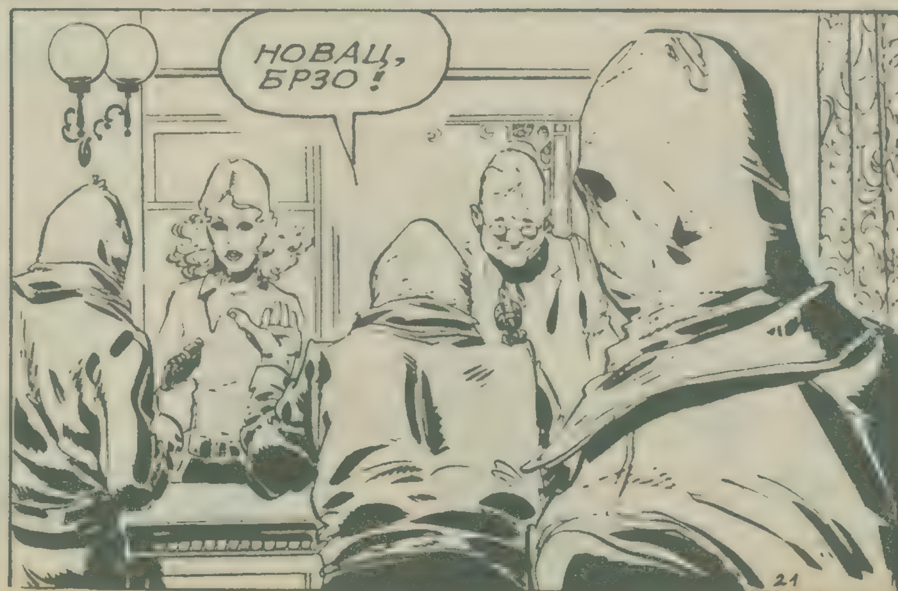

ПАРКИРАЈ СЕ У НЕКУ МИРНУ УЛИЧИЦУ!
СВАКАКО!

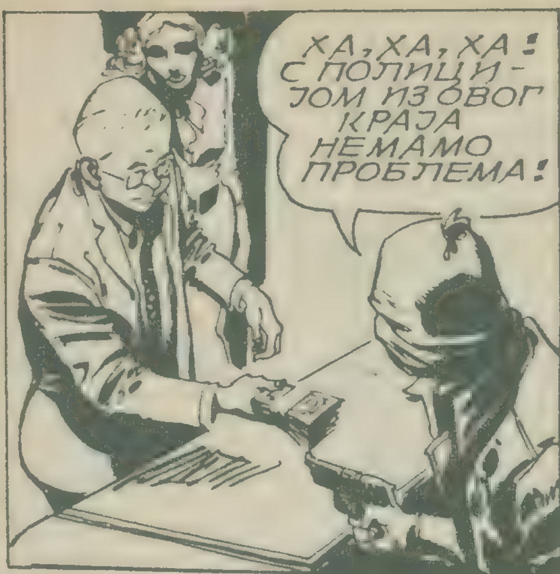

ОВАЈ БАШ НИЈЕ МОРАО ДА СТАНЕ ОВДЕ!
НИЈЕ ВАЖНО! АКО СЕ ГАЗДА ПОЈАВИ, ПОМЕРИЋЕМО СЕ!

'АЈД', ПРИЈАТНО!
ПРИЈАТНО!

ЗЗЗЗЗЗЗЗЗ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ЗГРАДИ ИСПРЕД КОЈЕ СУ СЕ ПАРКИРАЛИ...
ИЗЛАЗ У СЛУЧАЈУ ОПАСНОСТИ

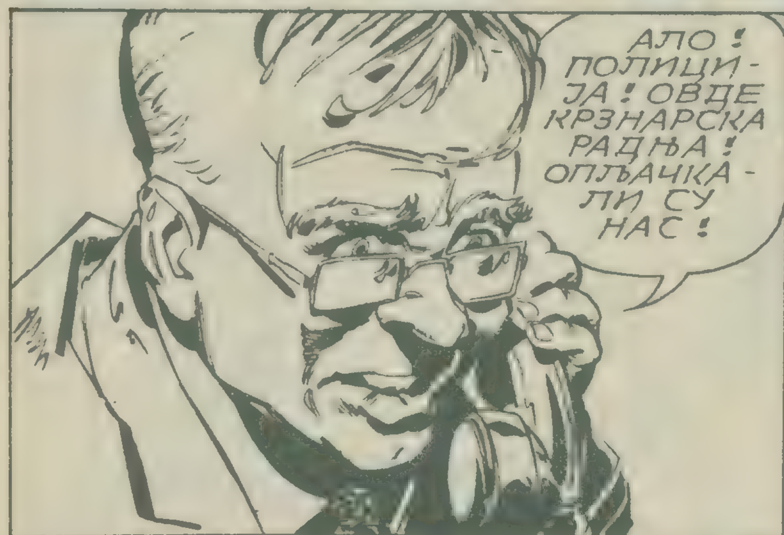

НОВАЦ, БРЗО!

ХА, ХА, ХА! С ПОЛИЦИЈОМ ИЗ ОВОГ КРАЈА НЕМАМО ПРОБЛЕМА!

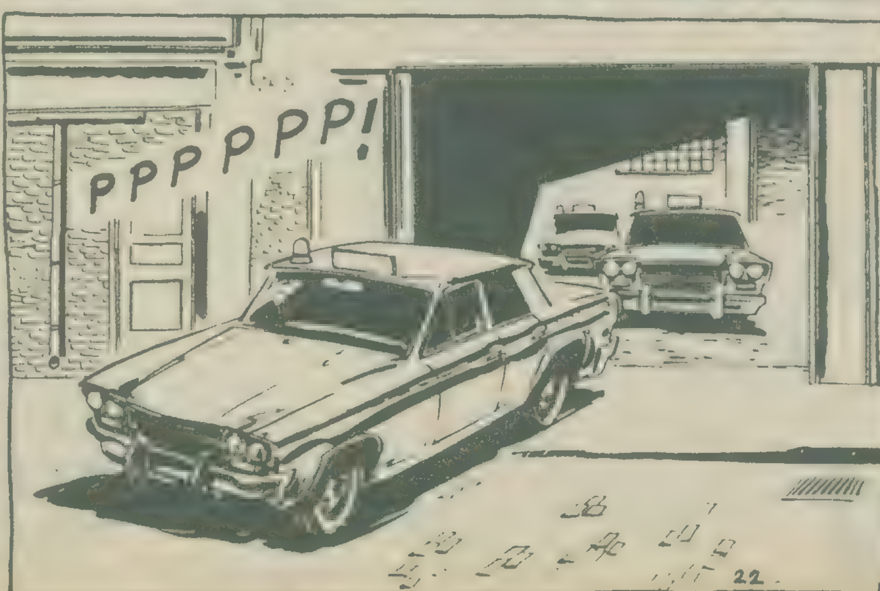
АХА! ОВУДА ПАТРОЛИРАЈУ НЕКА ДВА БЕЗВЕЗНА ТИПА!
ДАЈ ТО ОВАМО!

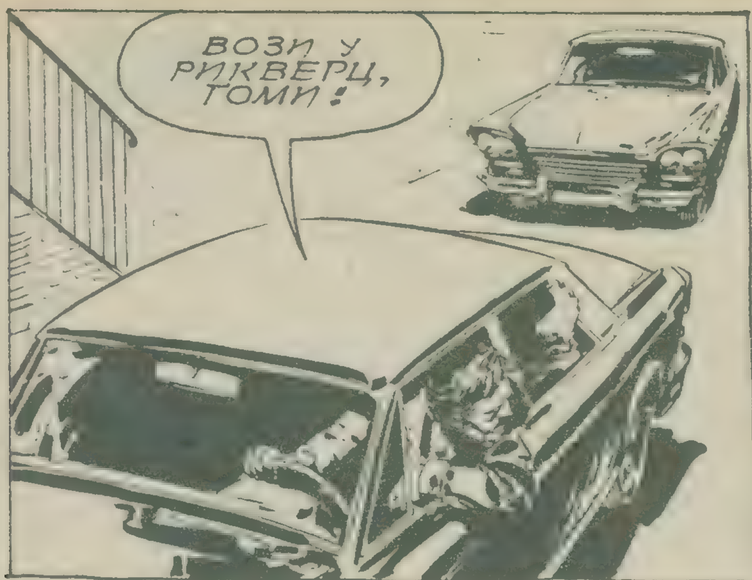
БЕЖИМО!

УСКАЧИТЕ У АУТО!

ПРОКЛЕТСТВО! МОГЛИ СУ ДА СПАВАЈУ НА НЕКОМ ДРУГОМ МЕСТУ!
ПОГЛЕДАЈ, ТОМИ!

АЛО! ПОЛИЦИЈА! ОВДЕ КРЗНАРСКА РАДЊА! ОПЉАЧКАЛИ СУ НАС!

ЈОШ ЈЕДНА КРАЂА У ОСАМДЕСЕТ СЕДМОЈ УЛИЦИ! ИДЕМО ОДМАХ ТАМО!

ГДЕ ЛИ СУ ОНА ДВОЈИЦА?

PPPPPP!

ВОЗИ У РИКВЕРЦ, ТОМИ!

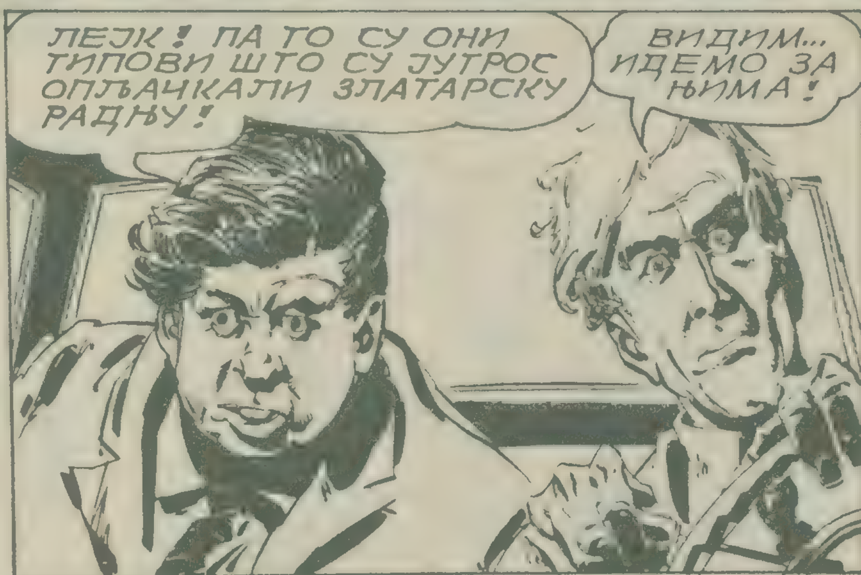

ТРААААС!

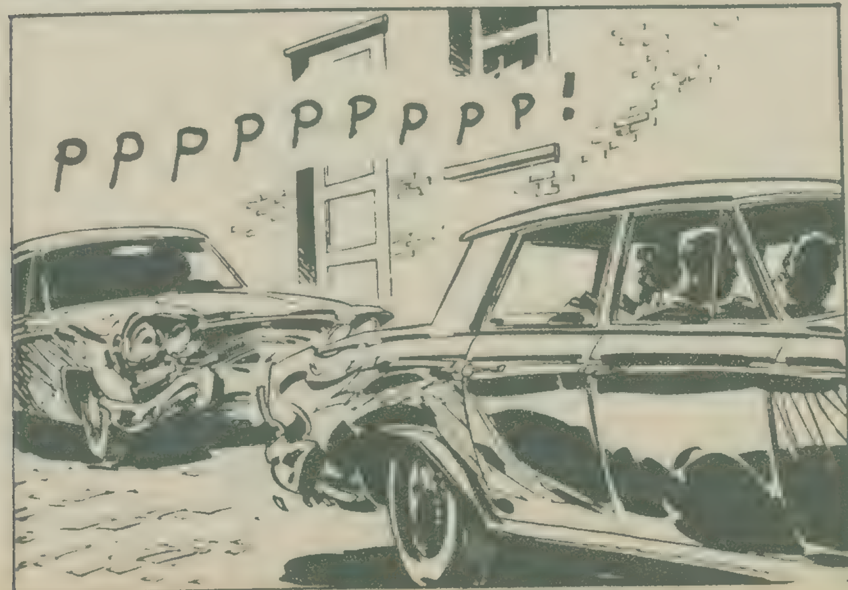

ДО ЂАВОЛА!
БАШ НАМ НЕ ДАЈУ МИРА!

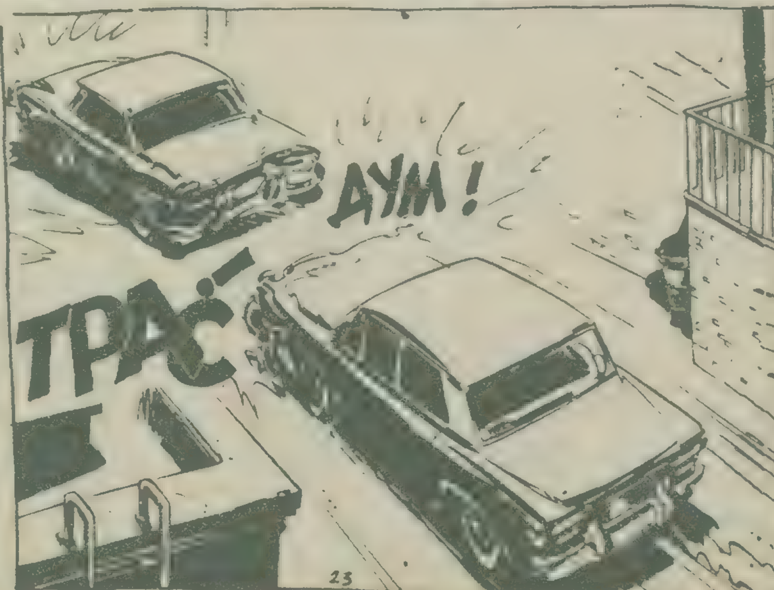

ДРЖ'ТЕ ЛОПОВЕ!

БАНГ! БАНГ!
ПРОКЛЕТСТВО!

АААХ!
ИЗЛАЗ ЗА СЛУЧАЈ ОПАСНОСТИ

ЛЕЈК! ПА ТО СУ ОНИ ТИПОВИ ШТО СУ ЈУТРОС ОПЉАЧКАЛИ ЗЛАТАРСКУ РАДЊУ!
ВИДИМ... ИДЕМО ЗА ЊИМА!

РРРРРРРРР!

ДУМ!
ТРАС

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **КОМАНЧА I**

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

'ОЋЕМО Л' МАЛО ДО ПРИСТАНИШТА!
ДИВНО! МОГ'О БИ ДА МИ ПОКАЖЕШ СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ!

ЧУ ЛИ ТИ ОВО?
?
!

ЧАМЦИ
ДУМ

ТРАС!

ПРЕСТАНИ, ПОПАЈУ! ДОСТА!
ШЉИС!
ТРАС!
ДУМ!

ЧАК И НЕ ЗНАШ КОЈИ ЈЕ ОД ТИХ МОМАКА ЗВИЗНУО ЗА МНОМ!

БЕЗ БРИГЕ! МОЖЕШ ДА БУДЕШ СИГУРНА ДА ТА ДВАДЕСЕТ ТРОЈИЦА НИКАД ВИШЕ НЕЋЕ ЗВИЖДАТИ ЗА ТОБОМ!
?

ЧУВАЈ СЕ МАРТОВСКИХ ИДА!

— Теби је немогуће одупрети се! — узвикнула је пророчица Александру Македонском док ју је вукао за косу да му каже хоће ли покорити Азију. Он је то и желео да зна.

Људима који су живели у античко доба било је лакше него њиховим данашњим потомцима. Када би били у недоумици, уместо да лупају главу и губе сан они су се обраћали пророчиштима за савет. Тако бар кажу сачувани записи, књижевна дела и легенде.

Најпознатија пророчишта била су Зевсово у Додони и Аполоново у Делфима. Поруке Зевса тумачили су свештеници из жубора посвећеног врела. У Делфима је свештеница Питија, седећи на златном троношцу, у трансу сипала реченице које није увек било лако протумачити.

НАЧИН НИЈЕ ВАЖАН

Многа од чувених пророчанстава памте се и наводе у згодним приликама и дан-данас. Ко није, на пример, чуо за Гордијев чвор? Гордије је био сиромашан сељак из Фригије чије се целокупно имање састојало од кола са паром волова везаних за јарам неразмрсивим чвором.

Једном је неко пророчанство поручило Фригијцима да за краља изаберу човека који први прође од рећеним путем. Судбина је хтела да то буде Гордије и он тако постаде владар Фригије.

Како је Зевс, врховни бог на Олимпу, био заштитник краљева, Гордије му је посветио своје таљиге са воловима. Пророчанство је одмах наговестило да ће човек коме пође за руком да одреши Гордијев чвор постати, на пример, ни мање, ни више, него господар Азије!

Прошло је доста времена и млади Александар Македонски, у освајачком походу према Азији, заузео је и Фригију. Када је ушао у Зевсов храм и видео кола са неразмрсивим чвором, без размишљања је извукао мач, рекао: **„Начин није важан!“** и — пресекао чвор! Ускоро потом постао је господар Азије.

Али, предање каже да је Александар ионако знао да ће покорити Азију. Пре но што је кренуо у освајање, желео је да о својим шансама консултује пророчиште у Делфима. Али, пророчица није била „при инспирацији“ и одбила је да уђе у храм и седне на троножац изговарајући се да није погодан час.

Млади неукротиви Александар, ненавикнут да му се противуречи, зграбио је свештеницу за косу и повукао је према храму. Она је на то повикала: **„Сине мој, теби је немогуће одупрети се!“**

„Доста! — одвратио је Александар и пустио је. — Рекла си ми оно што сам желео да знам“.

КОБНА ПРВА НАГРАДА

Александру Македонском, види се, пророчанства су била наклоњена у складу са његовом храброшћу, вештином и умом сјајног

војсковође. Са Дионисијем, суровим тиранином из Сиракузе, било је другачије. Једно пророчанство рекло му је да ће умрети после победе над много бољим супарницима.

Дионисије је мислио да се пророчанство односи на Картагињане и љуто се преварио. Неко време потом у Атини је приређено такмичење за најбољу трагедију. Да би задобили Дионисијево пријатељство, Атињани му неправедно доделе прву награду мада је било трагедија много бољих од његове.

У славу победе Дионисије је приредио раскошну гозбу, прејео се и — умро! Атињани су после изјавили да би му одавно дали награду да су само знали да ће му она доћи главе.

Једно пророчанство помогло је Атини да сачува слободу. Дорци, страшно ратничко племе, заузели су Пелопонез и спремали се на Атину. Атињани су се одупрли, али им ратничка срећа није била наклоњена. Тада су питали пророчиште шта да раде и добили одговор да ће победити она страна чији краљ погине у боју.

То су сазнали и Дорци и војсковође нареде војницима да ни да живу главу не дирају Корда, античког краља. Но, он се преобукао у пастира, умешао се у битку и пао у првим борбеним редовима.

Када су Дорци сазнали да су ипак убили античког краља, ухватила их је таква паника да су напустили већ добијену битку главом без обзира. Сматрајући да више никада неће имати тако доброг краља, Атињани су укинули монархију и прогласили републику!

Једно друго пророчанство спасло је Грчку када је са огромном војском пошао да је освоји Ксеркс, краљ Персијанаца. Највише су се уплашили Атињани и хитно послали у Делфе по пророчанство.

Питија је одговорила да треба да се бране помоћу „дрвених зидова“. Темистокле, на челу Атињана, схватио је да им то Аполон поручује да припреме флоту и боре се на мору. Рат је завршен битком код Саламине у којој је Ксеркс до ногу потучен.

ЛЕПОТИЦА ЈУЛИЈА

Међу двосмисленим пророчанствима, тешким да се растумаче, прво место заузима једно које се и данас пословично наводи. Неки војник пре него што је пошао у рат желео је да зна каква га тамо судбина чека.

Обратио се пророчишту и

добио одговор: »Ibis redibis nunquam peribis in bello«, односно: Отићи ћеш вратићеш се нећеш погинути у рату. Војник је врло задовољан отишао у рат и — погинуо!

У овом тумачењу пресудну улогу одиграла је једна једина запета; на жалост, пророчанства нису давана написмено, са знацима интерпункције. Иначе, одговор би гласио овако: »Ibis redibis nunquam, peribis in bello«, што би значило: „Отићи ћеш, нећеш се вратити, погинућеш у рату!

Остала је легенда да је славни грчки песник Есхил добио пророчанство да ће га „убити кућа". Од тада се клонио градских улица не би ли избегао зао удес.

Једнога дана, док је седео у пољу и уживао у сунцу, пролетео је орао држећи у канџама повелику корњачу коју је испустио право песнику на главу. Тако је Есхил ипак страдао од „куће", али корњачине.

Понеко је и сам припомагао пророчанству да се испуни. Римски император Септимије Север угледао је у сиромашном сиријском селу младу лепотицу која га је одмах занела. Питао је ко је девојка и сазнао да је кћер Аполоновог свештеника којој је пророчанство предсказало да ће постати царица.

Септимије Север се оженио на лицу места лепотицом која је тако постала царица Јулија Домина. Император је једним ударцем задовољио и себе и испунио „жељу богова".

ЦЕЗАР И КАТОН

Али, нису ни у античко време сви веровали пророчанствима. Кад је Цезар победио последње Помпејеве присталице, његов љути противник Катон, који се повукао у мали град Утику, одлучио је да изврши самоубитство. Пријатељи су га преклињали да ипак пре страшног чина упита за савет неко пророчиште.

Катон је одговорио: „**Пророчишта су за жене, кукавице и непросвећене. Храбар човек уме да живи и умре када хоће и у стању је да сам управља сопственом судбином!**"

У пророчанства није много веровао ни Гај Јулије Цезар. Остала је прича да га је, пре но што је трагично изгубио живот, неки пророк упозорио речима: „**Богови ти нису наклоњени, чувај се мартовских ида!** Иде су биле у римском календару сваки петнаести дан у марту, мају, јулу и октобру, а тринаести у свим другим месецима.

Петнаестог марта 44. године пре н. е. док је ишао у Сенат, где је пао као жртва патрицијске завере Цезар је, наводно, срео истог пророка и подругљиво му добацио у пролазу:

— Као што видиш, мартовске иде су дошле!

— Али, још нису прошле! — одвратио је овај.

Б. Д.

ГЛАВА ЗА ГЛАВУ

ТУРЧИН ДИЖЕ ПУШКУ ПРЕМА ПЕТЛУ. НАНИШАНИО ЈЕ ПОЛАКО, А ОНДА ЈЕ ОДЈЕДНОМ ОКРЕТЕ ПРЕМА КНЕЗУ И ОПАЛИ!

Последњег петка у јануару 1804. године у кућу кнеза Стојана Михаиловића из села Зеока упадоше три Турчина у служби дахије Фочић Мехмед-аге. Четврти је остао напољу да придржи коње. Долазак Турака није изненадио домаћина, јер је научио да стално навраћају код њега на храну и конак као у највиђенију кућу у селу.

— Идемо за Београд — рече један — **шаље нас ага, па навратисмо да ручамо.**

— Добро дошли! — одговори кнез Стојан како су већ ред и обичај налагали. **— Сад ће жене да спреме.**

Разговор крете без неког жара. Домаћин је, углавном, одговарао на питања. У крају собе стајао је Никола, младић од непуних двадесет година, синовац кнеза Стојана. Време је било топло за ово доба године и кроз одшкринута врата један Турчин је посматрао крупног петла како се кочопери на дворишту.

— Хоћу ли, кнеже, убити оног ороза за ручак? — запита.

— Имамо ручка доста, а и тако је петак — одговори кнез **— али баш кад хоћеш, а ти удри —** додаде кнез, знајући да ће Турчин и овако и онако учинити шта је наумио.

Турчин диже пушку према петлу. Нишанио је полако, а онда је одједном окрете према кнезу и опали. Кнез Станоје паде, а кућом се разлеже врисак жена. Онај Турчин скочи, баци се на мртвог кнеза, извади нож и поче да му сече главу. Никола излете као без душе, пројури двориштем и улете у вајат, докопа стричеву шешану, врати се, стаде на врата и викну:

— Нећеш, Турчине, ни ти своју однети! — и опали, а Турчин се свали на мртвог кнеза.

Кад плану Николина пушка, два Турчина полетеше на друга врата да узјашу и утекну, али спазише како онај што је држао коње бежи као без душе, а пуштени вранци у галопу јуре према ливади. Брзо се врате натраг и затворе у кућу. У том се двориште испуни Зеочанима.

— Агина је заповест, агина је заповест! — викали су окупљеном и збуњеном народу, објашњавајући како је ага наредио да се кнез убије. **— Умирите се, рајо! Крв за крв нека иде.**

Никола је дрхтао од беса.

— Ни ви нећете живи одавде! — одговарао је Никола.

— Агина је заповест! — били су упорни затворени Турци.

Народ се збуњено згледао. Добијена је крв за крв, а ако Никола побије и ове Турке, онда ће цело село да страда. И почеше да смирују младића. На крају га некако умире, а Турке отпрате до хана.

Две недеље касније плануо је први српски устанак.

НЕШТО ЧАЧКАМ

У Дубровачком архиву пронађен је документ о саслушању двојице курира. Они су у магистрату на дан 3. I 1409. године под заклетвом дали изјаву да су предали писмо »...Carino de Lebro et Millo eius fillio...« (Марину де Лебро и његовом сину Милу) дана осамнаестог децембра прошлог »...in Cacak...« (у Чачку). То је први писани траг о називу насеља крај некадашњег манастира Граца, задужбине кнеза Страцимира, брата Стевана Немање.

Неколико десетина колиба на плодној земљи збило се крај цркве која је сазидана на темељима порушеног манастира Градац. У багату котлину слизали су се путеви са Рудника, из Санџака преко Драгачева и од Ужица. И насеље би вероватно брже расло да се ћудљива Западна Морава није сваки час разливала односећи мукотрпан труд људи, а остављајући за собом баре и једва проходну каљугу. Турски географ Хаџи-Калфа написа да је Џацка у Санџаку крушевачком. Неки протумачише да реч џацка значи бара или каљуга и да од ње потиче назив Чачак.

Вук Караџић је трагао за пореклом речи чачак. И пронашао је да се она некада употребљавала у Срему, Славонији, Хрватској и Далмацији и да значи исто што и чагаљ (груде на путу које су настале од смрзнутог кала, блата). И тако се и то тумачење подудара са тумачењем речи џацка.

А народно предање прича:

Многа кола су са шкрипом ишла кроз котлину ка Овчарско-кабларској клисури. Превлачила су камење којим су зидали манастир Ваведење. У долини оставише једног слугу да надгледа превоз. И он би са свакик кола, која су ишла ка клисури скидао по један камен и закопавао.

— Шта радиш то? — запиташе га Стеван Немања и Св. Сава.

— Ето чачкам нешто — одговори слуга.

Од његовог „чачкања", каже народ, настаде Чачак.

МАЈСТОР У КУЋИ

РОЛАНД ГЕК

ВУК КАРАЏИЋ · БЕОГРАД

Уштедите време и новац

СТО ЗАНАТА

У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ

„МАЈСТОР У КУЋИ"

ПОРОДИЧНИ СЕРВИС ЗА СВЕ ПОПРАВКЕ ИЗ САДРЖАЈА

- **Оправке на водоводним инсталацијама**
- **Како се рукује бојама и лаковима**
- **Вештина постављања тапета**
- **Завесе и застори**
- **Пресвлачење и тапацирање намештаја**
- **Све о бравама и кључевима**
- **Радови на подовима**
- **Руковање струјом**
- **Грејање**
- **Радови на моторном возилу**

Књига је луксузно опремљена, садржи 448 страна и више од 1 000 слика у боји и 145 фотографија
ЦЕНА КЊИГЕ ЈЕ 200 — динара. Књига се може купити за готово или на отплату
Купци за готово уживају попуст од 40 — динара, тако да књигу добијају за 160 — динара
Купци из Београда могу подићи књигу сваког радног дана до 15 часова у предузећу „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка 9

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ"
11001 Београд, Краљевића Марка 9

ПОРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем књигу „МАЈСТОР У КУЋИ" по цени од 200 — динара
ЗА ГОТОВО-ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени од 160 — динара (плаћање поштару приликом пријема књиге)
НА ОТПЛАТУ по цени од 200 — динара, који ћу износ исплатити у 4 редовне месечне рате почев од ——————
197—— године.
Рате ћу уплаћивати редовно по пријему књиге, рачуна и уплатница.
(Непотребно прецртати)
У случају спора признајем надлежност IV општинског суда у Београду

Презиме и име ——————————————

Адреса стана ——————————————

Поштански број и место ——————————————

Назив и адреса радне организације ——————————————

Овера о запослењу за купце на отплату

Купац

——————————— ———————————

(печат и потпис овлашћеног лица) (Својеручни потпис купца)

Бр. личне карте ——————————

Поруџбеница се оверава само при куповини књига на отплату
Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије.

ИСТОРИЈСКЕ ЗАГОНЕТКЕ

ТРЕЋА ЖРТВА МАЈЕРЛИНГА

ИСТРАЖУЈУЋИ ЈОШ НЕПРОХОДНЕ ОБЛАСТИ ПО ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ, ФРАНЦУЗ ЖАН ОД ЛИНИЈЕА НАИШАО ЈЕ У ПРВОЈ ДЕЦЕНИЈИ ОВОГ ВЕКА НА НЕОБИЧНЕ ЉУДЕ.

ЗАМАК НА ЈЕЗЕРУ ГМУДЕН У КОЈЕМ ЈЕ НАДВОЈВОДА ПОВУЧЕНО ЖИВЕО ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ НАПУСТИО АУСТРИЈУ.

АУСТРИЈСКИ НАДВОЈВОДА ЈОХАН САЛВАТОР ЖЕЛЕО ЈЕ ДА ПОСТАНЕ ОБИЧАН ГРАЂАНИН.

Одувек се догађало да неко нестане без трага и гласа као да никада није ни постојао на кугли земаљској. Али, да нестане један принц, мало је теже замислити; па ипак то се догодило крајем прошлог и почетком овог века у моћној Аустријској монархији.

Тачније речено, аустријском надвојводи и тосканском принцу Јохану Салватору пошло је за руком да уништи све трагове иза себе и да као незнанац умре ко зна где и после ко зна какве судбине.

Вероватно се никад неће сазнати цела прича о његовом животу од оног тренутка када је свом бечком пријатељу новинару Паулу Хајнриху упутио последње писмо из Бразила лета 1890. године. О његовом животу могло је само да се нагађа јер су се сви „сигурни“ докази прикупљени касније топили као грудва снега на пролећном сунцу.

Али, зашто је Јохан Салватор одлучио да се повуче из лагодног живота на аустријском двору и какве везе он има са случајем Мајерлинг?

ПРОГНАН

Јохан Салватор је био син аустријског великог војводе Леополда II и принцезе Маргарете од Сицилије. Одрастао је на аустријском двору и био је изузетно паметан дечак који је веома рано почео да чита, свира и уопште, занима се за уметност.

Када је одрастао брзо је нанизао и војничке успехе па је тако са 24 године постао пуковник, а већ са 29 генерал. Разуме се, томе је допринело и његово високо порекло и — ето главног узрока трауме која га је пратила целог живота. Почео је да се грози привилегија којима је био окружен а сваки нови случај вештачки стваране хијерархије у војсци њега је испуњавао све већом горчином. Није могао да подноси лажне вредности.

И, шта је учинио млади генерал? Објавио је књижицу „Одгој или увреда“ у којој је изнео како су подаци које јавност добија о војсци лажни јер да у њој влада сасвим друкчије стање. Разуме се, избио је скандал. Стари цар Фрања Јосиф пенушао је у Бечу од узбуђења и срџбе: Јохан Салватор биће прогнан у Линц...

НАИВНИ МЛАДИЋИ

Повукао се тамо заједно са пријатељицом, прелепом балерином бечке опере, Људмилом Штубел коју су од милоште сви звали Мили. Али Јохан Салватор је био млад и далеко од тога да „дигне руке“ и приклони главу. Нагризала га је жеља за осветом и он смишља заверу, почиње да тражи начин како да са престола свргне „склеротичног старца“ и доведе његовог сина а свог брата од стрица престолонаследника Рудолфа

Он о томе отворено пише Рудолфу који се са њим слаже. Да ли су ови младићи били још толико наивни када су мислили да ће овако припремана завера успети — остаје загонетка. Али, да су знали да ће њихова писма бити отварана и читана, сигурно би пронашли мало дискретнији начин да свргну старца који очито није био баш толико склеротичан! Био је довољно моћан да казни обојицу: Јохан Салватор је изгубио све војне чинове и повукао се у свој замак Орт, а Рудолф стављен под сталну присмотру шпијуна и потпуно лишен сваке моћи. Једнога дана пронела се вест о његовом самоубиству у Мајерлингу заједно са лепом Маријом Вечером.

Та новост тешко је коснула већ рањено срце Јохана Салватора. Стално је понављао како је он крив за Рудолфову смрт и како ће потпуно да раскрсти са дотадашњим начином живота.

Мислио је то сасвим озбиљно: убрзо је од Фрaнцуза Јозефа затражио да буде разрешен свих племићких титула и да убудуће живи под грађанским именом Јохан Орт. Молба му је хитро услишена и још више: Франц Јозеф га је прогнао из земље.

Тако је забележено да је 26. марта 1890. године брод „Санта Маргарита“ напустио енглеску луку Порт самут под командом капетана Содића. Носио је према Буенос Аиресу једног јединог путника који је уједно био и власник брода, а звао се — Јохан Орт.

ДА, АЛИ ЈЕ МРТАВ?

Из Буенос Аиреса Орт је свом бечком пријатељу написао писмо средином јула које ће овај добити децембра исте године. У њему је стајало да је Орт задовољан својом првом пловидбом и да намерава да се упути према Огњеној земљи и Рту Хорн. Лепа Мили која га је дотада свуда пратила није више била с њим: у Енглеској су се они заувек растали и ту се и њој изгубио траг.

После Буенос Аиреса нико жив није више видео брод „Санта Маргариту“. Јохан Орт ишчезао је потпуно и ту почиње загонетка. Загонетка зато што његово тело никада није пронађено, па тако вест о његовој смрти у бродолому око Рта Хорн остаје сасвим произвољно. Њу су прихватили бечки званични кругови — сувише им је одговарала — али Салваторова мајка никада није обукла црнину. А породице морнара са Ортовог брода уопште ништа нису питале нити су тражиле неко обавештење о судбини њихових чланова, што је још чудније ако је брод стварно доживео бродолом!

Можда би радозналост света заувек остала незадовољена да се 1959. године, седамдесет година после принчевог нестанка, у Паризу није појавила књижица „Чудна судбина једног надвојводе“. Њен писац Морис Палеолог је већ био мртав, али у оно што је изнео понајмање се могло сумњати пошто је био француски амбасадор у време када је Јохан Салватор живео и добро је познавао прилике на европским дворовима.

Морис Палеолог је имао једно сигурно сведочење свог земљака Жана од Линијеа који је био светски путник и истреживач, а од 1900. године настањен у Аргентини.

Франсис Жан је дуго истраживао најнеприступачније делове Анда и Кордиљера и коначно се настанио на југу земље и прилично дивљој области око језера Виједма, а у близини мале луке Санта Круз. Једног откобарског дана лутао је на коњу око вулкана Фиц Рој и наишао у пустари на повећу колибу крај које су се налазили једна шупа и шатор. Около су пасли коњи и два-три бика. На прагу колибе дочекао га је човек педесетих година, проседе косе и кратке браде, „отмена лица“ како је описао Франсис Жан. Био је одевен у кожу.

Франсис Жан се представио и човек га је примио веома љубазно. Говорио је шпански, а био у друштву двојице пријатеља код којих је једног представио као Енглеза, а другог као Немца. Тада је почело пријатељство између овог ранчера и Франсиса Жана и они су се од тада узајамно посећивали.

Приликом трећег сусрета, човек се представио као Јохан Орт, Аустријанац и пошто је Франсис Жан знао ко се крије под тим именом, Орт му је испричао шта се са њим догодило од како је испловио из Бразила.

Најпре је дуго боравио у Патагонији и истраживао те непроходне и непознате крајеве. Затим је дошао да се настани овде где га је Франсис Жан и пронашао, у подножју вулкана Фиц Рој.

Средином децембра 1909. године Франсис Жан је морао да се врати у Француску због послова који су га тамо чекали. Крајем идуће године опет се обрео у Санта Крузу: тада је сазнао да је Фред Отен, под којим је именом Јохан Салватор живео у Аргентини, умро претходне зиме. Тиме је, највероватније, тачно расветљен живот необичног принца све до последњег дана...

М. К.

АТЕНТАТ КАМЕРОМ

1

Године 1851. енглески сликар Фредерик Арчер открио је да добри негативи могу да се праве помоћу колодијумских плоча. Арчеров поступак је за кратко време потиснуо све постојеће методе прављења фотографија, а састојао се у томе што је колодијум који је садржавао калијум јодид сипан пажљиво на нагнуту стаклену плочу све док се преко ње не би формирао равномерни слој. **Плоча је морала да се експонира док је влажна.**

2 Предност методе коју је пронашао Арчер и касније усавршио у сарадњи са једним другим Енглезом, Питером Фрејем, састојала се у томе што су се плоче веома лако и брзо развијале. **Осим тога, сам процес фотографисања није више трајао по десетак минута већ само неколико секунди.** Старе, од времена пожутеле фотографије које често налазимо у прашњавим албумима наших прабака, припадају том периоду.

3 **Фотографски апарати у то време били су огромни, а само фотографисање представљало је праву церемонију.** Људи који су долазили да буду фотографисани заузимали су укочену позу, погледа упртог у једну тачку, а затим би се насмешили на знак фотографа скривеног под црним плаштом. Фотограф би онда скидао поклопац с камере и чекао да истекне време предвиђено за фотографисање. После тога извлачио је плочу и односио је на развијање. **У то време за прављење позитива коришћена је хартија превучена албуменом, односно беланцетом јајета.** И мада се она после 1850. године индустријски израђивала, фотограф је морао да је обради пре употребе. **Дрезденска фабрика, тада највећи произвођач албуменске хартије, трошила је дневно 60.00 јаја!**

Средином 19. века активнији фотографи путовали су по свету да би правили фотографије разних предела и градова. **Једном приликом новине су донеле вест да је неки фотограф сасвим случајно дошао до необичног открића: развивши фотографије снимљене на атинском Акрэпољу на једној од њих приметио је необичан детаљ: лава који прождире змију.** С обзиром да је овај мотив виђен искључиво на египатским споменицима то је поткрепило тврдњу неких научника да су у изградњи Акропоља учествовали и Египћани. Ова, данас чувена фотографија, указала је на то да фотографисање сасвим успешно може да се користи и у научне сврхе.

5 Директни колодијумски негативи правили су се и на кожи тамне боје, али и на црној хартији. **Француски учитељ Адолф Мартин почео је 1853. године да прави портрете и на емајлираном челичном лиму, што је брзо стеклэ велику популарност.** Од 1859. године фотографија почиње да се користи не само за сликање појединаца и пејзажа већ и у научне сврхе. Те године је Парижанин доктор Нелтон позвао неког фотографа да направи снимке операције коју је вршио. Убрзо после тога италијански астроном Анђело Секи направио је изврсне снимке Месечевих мена и планете Сатурн. Нешто касније направљене су и фотографије проласка Венере с видљиве стране Сунца. Тако је фотографија почела да продире у све животне сфере.

6 Када су после неславног пораза Наполеона III у бици код Седана Пруси окупирали главни град Француске, опкољени Парижани дошли су на спасоносну идеју како да успоставе везу с осталим деловима земље. Све је наоко било једноставно: **требало је направити микроскопски ситне фотографије порука које би по доласку на одредиште могле лако да се увеличају.** Међутим, искрсао је проблем који није било лако решити: фото-апарат којим је требало направити те фотографије налазио се у Бордоу!

7 Довитљиви Французи су пребродили и ту препреку: демонтирали су фото-апарат и његове делове утоварили у корпе балона који су носили имена двојице пионира фотографије — Нипсеа и Дагера. Срећом, балони су успешно завршили свој лет изнад непријатељских линија и спустили се у Париз. Већ сутрадан на огромне листове папира биле су исписане поруке које су затим пресликане и умањене, а онда помоћу голубова писмоноша послате у унутрашњост земље. **Тако је први пут у историји употребљен микрофилм.**

8

Било је више покушаја да се направе колор-фотографије, а први је био једноставно бојење већ развијених фотографија. Сваки аматер бојио је своје снимке, а неки то чак и данас раде. Наравно, за то се користе специјалне боје. **Један од пионира филма, Жорж Мелијес, обојио је својим рукама цео филм. Први метод за израду колор-фотографија пронађен је 1868. године, а ли није много коришћен све до 1928.**

9 **Прву праву колор-фотографију направио је Немац Фишер тек 1912. године.** Он је за развијање употребио више хемикалија од којих је свака била осетљива на одређену боју. На жалост, лабораторије су почеле да користе Фишеров изум тек 16 година касније. „Кодак" и „Агфа", тада најпознатији произвођачи фото-опреме и материјала, усавршили су његов метод тако да колор-фотографија ускоро није представљала никакву реткост.

10 Остварење нових могућности које је отворила бинокуларна камера довело је до конструисања малих камера којима је лако руковати. Једном од претеча ових камера сматра се и она коју је направио још 1858. године Енглез Томас Скаифи. **Метални „пистолограф", како је он назвао своју камеру, имао је затварач на опругу коју су покретале гумене траке што су се опуштале повлачењем окидача — отуда и назив „пиштољ". Скаифи је једном приликом свој „пистолограф" уперио на краљицу Викторију и умало није ухапшен због покушаја атентата на њу.** Тек кад је отворио „пиштољ" и показао да се у њему уместо метака налазе снимци био је ослобођен оптужбе. Данас су мини-камере сасвим обична ствар.

11 Прототип „Лајке", првог прецизног фото-апарата, који је имао уграђен даљиномер и изванредно осетљиво сочиво, конструисао је 1914. године Оскар Вернек. Међутим, до његове серијске производње доћи ће тек 10 година касније. После II светског рата у први план је избила рефлексна камера шведског произвођача Хаселблада, а последњих година тај примат преузела је јапанска индустрија. **Данас фотографи-аматери све више користе полароидну камеру, изум Едвика Ленца, којим се позитив добија за само 10 секунди. Њен недостатак је што даје само једну копију.**

КРАЈ

ХИТ СТРАНА

ДАДО ТОПИЋ

Једно од највећих имена домаће забавне поп-музике свакако је име Даде Топића, певача и гитаристе, који је за скоро деценију активног бављења музиком стекао поштоваоце широм земље.

Дадо Адолф Топић рођен је 4. септембра 1949. године у близини Нове Градишке. Живи у Осијеку где завршава школовање и чини прве кораке као поп-музичар. Још као средњошколац свира у „Ђавољим еликсирима", затим прелази у „Лавину", да би после краћег времена постао члан данас легендарних „Динамита" у којима су тада свирали, поред њега, Јосип Бочек, Ратко Дивјак и Алберто Красић. После извесних несугласица са члановима ове групе, Дадо на позив Корнелија Ковача долази у Београд и крајем 1969. постаје вокални солиста тада већ познате „Корни групе".

После две године заједничког рада с „корнијевцима", Дадо се враћа у Загреб где успева, непосредно пред Нову 1972. годину, да оснује прву домаћу супергрупу »Time« у којој су свирали још и Тихомир Поп-Асановић, Петар Божић, Марио Марвин, Ратко Дивјак и Ламберт Живковић. Са „тајмовцима" Дадо стиче афирмацију као комплетан музичар. Затим одлази у Немачку, а по повратку у земљу покушава да поново окупи „тајмовце", што му не полази за руком. Неко време наступа са „Поп селекцијом". Ни овде се није дуго задржао. Одлази у Цеље на одслужење војног рока. По повратку из армије, на позив пријатеља Пеце Петеја, поново напушта земљу, одлази у Лондон и придружује се новоформираној поставн познатог састава »Foundations«. По што се група после турнеје по Европи распала, Дадо се поново враћа у земљу у нади да ће окупити своје старе пријатеље и уз њихову помоћ направити нови »Time«. Али, честе промене у саставу и жеље појединаца за личном афирмацијом осујетили су ту жељу.

И поред свих тих лутања Дадо је успео да избори место које му и припада, у самом врху домаће поп-сцене. За то свакако треба да захвали свом изузетном таленту, песми која говори искрено и способности да се у сваком тренутку својом непосредношћу наметне слушаоцу.

На крају неколико речи о новом албуму Даде Топића и групе »Time«. Дуго припреман и очекиван с великим интересовањем, овај ЛП ће се ових дана појавити у продаји. Плоча је снимљена у току јула и августа у Минхену у „Арнола диск студију", а у реализацији учествовали су, поред „тајмоваца" — Даде, Ведрана Божића, Пике Станчића и Крис Николса — још и Чарли Новак и Ратко Дивјак. Промоција ове плоче, на којој ће се поред неких већ познатих песама наћи и нове нумере „Волим те превише", „91 дан", „Јер је све у пјесми што човјеку треба" и друге, обавиће се у току новембра, када група креће на велику турнеју по нашој земљи. Тако ћемо захваљујући албуму „Живот у чизмама са високом петом" моћи да, после скоро четири године, поново поздравимо „тајмовце".

ПЕСМА за ову недељу

КАД СМО ЈА И МОЈ МИШ БИЛИ БОКСЕРИ

Музика и текст: Дадо Топић
Изводе: Дадо Топић и група »TIME«

Недјељом но подне послије
доброг ручка
у цијелом свијету се пале
телевизори
и сви жељно чекају водитељ
да најави
драги наши гледаоци,
наступају боксери!

Ја и мој миш наступамо
као аматери
и док у дворани лудују
наши навијачи
наш противник сад се зноји,
мисли тко је бољи, тко
је јачи.

Тада нам дају знак ударцем
о гонг
да може да почне борба,
прва рунда.
Ја и мој миш кренусмо
стилом шампиона
све је скупа трајало
шездесет секунди.

Прво десна, затим лијева,
десна, лијева,
директ удар, кроше и по
свим
правилима противник је
прошао
врло лоше.

Сад док један лежи ту
на поду,
секундант му помаже и
по глави сипа
воду,
али то му неће промијенити
стање,
јер већ судац и публика
почели су
бројање
један, два, три, четири, пет,
шест,
седам . . .

И на радост гледалаца,
жељних крви,
туђе муке.
протовник је прије десет
подигао
обје руке.
и док у дворани вичу наши
навијачи,
наш противник размишља
тко је бољи,
тко је јачи

Ја и мој миш боксујемо
у овој сезони
врло добро од почетка
стилом шампиона.
ето нашег противника код
другог
нокдауна.
Ја и мој миш кренусмо опет
у стилу
шампиона
и тада на главу паде цијела
васиона.
Тада глас водитеља тужно
објави
драги наши гледаоци, овај
меч у првој
рунди
класичним нокаутом.
изгубили су
боксери.

ДОМАЋА ЛИСТА

1. **СКАЛИНАДА** — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН
2. **ТАЧНО У ПОДНЕ** — Yu група — ЈУГОТОН
3. **ШЈОР БЕПО КАПИТАН** — Про арте — SUZY
4. **КАД СМО ЈА И МОЈ МИШ БИЛИ БОКСЕРИ** — Дадо Топић — ПГП РТБ
5. **У КАМЕНУ ПЈЕСМА ПИШЕ** — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН
6. **СВИРАЈ МИ СВИРАЈ** — Тереза Кесовија — ЈУГОТОН
7. **КАД ЈЕДНОМ ЗАЖЕЛИШ** — Златко Пејаковић — ПГП РТБ
8. **НОЋ ТИ ДИРА КОСЕ ЦРНЕ** — Мишо Ковач — SUZY
9. **ЖИВОТ ЈЕ МАСКЕНБАЛ** — Тешка индустрија — ЈУГОТОН
10. **ГДЕ СИ БИЛА, ЛЕПА КЕЈО** — Сунцокрет — РТВ ЉУБЉАНА

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем или замењујем следеће лонг-плеј плоче. BAD COMPANY, LED ZEPELIN, БИЈЕЛО ДУГМЕ, DEEP PURPLE; QUEEN; JIMI HENDRIX; VAN Mc COQ; ДРУГИ НАЧИН, ГОРАН БРЕГОВИЋ; SIMON AND GARFUNKELS (Greatest Hits); PINK FLOYD; SWEET; SUZI QUATRO и TINA TURNER.

Зоран Тодоровски
Ибе Паликућа 36
91213 Горче Петров

• • •

Желим да продам следеће, потпуно очуване, плоче енглеске производње: CREAM — »Wheels of fire« (206 дин); BAND — »Music from Big Pink (150); LITTLE FEAT — »Satin' Shoes (150); TRAFFIC — »Traffic« (150); JOHNNY WINTER — »Johnny Winter adn ... Live (120). Продајем и плоче наше производње: CREAM — »Best od Cream Live« (130); PINK FLOYD — »Wish yor were here« (?).

Слободан Милосављевић
Маршала Тита 170
38220 Косовска Митровица

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1. PINBALL WIZZARD — Elton John — ПГП РТБ
2. SATISFACTION — Rolling Stones — ЈУГОТОН
3. NOBODY' S FOOLS — Slade — ПГП РТБ
4. YESTERDAY — Beatles — ЈУГОТОН
5. YOU SEE THE TROUBLE WITH ME — Barry White — ПГП РТБ
6. FERNANDO — Abba — ПГП РТБ
7. SUNSHINE DAY — Osibisa — ЈУГОТОН
8. LET' S STICK TOGETHER — Bryan Ferry — ЈУГОТОН
9. YUPI DU — Adriano Celentano — ПГП РТБ
10. SAY HELLO — Chocolate Menta Mastic — ПГП РТБ

САД

1. KISS AND SAY GOODBYE — Manhattans
2. AFTERNOON DELIGHT — Starland Vocal Band
3. MORE, MORE, MORE — Andrea True Connection
4. LOVE IS ALIVE — Gary Wright
5. MOONLIGHT FEELS RIGHT — Starbuck
6. LET HER IN — John Travolta
7. GOT TO GET YOU INTO MY LIFE — Beatles
8. I' LL BE GOOD TO YOU — Brothers Johnson
9. TAKE THE MONEY AND RUN — Steve Miller
10. THE BOYS ARE BACK IN TOWN — Thin Lizzy

ПЕВАЧИ НАЈПОЗНАТИЈИХ СВЕТСКИХ ГРУПА

Ову рубрику покрећемо на захтев многих наших читалаца који су у својим писмима изразили жељу да нешто више сазнају о вокалним солистима водећих светских састава. У сваком броју доносићемо фотографију једног од ваших љубимаца и његове кратке биографске податке.

РОЏЕР ДАЛТРИ (Roger Daltrey)

Роџер је вокални солиста групе ХУ (Who). Веома је свестран у шта нас је уверио и својим филмским улогама. Због дуге плаве косе добио је надимак „Анђео рока". Рођен је 1. марта 1945. године у Лондону. Висок је 171 сантиметар, плавоок, ожењен је и има две девојчице.

Нове плоче ЈУГОТОНА

QUEEN

Група „Квин", која нас је почетком ове године задивила својом „Боемском рапсодијом", представља се на малој плочи двема песмама: „Ти си мој најбољи пријатељ" (You're My Best Friend) и „39".

ДАРКО ДОМИЈАН

После једногодишње паузе Дарко је опет међу нама. Нов сингл с нумерама „Бреза" и „Нек' на вјетру твоје косе вијоре", које је Дарко снимио уз помоћ групе Пета ријека, већ се увелико врти на програмима наших радио-станица.

НЕДА УКРАДЕН

„Ја још памтим само твоје име" и „Нека сузе кажу, мили" називи су песама које интерпретира Неда Украден на својој новој плочи. Без већих претензија, тек да је слушаоци не забораве.

THE BEATLES

Вечити Битлси, чије се старе композиције поново враћају из заборава, имају на овој малој плочи своје две добро познате нумере: „Hey, Jude" и „Revolution", о којима је непотребно говорити јер смо их много пута слушали.

ЧАЈЛД (Child)

Прошло је више од годину дана како се сачнало за групу ЧАЈЛД. Од њиховог првог сусрета са светом шоу-бизниса живот Тима, Дејвида, Грејема и Кејта, како се зову четворица тинејџера који чине групу ЧАЈЛД, добио је нов ток. Од непознатог састава постали су популарна група, која путује са концерта на концерт, добија милионске хонораре, о којој се пише и говори. А почело је сасвим случајно. Њихово напорно и дуготрајно вежбање у једној гаражи у Ферберну, месту у покрајини Јоркшир, није остало незапажено. Мајкл Девере, представник једне козметичке фирме, чуо их је у неколико наврата, сасвим случајно. Задовољан њиховом интерпретацијом познатих светских хитова, одлучује да им помогне. Уложивши већу суму новца у рекламу, Мајкл наручује од Алекса Харвеја, члана познате групе SENSATIONAL ALEX HARVEY BAND једну композицију. Песма „Река љубави" (»River of Love«), која се нашла на првој плочи групе ЧАЈЛД, доживљава велики успех, и отвара им врата многих концертних дворана. Са првим јесењим данима четири дечака полазе на велику турнеју по Европи којом су, како кажу, желели да докажу да су врсни музичари са изванредним сценским понашањем.

„Мој циљ је да постанем звезда као Дејвид Кесиди — изјављује певач групе Грејем, који обожава овог поп-певача, идола младих широм света. Његово мишљење деле још два члана групе, близанци Кејт и Тим. За четвртог члана, гитаристу Дејвида, најбољи су ЛЕД ЦЕПЕЛИН.

Чланови групе су:

1) Грејем Билбро (Graham Bilbrough) — певач, рођен 22. маја 1958. године. Висок је 180 сантиметара, има плаву косу и зелене очи.

2) Дејвид Купер (David Cooper) — гитариста, рођен је 26. јуна 1957. Висок је 188 сантиметара, и има плаве очи и светлу косу.

3) Близанци Кејт (Keith) — басиста и Тим (Tim) — бубњар, Етек (Atack), рођени су 5. априла 1958. године. Кејт је висок 180 сантиметара има плаву косу и плаве очи, док је Тим један сантиметар нижи и изгледом и бојом косе и очију веома подсећа на брата.

БИЛИ ЏО СПЕРС (BILLIE JO SPEARS)

Америчка фолк-музика, звана и „Кантри вест" (Country West) има велики број присталица и данас иако је статична и једностaвна. Занимљиво је да је баш такве „прости" баладе у време електронике, синтисајзера и фанки музике стекла присталице баш код младе публике. Центар кантри музике је Нешвил, град на југозападу Америке а претворен је у једно велико вашариште где и зими и лети врви од музике. „Дођите у Нешвил и осетите укус фолка" стоји на великој табли на улазу у град. И стотине младих музичара свакодневно долазе у потрази за славом.

Једног зимског јутра осванула је у овом граду и Били Џо Сперс. Са собом је донела неколико снимљених плоча, гитару и ноте. Међу познаницима које је ту стекла важно је поменути Џека Родеса који за њу компонује први велики хит „Лако је бити злобан (Easy to be Evil). Џек уводи. Били у сам врх америчке музике и одмах ангажује познатог продуцента Лари Батлера уз чију помоћ је лансира у врх кантри музике композицијом „Веселье на тлу" (Basket on the ground). После ове две плоче Били добија многе позиве за гостовања и понуду продуцентске куће Јунајтед артист за дужу сарад-

најлепши поклон најмлађима

НОВО

ОСМО КОЛО БАЈКИ

први пут
на нашем
језику

Шест књига осмог кола бајки:

1. МАЂАРСКЕ БАЈКЕ
2. БАЈКЕ ЛУЖИЧКИХ СРБА
3. ЧЕХОСЛОВАЧКЕ БАЈКЕ
4. АУСТРИЈСКЕ БАЈКЕ
5. ПОЉСКЕ БАЈКЕ
6. РУМУНСКЕ БАЈКЕ

Овим колом најлепших бајки објављених први пут на нашем језику пружићете нова сазнања најмлађима.
Цена целом колу бајки износи 180 динара.
Књиге можете купити за готово и на отплату у шест месечних рата по 30 динара.
При куповини за готово дајемо 5% попуста (каса сконто)
Књиге су повезане у пуно платно са илустрацијама на корици, штампане су ћирилицом

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем Осмо коло Бајки.

1. **ЗА ГОТОВО** по цени од 150,00 динара. Платићу поштару кад ми донесе књиге.
2. **НА ОТПЛАТУ** по цени од 180,00 динара у четири месечне рате по 45,00 динара. Прву рату од 45.00 динара платићу поштару кад ми донесе књиге.

. . . .

(Купац)

. . . .

(Пошт. број, место, улица и број)

. . . .

(Овера предузећа за купце на отплату) (Потпис)

Попуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу: **ИП „НАРОДНА КЊИГА", 11001 БЕОГРАД, Шафарикова 11.**

ПИТОН — НАЈБОЉИ ДРУГ

Пре рођења малог Венсана у породици Ланијел искрсао је готово нерешив проблем: куда са педесетак отровних и неотровних змија, крокодила, кајмана и корњача из збирке оца породице познатог француског стручњака за гмизавце, нарочито змије?

Будућа мајка захтевала је да се кућа ослободи ове опасне менажерије, али је попустила пред разлозима свог мужа и његових колега.

Недељу дана после Венсановог рођења крај његове колевке доведена је Воли, женка крокодила, која је очекивала младе. На жалост, сви њени младунци су одмах по доласку на свет угинули. Тада је Воли „усвојила" малог Венсана и показала се толико брижном „мајком" да чак ни малишановим родитељима није дозвољавала да приђу колевци.

Данас Венсан има годину и по и пријатељ је са свим гмизавцима који живе у кући. Његова најомиљенија играчка је Жил, питон дугачак три метра, који дечака не напушта ни за трен и права му је дадиља.

„Друштво животиња чини Венсана мирним и кротким — каже његова мајка. — Он се игра с њима у друштву, води

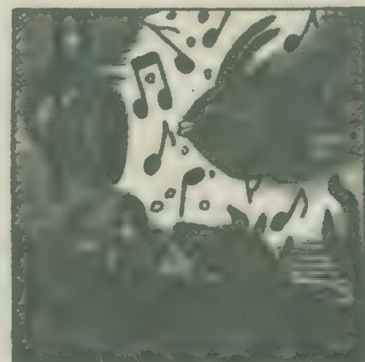

дуге разговоре, споразумева се с њима помоћу узвика на које му они одговарају звуцима сличним јецајима. Венсан дели храну са својим пријатељима и често се догађа да једу из истог тањира".

ПОШТЕДИТЕ РИБЕ

Сопственици пансиона и хотела на грчком острву Хиосу измислили су, како су веровали, лукав рекламни трик: музика за љубитеље подводног риболова. Нарочита апаратура, спуштена у дубину, требало је, по њиховој замисли, да наслађује уши гњураца нежним мелодијама. Међутим, побунили су се баш они којима је та музика била намењена: „Надали смо се да ћемо бар под водом бити поштеђени од буке. Зар је дошао крај и свету тишине?" — протестовали су љубитељи роњења.

Ускоро су се чули и протести друштва за заштиту животиња. „До данас је главну опасност за рибе представљало загађивање приобалних вода. А сада ви намеравате да глупим модерним песмицама претворите те несрећне животиње у неуротике" — каже председник

овог друштва у писму упућеном хиоским хотелијерима.

ПРВА ЗОНА ТИШИНЕ

Пре две хиљаде година Рим је имао преко милион становника. Градска господштина, официри и трговци, који су се обогатили за време освајачких похода, шеткали су се по Риму користећи разна возила. Разуме се да су античка кола стварала силну буку по каменим коловозима. Први декрет о ограничавању сваког саобраћаја у Риму сем пешачког, и то у празничне и пазарне дане, донео је Цезар. Император Клаудије, који није подносио буку отишао је још даље: забранио је приступ у град свим возилима.

ПРИЧА О ЗЛАТУ

ШЕСТОПРЕГ НА ПУТУ СРЕЋЕ

ПРОНАЂЕН ЈЕ БОГАТ МАЈДАН — Пре нешто више од сто година Америку је обузело велико узбуђење кад се пронела вест да је у Калифорнији пронађен богат мајдан злата. Са свих страна пожурили су у Калифорнију копачи злата. Кола под арњевима која су вукла шестопрези образовала су праве конвоје што су журили ка срећи и богатству. Први такав „воз" који је прешао континент кренуо је из Индипенденса 11. марта 1849. године и стигао у Калифорнију после 88 дана путовања.

ЈАСОН И 50 ДРУГОВА — Наравно, златна грозница није искључиво амерички „специјалитет". Да су од ње боловали и стари народи показује и грчка митологија. Једна од најстаријих легенди говори о ратнику Јасону и његових 50 другова који су после многих недаћа пристали бродом „Арго" уз обалу покрајине Колхиде и тамошњем краљу Ајету преотели златно руно. По предању, човек који би стекао златно руно постајао је богат.

ЛЕГЕНДА О РУНУ — Данас се поуздано зна да су још пре више хиљада година Тибарени, племе које је живело на северу Мале Азије, испирали песак са дна златоносних река по моћу судова начињених од овчије коже. По завршетку испирања истресали су из овчијег руна паталожени златни прах. Тако је вероватно и настала легенда о златном руну.

У ДОЛИНИ ГОЛУБОВА — Између Нила и Црвеног мора, у близини града Луксора, лежи Долина Голубова у којој су приликом археолошких ископавања на дубини од 300 метара пронађене подземне галерије рудника злата старог око 5000 година. До руде се долазило тако што су стене у окнима загреване док не постану беле а онда поливане хладном водом. Услед наглог хлађења стене су пуцале и добијени комади руде износени су напоље. Данас се, уз помоћ модерне опреме, до златне руде долази много лакше.

ВРЕДИ СЕ НАМУЧИТИ — Злато је један од најређих метала у Земљиној кори и то га чини скупоценим. Управо због тога се и исплати мукотрпан посао око његовог проналажења и издвајања. Злато се у природи јавља у облику љуспица, зрнаца, плочица, у пратњи пирита, арсенопирита, оребра и бакра. Некад се злато из руде добијало процесом амалгамације, односно издвајањем из јеловине помоћу живе. Међутим, у последњих 50 година злато се из руда одваја растопинама цијанида. Тако добијено злато топи се и обликује у полуге. Код нас се у Бору овај скупоцени метал добија из анодног муља који отпада приликом електролитског пречишћавања бакра и сребра.

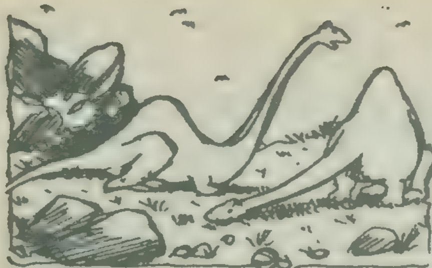

НИЈЕ НЕНАДОКНАДИВО — Употреба злата је доста ограничена. Уколико се у облику златног новца и полуга не налази у трезорима емисионих банака, онда се користи за израду накита и нешто мало у техници (за израду громобрана на пример) и у медицини. Злато може да се обликује и у танке жице које се уткају у тканине или се од њих праве украси и ознаке на униформама. С обзиром да је чисто злато врло меко обично се легира са сребром и бакром.

ИМА ГА И У МОРУ — Количина злата у тим легурама означава се хиљадитим деловима или каратима. Сваки златни предмет поред ознаке карата мора да има на себи утиснут и жиг, односно заштитни знак. Он се обично састоји од комбинација слова и бројева који означавају град у којем је злато процењено као и датум вредновања. Како злата има све мање, научници су дошли на идеју да га издвајају из морске воде. Још 1872. године утврђено је да једна тона морске воде садржи 65 милиграма злата што је, како се сматра, вредно експлоатације. Наравно, количина злата у разним морима је различита па је то вероватно разлог што се овај начин добијања драгоценог метала ретко где користи.

КУД ОДОШЕ ДИНОСАУРУСИ?

У изгужваној и прљавој кошуљи, поднадула лица, изгледао је као пијанац. Зато му и нисмо поверовали кад је казао да је конструисао времеплов.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ИСАК АСИМОВ

Те вечери, као обично, Џо Блох, Реј Манинг и ја седели смо за столом у углу. Имали смо још читав сат слободног времена пред нама и трудили смо се да га испунимо причањем.

Разговор је повео Реј, рекавши нам да је чуо како је неки научник успео да упути у прошлост комадић олова, али само за два хиљадита дела секунде. Додао је да научник ћути о томе, свестан да му не би веровали.

И тако се разговор повео о временским машинама и о томе шта би се догодило кад би се неко вратио у прошлост и убио свога деду. И како би то било лепо кад би неко дошао из будућности и рекао нам да ли ће још бити ратова и како ће се завршити.

Реј, који је био редован посетилац хиподрома, казао је да би желео да зна, на пример, ко ће победити у седмој трци док се још трчи шеста, на шта је Џо одмахнуо руком.

— Вас двојица мислите само на ратове и коњске трке — рекао је. — А знате ли шта бих ја радио кад бих имао времеплов?

Ми смо одговорили да нас то веома интересује.

— Кад бих ја имао такву машину — казао је он — вратио бих се у далеку прошлост да бих открио шта је било са диносаурусима.

Насмејали смо се. Реј је рекао да га није брига за диносаурусе, а ја сам додао да ни луд не бих отишао чак ни у музеј да видим скелет некога од њих. Уосталом, добро су учинили што су нестали и уступили место људима. На то је Џо одговорио да, познајући неке своје ближње — при том је погледао мене и Реја — више бих волео да су остали диносаури, али ми се нисмо освртали на то.

— Можете се ви мени подсмевати колико хоћете и изигравати неке важне интелектуалце — рекао је Џо — али чињеница је да немате ни трунке маште. Диносауруси су били огромне животиње, као кућа, било их је на милионе, а једног дана — ту је пуцнуо прстима — нестали су као да их никад није ни било. А ја бих волео да знам зашто.

То је све. Наш разговор би се завршио на томе да није било пијанца који је седео за столом до нашег. Али, он се окренуо према нама и рекао: „Хеј!“ И од тада не престајем да мислим на диносаурусе и не могу да се смирим.

Натраг у мезозоик

До тог тренутка ми га нисмо примећивали. Ко ће обраћати пажњу на све пијанце које сретне?

— Хеј! — узвикнуо је он и ми смо га погледали.

Џо му је био најближи. Мало је померио столицу и обратио се непознатом:

— Шта хоћете?

— Господа су разговарала о диносаурусима, ако се не варам?

Очи су му биле црвене, а кошуља прљава и изгужвана, али оно што је рекао није личило на говор пијанца.

— Да — одговорио је Џо. — Зашто вас то интересује?

Он се осмехнуо.

— Желели бисте да имате времеплов и да одете тамо, зар не?

— Па шта? — рекао је Џо. — Да нећете можда ви да конструишете један за нас?

Пијанац је развукао усне.

— Не, господо. А знате ли зашто? Зато што сам пре неколико година направио баш такву машину, отишао с њом у мезозоик и открио како су нестали диносауруси.

Тек касније сам у неком лексикону прочитао шта је то мезозоик и сазнао да су баш, у тој епохи живели диносауруси. Но, те вечери ми ова реч није ништа казивала и ја сам помислио да је тип луд. Ипак, позвали смо га да пређе за наш сто.

— Где сте конструисали свој времеплов? — упитао га је Џон.

— На Мидвестерн универзитету. Радио сам на томе заједно са својом кћерком Керол.

— И где вам је сада? У џепу?

Он није обратио пажњу на наше подгуркивање.

— Уништио сам га. Нисам више желео да га имам.

Наравно, нисмо веровали ниједној његовој речи, али смо се правили да га пажљиво слушамо. Да је он имао такву машину, био би богат човек, а не би овако изгледао.

— Па, причајте нам о томе, професоре — рекао сам. — Шта је било са диносаурусима?

Оружје о појасу

Он је испио чашу и наточио поново, из боце коју није испуштао из руке. Затим је неко време гледао преда се и најзад почео:

— Не знам колико ме је пута Керол послала у прошлост пре но што сам се одлучио на велики скок. Нису ме интересовали диносауруси. Хтео сам само да видим колико далеко могу да одем. И тако сам се нашао у једном другом свету. Био је диван, сунчан дан. Очекивао сам да ћу наићи на мочваре и папрат, али ништа од тога. Уопште, то није била она средина у каквој замишљамо да су живели диносауруси...

Слушао сам га и чудио се. С лакоћом је изговарао чак и најтеже речи и ја сам почињао да се колебам.

— Џиновски гмизавци су већ били пред истребљењем — наставио је он. — Остали су само они мали, са њиховим металним појасевима и оружјем.

— Какви мали? — дрекнуо је Џо. — Какви метални појасеви и оружје?

— Били су то мали гмизавци, нека врста гуштера, високи нешто више од метра, који су се кре-

тали на задњим ногама, ослањају-ћи се на снажни реп. На предњим удовима имали су прсте. А око струка металне појасеве о којима је висило оружје... Не оно које испаљује метке, већ компримирану енергију.

— Чекајте... — Цо је био извадио марамицу и брисао је зној са лица. — Кад се то догађало? Пре неколико милиона година?

— Да. То су били гмизавци. Имали су крљушти и вероватно су полагали јаја. Али, располагали су убојитим оружјем.

— Колико их је било?

— Пет. Јурнули су на мене чим сам изишао из машине. Сигурно их је било на милионе... свуда по Земљи. У то време они су били господари ове планете.

Видео сам како Реј почиње да се чеше по глави, што је код њега био знак нервозе. Очигледно, сматрао је да је професор претерао.

— Милиони, а? Па где су сада остаци тих силних животиња? У музејима нисам видео ниједан скелет с металним појасом.

Професор нас је тужно погледао.

— Ретко се наилази на фосиле. Помислите колико је животиња досад живело на Земљи. Милијарде милијарди! А колико је мало скелета нађено! Уосталом, шта би доказивали фосили? Кроз милион година, зар би неко био у стању да закључи какав је био Њујорк само на основу неког људског скелета?

— Сигурно ћете рећи да су ти мали гмизавци били интелигентна бића? — рекао је Реј.

— Наравно. Њихов мозак је био мали, можда четвртина од нашег, али, за разлику од нас, употребљавали су га целог, до последње честице.

Тада је Цо ставио примедбу која је требало да професора притера уза зид.

— Ако су ти гмизавци били тако паметни, како то да нису оставили ништа иза себе? Где су њихови градови, њихове куће, њихова оружја?

Немоіуће је умаћи

Али, професора није било лако збунити. Мирно је одговорио:

— Ви све процењујете према нашим, људским мерилима. Ми подижемо градове, улице, аеродроме, али они не. Они су имали друге системе. Само им је оружје било налик на наше.

— Откуд ви све то знате? — запитао сам. — Јесте ли живели с њима? Како сте разговарали: енглески?

Мислим да су почињали да ме издају нерви, али професор је остајао миран. Поново је напунио чашу и рекао:

— Не, нисмо разговарали. Гледали су ме својим хладним очима без капака и ја сам зaно шта мибез капака и ја сам знао шта мија мислим. Не питајте ме како је то могуће, јер не знам. Знао сам само да су били кренули у лов и знао сам да им не могу умаћи.

Гледали смо га нетремице, ћутећи. Најзад је Реј упитао:

— Па... како сте успели да се спасете?

— Случајност. На врху брега појавила се једна животиња и, видећи их, дала се у бекство. Они су појурили за њом, потпуно заборавивши на мене. Ја сам то искористио да уђем у времеплов и да се вратим у своје време. После тога сам је уништио.

Бедникрај приче није могао замислити, и то управо у тренутку кад је постајала узбудљива.

— И шта је било са диносаурусима? — упитао је Цо.

— Зар нисте схватили? Мени се чини да сам био јасан... Они гуштери су били интелигентни. И били су страсни и вешти ловци. Лов је за њих био једина разонода. Нису ловили да би прибавили храну, већ из забаве.

— И тако су истребили све диносаурусе?

— Да. Све оне што су живели у њихово време... Не верујете ми? Колико је требало нама да уништимо милионе бизона? У време кад сам ја срео оних пет гуштера, крупна дивљач је махом већ била истребљена.

Сироти, ілуйи іуштери

Ћутали смо и размишљали о ономе што смо управо чули. Тада је Цо повукао професора за руку и упитао га:

— А шта је онда било са тим гуштерима са пиштољем о појасу? Зар се нисте вратили да видите?

Професор је дигао поглед, са изразом очајања на лицу.

— Зар још нисте схватили? Већ тада је почело. Прочитао сам им то у очима. Крупне дивљачи је било све мање и они нису више имали своју неопходну разоноду... И шта мислите да су радили? Бацили су се на једну још опаснију дивљач, све док је трајала.

— Какву дивљач?

— На себе саме. Пошто су истребили друге, почели су да се убијају међу собом док нису и они нестали.

— Јадни, глупи гуштери! — рекао је Цо.

— Да — рекао је Реј. — Сироти, луди гуштери!

При помисли на оно што се тада догодило, још и сада ме подилазе жмарци. Професор је нагло устао и почео да виче као избезумљен:

— Проклети идиоти, зашто сад роните сузе над судбином гмизаваца који су утрнули пре много милиона година? Они су били прва интелигентна створења на Земљи и нестала су. Готово, свршено! Нема их више! Али, ми смо следећа форма интелигентног живота... и шта радимо? Исто, што и они!

Одгурнуо је столицу и пошао ка вратима. Али, пре него што је изишао, окренуо се и рекао:

— Јадно, глупо човечанство! Хајде, плачите сад над тим, јер имате разлога!

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Ако си јак, изазови поштовање знањем и добротом.

(Староегипатска мудрост)

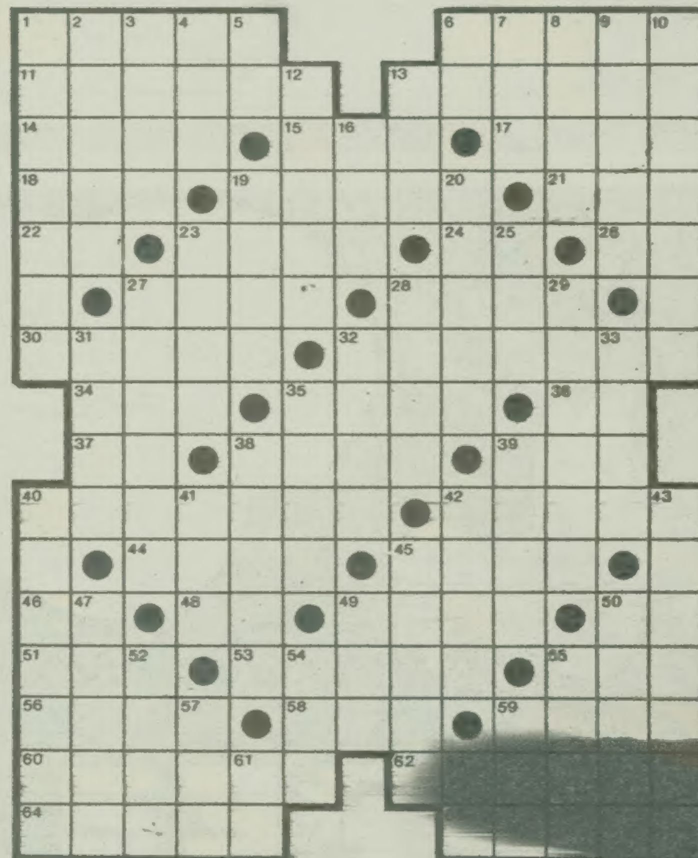
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Машина, апарат, 6) град на југу Јадрана, 11) припадник индијанског племена у Северној Америци, 13) борилачки спорт, потекао из Јапана, 14) америчка агенција за свемирска истраживања (скр.), 15) неман, 17) острво, 18) показна заменица, 19) посољени, 21) било ко, 22) предлог, 23) еп, 24) ономатопеја гласа једне домаће животиње, 26) мера за површину, 27) енглески књижевник („Ајванхо"), 28) госпођа (енгл.), 30) времешан, 32) тужни, 34) староримски историчар, 35) речна и морска животиња, 36) лична заменица, 37) рукометни клуб (скр.), 38) агрегатно стање воде, 39) мочварно земљиште, 40) тераса, 42) енглески филмски глумац (Алек), 44) жаргон, 45) женско име, 46) осамнаесто и седамнаесто слово азбуке, 48) упитна речца, 49) топовска приколица, 50) ауто-ознака за Ваљево, 51) шаховски термин, 53) цитат, 55) индустријска област у СР Немачкој, 56) врста казне, 58) индустријска биљка, 59) престанак живота, 60) домаће пернате животиње, 62) део радио-апарата, 64) име филмске глумице Екберг, 65) део хода.

УСПРАВНО:

1) Реч истог значења, 2) најраспрострањенија биљка, 3) атмосферска падавина, 4) стара мера за тежину, 5) јесте (скр.), 6) предлог, 7) народно коло, 8) француски комичар (Жак), 9) руказац, 10) врхунски резултати, 12) замах, 13) монголска титула, 16) цар животиња, 19) конфликт, 20) полупаразитска биљка, 23) однос датих и примљених голова, 25) муслиманско мушко име, 27) део прозора (мн.), 28) река у Пољској, 29) непобитна чињеница, 31) град у Гани, 32) оцењивачка екипа, 33) танки конци, 35) привремено, 38) покретачки извор, 39) наша прва филмска глумица (Ита), 40) странпутица, 41) наше острво, 42) одбрана у боксу, 43) фудбалски клуб из Суботице, 45) филм са Пол Њуменом и Робертом Редфордом, 47) северноамеричка животиња скупоценог крзна, 49) ономатопеја пачјег гласа, 50) град и лука у Бугарској, 52) наш филмски режисер („Партизани"), 55) правац кретања, 57) оружани сукоб народа, 59) троцифрен број, 61) предлог, 63) ногометни клуб (скр.).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Стрип, 6) чисто, 11) трепер, 13) шестар, 14) рана, 15) осе, 17) Тула, 18) ако, 19) обала, 21) бич, 22) на, 23) свод, 24) мт, 26) ри, а, 27) цвет, 28) опет, ц, 30) црвен, 32) авенија, 34) Арт, 35) стар, 36) Ра, 37) нч, 38) Бери, 39) кер, 40) очарати, 42) Ганди, к, 44) коза, 45) тама, з, 46) ТЗ, 48) де, 49) пени, 50) кв, 51) оба, 53) „Норма", 55) ари, 56) брзо, 58) чеп, 59)) глеђ, 60) акорди, 62) обрада, 64) ратар, 65) носач.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојковић. Уредници: Крешко Виторовић, телефон 324-191/525. Нурџихана Ђозић, телефон 324-403. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин. полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечно 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шпр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I,тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

WALT DISNEY

ШИЉА

ИХ... ПРВИ ДАН ПЛОВИДБЕ, А МОРЕ СЕ ВЕЋ УЗБУРКАЛО!

АХА!

ЈА БИХ ПРОШЕТ'О ПАЛУБОМ ПРЕ ДОРУЧКА! 'ОЋЕШ И ТИ?

НЕ МОГУ! МОРАМ ПРВО ДА ПРОВЕРИМ НЕКЕ СИТНИЦЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ВРЕМЕ ЈЕ ДОРУЧКУ! САМО ДА НАЂЕМ ШИЉУ...

АХ, ЕНО ГА! ИЗГЛЕДА ДА СЕ СПРИЈАТЕЉИО С КАПЕТАНОМ!

ОХ...

... И САМО ДА НИСТЕ ПУТНИК, РАЗБИО БИХ ВАМ НОС!

?

ДУУУУ!

ФИЈУУУ!

ШТА СИ МУ РЕК'О КАД СЕ ТАКО СТРАШНО НАЉУТИО?!

УБИЈ МЕ... АЛ' НЕ ЗНАМ! САМО САМ МУ ПОСТАВИО ДВА-ТРИ ПИТАЊЦА!

ПА ШТА СИ ГА ТО ПИТ'О?!

ПИТ'О САМ ГА ДА Л' РАЗЛИКУЈЕ КРМУ ОД ПРАМЦА... И КОЛИКО ВОДЕ МОЖЕ БРОД ДА ПРИМИ А ДА НЕ ПОТОНЕ...

... И ИМА Л' КОГА НА БРОДУ КО БИ МОГО ДА МЕ НАУЧИ ДА ПЛИВАМ... И...

ШИЉО, ПА ТИ СИ ГА УВРЕДИО!

УВРЕДИО, ЈА ЊЕГА?! НЕ ВИДИМ ЧИМЕ!

ТИМ ПИТАЊИМА ЈАСНО СИ МУ СТАВИО ДО ЗНАЊА ДА НЕМАШ ПОВЕРЕЊА У ЊЕГА И ЊЕГОВ БРОД!

СВАШТА! АЛА НЕКИ ЉУДИ ОЛАКО ДОНОСЕ ЗАКЉУЧКЕ!

WALT DISNEY

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

НЕБЕСКЕ БУКТИЊЕ

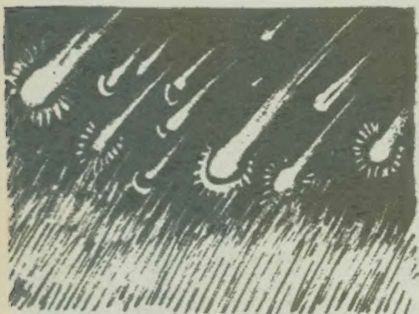
Реци ми нешто више о метеорима.

Жељко Жижак,
ученик, Земун

Метеори су мала, тамна небеска тела, различитих величина и облика. Кроз међупланетарни простор крећу се великом брзином. Ако на том путу наиђу на Земљину атмосферу, усијавају се трењем, да би за тренутак постали видљиви и након тога се угасили и изгубили.

Један метеор тежак 40 килограма пао је 16. маја 1751. године код места Храшчина, у Хрватском Загорју, и данас се налази у Природњачком музеју у Бечу.

Метеор већих размера који оставља светао траг за собом и који било при лету, било при паду на Земљу експлодира уз јак прасак

и распада се у комадиће, зове се — болид. Један овакав пад са катастрофалним последицама забележен је 30. јуна 1908. године у покрајини Јенисеј, у Сибиру. На површини од неколико километара све је било сравњено са земљом и спаљено.

Место где метеор падне назива се метеорски кратер. Најпознатији је Кањон Диабло у Аризони. Дубок је преко 180 метара, оивичен бедемом високим 50 метара изнад површине тла, пречника 1200 метара.

ЧАСНА РЕЧ

Интересује ме шта значи реч беса.

Магдалена Ићош,
Бачка Топола

Реч беса је арбанашка часна реч, која се даје госту или бегунцу да ће га домаћин штитити. Даје је појединац, породица, село или читаво племе. Тим именом зове се и примирје, које се закључује између породице или племена крвно завађених. Прекршитељ бесе извргнут је освети.

ПИОН У ОЧЕВИМ РУКАМА

Хтјела бих да знам да ли је уистину постојала Лукреција Борџија.

Фатима Карабег,
Доњи Вакуф

Лукреција Борџија (1480—1519) коју често наводе као пример „фаталне" жене била је кћерка папе Александра VI.

Кад је одрасла отац је, желећи да је искористи у својој политичкој игри, прво удаје за грофа од Песаре Ђованија Сфорцу, а кад му та веза постаје сметња удаје је за Алфонса Арагонског. Но, политичка игра се наставља и Лукреција ускоро постаје војвоткиња од Фераре удавши се за Алфонса д Есту, војводу од Фераре.

Историја и сведочанства бележе да је Лукреција била не само лепа него и изузетно образована и духовита жена. На свом двору окупљала је све истакнутије песнике и уметнике свога доба. Њени чести гости били су и Тицијан, Ариосто, Бембо и многи други.

РИБЕ С ПЛУЋИМА

Хтео бих да знам какве су то рибе дводихалице и где живе.

Радослав Николић,
Умка

Дводихалице, или рибе плућашице, су скупина слатководних риба. Помоћу ваздушног мехура који им омогућава удисање атмосферског ваздуха у стању су да живе и ван воде, али кратко. Оне су, у ствари, остаци водених праживотиња.

Данас их налазимо само у мочварама и рекама тропских области и то три рода:

1) Афричка дводихалица (Protopterus annecteus), једина позната риба која може ван воде да живи и до четири године;

2) Аустралијанска дводихалица (Neoceratodus forsteri), по много чему најпримитивнија врста;

3) Јужноафричка дводихалица (Lepidosireu paradoxa), витка и мирна врста која се у заточеништву добро слаже са многим другим рибама.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Размењујем, поклањам и тражим туристичке проспекте. Мија Милошевић, Водице, 38212 Обилић

Први који се јави разгледницом свога града добиће комплет од 50 Забавника. Друга двојица добиће по 25. Миодраг Пепић, Влад. Тамановића 19, 11000 Београд

Нудим предратне разгледнице многих наших градова. У замену тражим значке. Борче Попађовски, Даме Груев 173, 97300 Охрид

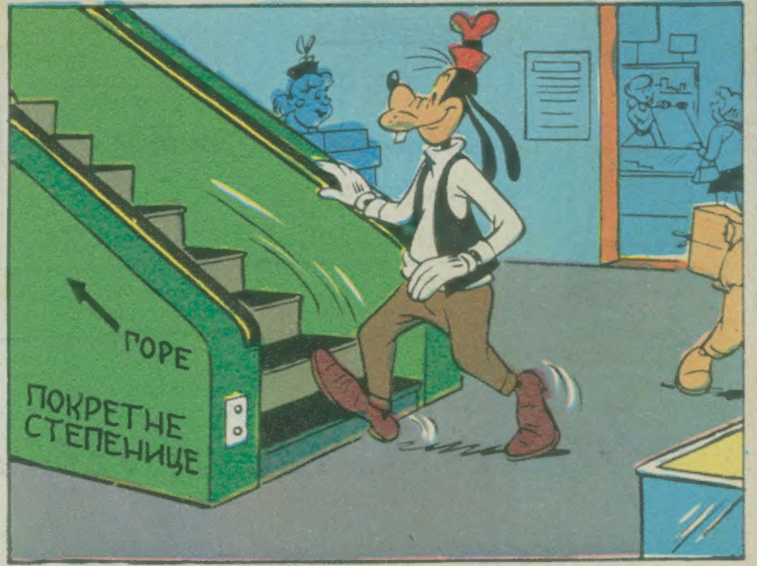
Сталан сам читалац Забавника и желио бих да ми се јаве они читаоци који скупљају значке. Размјена по договору. Јосип Готић, Рударска 22/V Лабин, Истра

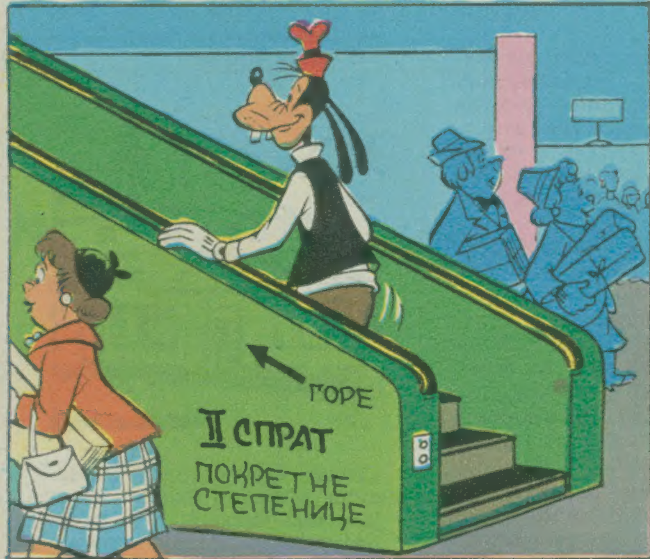
Обраћам се свим читаоцима Забавника са молбом да ми поклоне или продају следеће бројеве који ми недостају: 1240, 1241, 1242, 1244, 1246, 1247, 1248, 1251, 1252, 1256, 1257, 1263 и 1264. Саша Младеновић, Ратка Павловића 5г, 18400 Прокупље

Хоби ми је скупљање разгледница и значака па позивам све заинтересоване да ми се јаве због размене. Миле Трапков, 92420 Радовиш, Мирче Ацева 83.

WALT DISNEY
МИКИ

РОБНА КУЋА

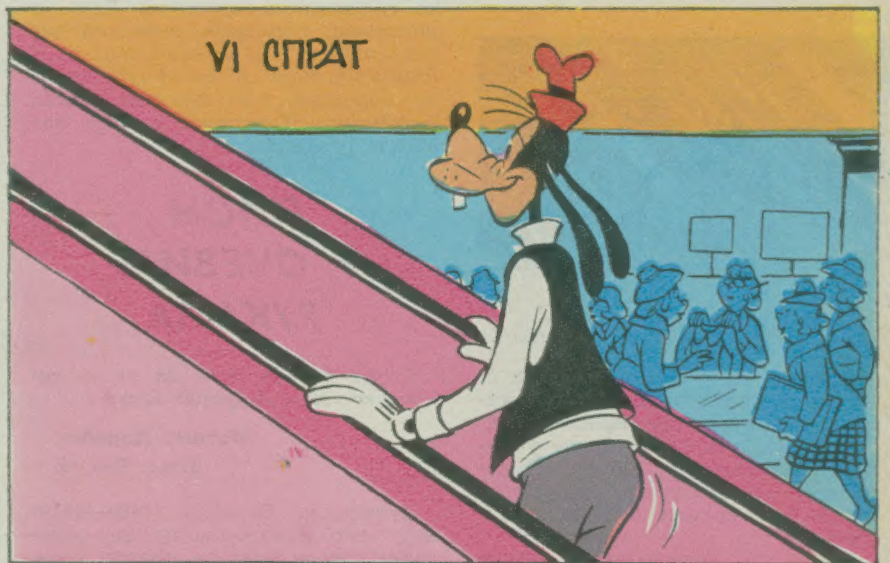

ГОРЕ
ПОКРЕТНЕ СТЕПЕНИЦЕ

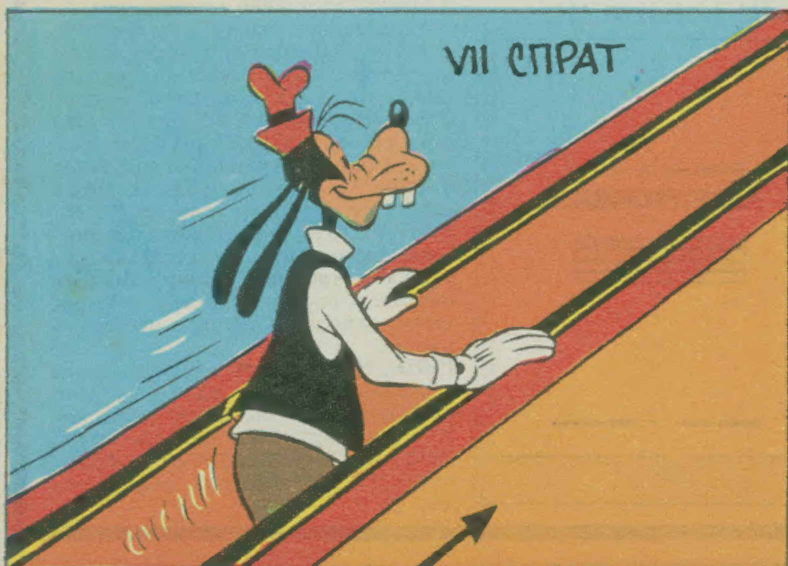

ГОРЕ
II СПРАТ
ПОКРЕТНЕ СТЕПЕНИЦЕ

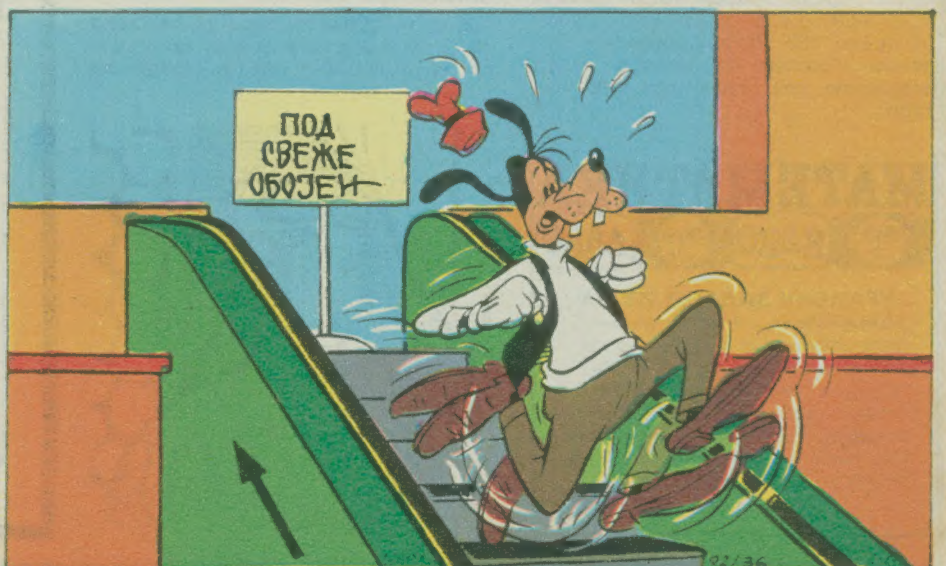

III СПРАТ

IV СПРАТ

КРЕДИТИ
V СПРАТ
ГОРЕ

VI СПРАТ

VII СПРАТ

ПОД СВЕЖЕ ОБОЈЕН